

తెలుగు ప్రతినిధి

31-2-26 ప్రతినిధి నము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

ప్రతినిధి

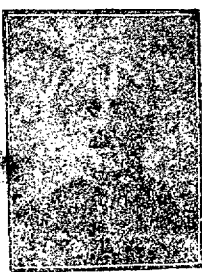
చెన్నపట్టణము 1922వ సం॥ జూలై నెల 15-వ తేది శనివారము

దుండుభినామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస బహుళ వృద్ధి ౬.

No. 60

సంచిక ౯౦

ఒకలాభకరమైన వార్త. దీనిని సకలమైనవారు గమనించవలెను. (1)

మేము నగలపావును ప్రారంభించి కొద్దికాలమైనప్పటికిని మాతో మితిలేని కాతాదారులు లావాదేవి నడపుచున్నారు. ఏలయినగా? స్వచ్ఛమైన మొదటిరకం కేంద్రితోను, సవరముబంగారముతోను మాట ప్రకారము సకలమునకు నగలను తయారుచేసి యిచ్చుట. శెంపనది చేసియిచ్చినది తృప్తికరముగా లేకన్న వాపసువుచున్న కొని వైకము నిచ్చుట. గాన నగలు కొనదలచిన వారందరు ఒకసారి మావద్ద వేరము చేసినతరువాత మానమృకము వారికే తెలియును. (142)

(ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి, నగలవర్తకులు, చై నాబజారు, మద్రాసు.

మెటల్ పాలిషు నిప్పు

తగిలినను రగులదు
C. Y. Iyer.

Sole Distributor
for Madras
Presidency

Post Box 128, Madras

Stocked by Messrs.

Sarasvathi & Co.,

Broadway, MADRAS.

బాప్ సన్ జర్ నుపా కెట్టు డై రెక్టర్

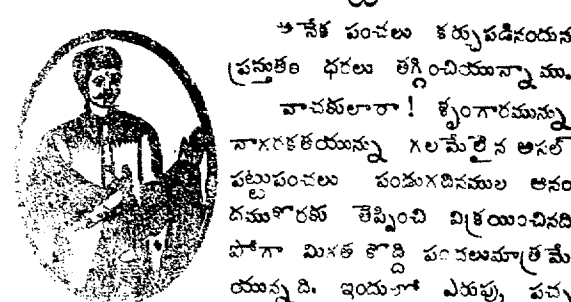
జర్నలిస్ట్ కేతిపనులు చేయువారి విలాసములు స్పష్ట ర్థములో గడియారములు తయారుచేయువారి విలాసములు 100 పేజీలకుల పుస్తకముగా ప్రచురించి యున్నాము. తెల రు 1-4-0 లు. ఆర్డరుచ్యునప్పుడు 0-4-0 స్టాంపుతో ఆర్డరు పంపిన మిగత రు 1-0-0 కు వి. పి. చేయబడును.

టి. ఆర్. ఎన్. అండు సన్సు. (132)

సోల్ శెల్లింగు ఏకెంటు అండు స్ట్రీటులకులు చేయువారు (ఏ. పి.) ఈగవల్లి అమృతకోవిల్, జి. టి. వడరాతు.

మంయచిసము! వేసవేలు కర్కపడినవి!! వెనుక దొరకవు!!

మేలైన జపాక పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కర్కపడినందున ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము. వాచకులారా! కృంగారమున్న నాగరకయున్న గలమేలైన అసల్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనం దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది పోగా మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే యున్నది. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ ఆకుపచ్చ, కోబా, మేమవర్ణం, ఇత్యాదిగలుగులు గలవు. క్షణ మిచ్చుమైనట్టివి. త్వరపడుదు.

6 1/2 మూచనిడివిన్ని 2 1/2 మూచ వెడల్పుగల పట్టుపంచ 1-క 3-4-0 948

కపాలభిర్యులు వేరు.

చిరునామ:— రాజలక్ష్మీ కంపెని,

నెం 44 నంబులయ్యరు వీధి, మద్రాసు.

యిరాం! యినాం!!

60 సం॥ రముల అనుభవముగల సర్కారు నై వ్యాధికారి రావు సాహెబు డాక్టరు దాసుగారి సుఖిజీవిత రహస్యపుస్తకము

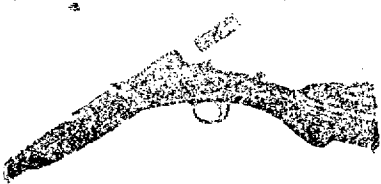
ఇనాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసము నకు వ్రాయవలెను. (3395)

ఈ పుస్తకములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

The swasthya Sahaya Pharmacy,

30-2 Harrison Road, Calcutta.

పిల్లలకాశములో పూ రుబాకీ శుద్ధిచేయు శం పెనవారికే కాశావిధములకు రివాల్యుర్లు. ఆరులెక విడుదలౌటలు యి రివాల్యుర్లు. (8089) కృపణి. [సాపితము ౧౮౬౩ కం

౧౮౬౩ కంపెని.

వాగ్గెను-తెల్లి, తిక్క, కీడు అంకురములతో కొంటును.

విన్నవి: నేను ఈ కెట్టుకోగలిగినవి కూడ కొంటును.

అంకు. వి. రామకృష్ణం శెట్టి అంకు శం పెని, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

దివిమాడుడు!

మీరు కొనియున్నారా?

యోగ్యతాపత్రికలు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథముల నేల కొనలేదు?

1. లోకావయనక కర్తవ్యమాత్రముచే గుణములు కాకును కావ్యము నచ్చు శోమిలక అతిత్వ పికరముగ నున్నది క. కె. విశ్వాస్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్గెబూరువీధి రంగూను, బర్మా. లోకావయనక కర్తవ్యమాత్రము జనులకు గలగు నకలవిక లోకమును పూర్తిగా బాపజేయును. 250-300 మాత్రముగల సీసా 1-క ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు నున్న 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు పోషకము.

మొదట దుబ్బలము, ముప్పు, తలవేడిమి, మలబద్ధకము, అకలిలేకుండుట, కాంతిహీనత, నుల్మము, మూలకోగము, గర్భవృద్ధిలనము, కీడ్మలనము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన కుదర్తము నిచ్చుచు బలమును గలిగించును. ఇది మానవకోటికీ గొప్ప కర్మకసాదము. 20 దినముల పోషకముగల బుడ్డి 1 కి రు 1-0-0.

ఈ పుస్తకమునిపు:—మా రాకాతారుల సౌకర్యమై వాదకోరుటచే మద్రాసు, నెం 881 కెంబుకెట్టిపిల్లిలో మా వ్రాంపని

తెగియియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సాహ మొనగ కొరెదము. వి. పి. ఆర్థులు మద్రాసు వ్రాంచినండి పంపబడవు.

(891-894) పాశ్చాత్య మెంకటాచల కంపెనులు శ్రీకృతారామవ వైద్యశాల మైనూరు.

ప్రతి మోహిని

9338

మీరు బంధువులతో వచ్చినతరువాత చాలా బడలికయుండు నప్పుడు, వెండిండ్లు, విందులు- జరుగ నప్పుడు దీని సువయోగించిన నుంచి సువాసన నిచ్చి ఆనందమును, సుఖమును కలుగజేయును.

కోలినియా తెలుసు

వేదవివాదములో ఉభయపక్షములూ నచ్చిన శత్రువులకు చురుకైన పోషకమును యిచ్చును.

అనేక స్త్రీలు ఉపయోగించుచున్నాను. ప్రపంచమున ఈ యింను ప్రతిఫలములకులోను ఆపొక్కకమా.

ఎల్లచోట్లను విక్రయించబడును. ఓటోమోహిని దర బుడ్డి 1-క 1/2 2, 1, 0-12-0, 0-8.

కోలినియా తెలుసుధర బుడ్డి 1-క 1/2 1-0-0

Shyam & Co, 6, Bunder st, Madras. మియాం కంపెని, రిబందరు వీధి, మదరాసు.

హనుమాన్ బోరక్కు సబ్బు చర్మవ్యాధులను అత్యశ్చర్యకరముగా

కుదుర్చును. ఎస్. రంగనాథంశెట్టి అండు బ్రదర్సు, మద్రాసు

ఈ పుస్తకమునందు అతిసుందరమైన 115 పటము లున్నవి. శ్రీవాల్మీకి రామాయణము ఆంధ్రవచనము.

సంపూర్ణము 9 సంపుటములు: ౯ భాగములు ఏకకాలమున కొనువారికి రూ॥ ౧౧ ౦ ౦
సంపూర్ణము 3 సంపుటములు: బాల, అయోధ్యాకాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦
ఆరణ్య, కీష్కింధా, సుందరకాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦
యుద్ధకాండము-మూడుభాగములు, ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦
శ్రీరామకాల్యాయము ౦ ౮ ౦

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు. (1)

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras

ప్రథమ సంవత్సరమునందే మంచి లాభము గిట్టును (155)

ది బెంగాల్ స్పిన్నింగు అండు వీవింగు కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

THE BENGAL SPINNING & WEAVING COMPANY, Ltd.

హెడ్ ఆఫీసు, 172, బాబజారు వీధి, కలకత్తా.

మూలధనము రూ॥ 12,00,000 లు (పందెండు లక్షల రూపాయలు)

మూలధనము హెచ్చించుటకు అధికారము గలదు.

పెద్ద కర్మాగారము స్థాపించబడియున్నది. అన్నిరకముల ధోవతులు, చీరలు, వర్తింగుబా, కోటింగులు, లెడ్జీట్టు తువాలీలు, పలుమాదిరిల ఇద్దరు కస్త్రములు తయారు చేయబడుచున్నవి. దినము 1-కి వెయ్యి గజముల గుడ్డ తయారుచున్నది. అప్పుడే చాలావాటాలు గుప్తముగా పుచ్చుకొన బడినవి. మద్రాసు రాజధానికి కొన్ని వాటాలు మాత్రమే ఉంచబడియున్నవి.

వాటాలను విక్రయించుటకు ఏజెంట్లు కావలెను.

వివరములు తెలుసుకొన గోరువారు ఈ దిగువ విలాసమునకు తెనుగు భాషలో వ్రాసుకొన వలెను.

జి. ఆర్. గుప్త, కొత్తవేటవీధి, బెజవాడ.

G. R. Gupta, Kottapeta Street, BezWada.

మా ఫౌండ్రీ వర్కు-పాపు తయారైనవి

బీడు పోత మెషీనుపనులు యావత్తు చేయబడును.

కోనులు షెల్లర్లు యెక్స్‌ట్రీక్కులు హల్లరు సామానులు

వగైరాలు సిద్ధముగా నుండును.

ప్రాప్తేటరు కాతా సూర్యనారాయణ

ఇండియన్ కామర్స్ అండు ఇండస్ట్రీసు కంపెనీ,

40 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

వచిలు కంపెనీవారి ప్రత్యేక పుష్కరములు

ఈ క్రింద చెల్లబడిన బొమ్మలు కఠినకాస్త్రమునకును, రోగ వికీర్ణమును సంబంధించినవి మా వైద్యులచే రసాయన కాస్త్రములచే కాస్త్రపరిశోధనానుసారము యేర్పరుపబడినవి.

మా బొమ్మలను తయారుచేయు కాలలో వలయు సామగ్రి యంతయుగలదు. ఇది యిండియాలో నెల్ల చాల పెద్ద ప్రస్తుతము కావలసిన వస్తు సామగ్రి యంతయుగలదు. అవట మాలికలు వృక్షకాస్త్రప్రకారము, రసాయన కాస్త్రప్రకారము, భూ తద్దముగండ గూడ పరిశుభ్రముగాను. అవట బి. పి. స్టాండర్డ్ ప్రకారము రసాయనములు మాలికలుగా తయారు చేయుచున్నాము. కావున యీ బొమ్మలు పారిశుద్ధ్యతయున్న, నమ్మకమున్న యేమాత్రమును అనుమానింప నక్కరలేదు.

డాక్టరు యాస్టన్ను సెరపు

సెరపు ఫెర్రి ఫాస్ఫేటిక్ కాంపౌండు క్విన్లెను యెట్ ఫ్రిక్సియా

ఈ సెరపు డాక్టరు యాస్టన్నుపద్ధతి ననుసరించి విరనుభాస్ఫేటులు, క్రియా, ఫ్రిక్సియా యిచ్చియునే దివ్యముగ తయారు చేయబడినది.

ఈ బొమ్మలను అతి ఉష్ణప్రదేశములోగాని యిండియాలో నుండుటవలన గలగు దుర్బలత్వమును పోగొట్టుటకును, మానసిక జీకడబాధగాని దుర్బలత్వమునుగాని పోగొట్టుటకును, ప్రపంచ మంతటను ప్రసిద్ధికెక్కిన దివ్యబొమ్మ.

పెల్ పెద్ద బుడ్డి రు 2.8-0 మీడియం సైజు బుడ్డి రు 1.4-0. చిన్న బుడ్డి 12 అణాలు.

కెమికల్స్ ఫుడ్స్

ఇది ఐరన్, లైము, పొటాషు, సోడా ఫాస్ఫేటుల సెరపు

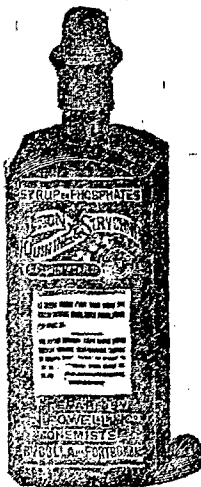
శుభ్రముగనుండును. అతుగున సత్తుమెరుయు నుండదు. ఫిలడెల్ఫియా యెడ్వర్డ్ పారిషుగారు చెప్పిన పాల్స్ ప్రకారము తయారుకాబడినది.

ఇది పిల్లలకు అత్యంతోపయోగకరమైనది. ఇది బలమునిచ్చు మంచియోషధము. రుచిచాసుండును. మంచిరక్త వృద్ధిగానించి నరములకు పుష్టినిచ్చును.

పెద్ద సైజు బుడ్డి రు 1-12-0, మీడియం రు 1-0-0, చిన్న సైజు 10 అణాలు.

పవలు కంపెనీవారి సరుకులకు మా మందులను వివరించుచు వ్రాయుడు.

N. POWELL & Co, Manufacturing Chemists, Bombay

పాలనుగంధిలేహ్యము

ఇది రక్తి కుడికి శ్రేష్ఠమయినది. సనాతుహములు, శిశు పాదలు, మచ్చలు, చర్మరోగములు, క్షీణనోష్ణులు, మొదలగు వాటిని ఖండించును. 4 డబ్బీల చాలును.

20 ఈ॥ డబ్బీ 1-4-0 వి. పి. 0-9-0

కూమ్మండలేహ్యము.

అత్యుష్ణము, నిక్కాక, కాళ్ళుతీత, మలబద్ధము, కడుపులో మంట, మొదలగు వాటిని హరించును.

2 డ॥ చాలును. 20 ఈ॥ డబ్బీ రు 1-4-0 వి. పి. 0-8-0

పి. కె. వ. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం,

(8851-4) వెంకటేశ్వర్ నెల్లూరుజిల్లా.

Are you in the Full Glory

OF

Manly Strength

If not, you are in urgent need of radical remedy to regain your strength and

Manly Power

TRY BRISHYA JOGA

Prepared on the basis of Makaradhwaj Gold, Musk, etc., in assimilable form.

It Guarantees Results.

It quickly renews VIGOUR and VITALITY and restores power of SUPERB-MANHOOD.

Price one Phial (to last 30 days)

Rs. 6-4. Per V. P. P. Rs 6-10.

THE

Kalpataru Ayurvedic Works

94 Grey Street, CALCUTTA

అన్నియు మందులేనా?

కలరాకు లెక్క లే నన్నిమందును వాడుచుండుట, అది గుణము యివ్వలేదని అదృష్టవడవలదు. డాక్టరు గోవిందరాజుల గారు తయారుచేసిన "కలరా సంద్బి" కొద్దికాలము లో నా రోగములను రూపుమాపి రోగికి కళతలత నిచ్చును. మాటలనవసరము. ఒకసారి వాడుడు. దాని ప్రయోజనము కనుగొనుడు.

సీసా 1-కి ధర రూ 1-0-0. టపాఖర్చులు వేరు.

వలయువారు యిట్లు వ్రాసుటవలె:

భారతవస్తుభవనము, బెజవాడ.

కండ్లకలక, కామిష్ట, జ్వరములు వగైరా రోగములకు బొమ్మలు దొరకును. క్యాటలాగుకు వ్రాసుకొనుడు.

మలయచందనము

గనేరియా అను పెగరోగమునకు మోతారము

పథ్యము లేదు. విచిత్రాతీతో పని లేదు. ఎంజుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మామూ విధముల పె గ రో గ ము ను మామూ భూటలలో మున్నును. శ్రీల కుమారు వ్యాసులకు కూడ ఇది రాజబొమ్మ. (1251) డబ్బీ 1 కి పెల 2-4-0

గంధర్వ పార్వసీ, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

ఆతంకని గ్రహ బొమ్మలయం

స్థాపితము 1881 సం॥

ఈ బొమ్మలయపు ప్రసిద్ధి జెందిన

ఆ తం క ని గ్ర హ మా త్ర లు

వీటిని సేవించి మేలుపొందిన అనేకులు పలుమారు

విడవక కోరుచున్నారు. గాన ప్రతిఫలము మీరు

కూడను పొందవలెను అనుట మాకోరిక - ప్రస్తుతం.

తపాలు ఖర్చులు కూడను కోరిక పంపబడు

మాయొక్క జాబితాలకు గాను దయచేసి వ్రాయుడు.

ఆతంగని గ్రహ బొమ్మలయం

(219) 26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసిడి.

అ మె రికా దేశ ము నందు తయారు చేయబడి

ప్రపంచమందు అంతటను అతి సుందరమైనదని

జేరు పొందిన సేప్టిమంగల కత్తితో (2)

మీ రేక్షారము చేసికొనుడు

Brownie

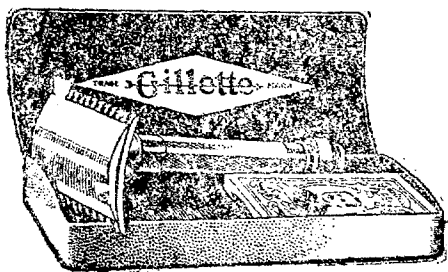
జ్రానీ

ధర రూ. 4-8-0 లు మాత్రమే.

ఇంతవరకు గిల్లెటు రేజరులు

రూ. 12-0-0 కంటె తక్కువ ధరకు

విక్రయించబడలేదు.

సులభము!

మంచి గిల్లెటు కత్తిని రేజరులో నుంచి

సబ్బు తడవి, డ్రోము చేసికొనుడు.

సుఖముగా నుండును!

సులభముగా డ్రోము చేయును, ముఖ

ము శుభ్రముగాను, చల్లగాను, అంద

ముగా నుండును.

అపాయము లేదు!

గాయములు కలుగ నీయకుండను, చర్మ

మునకు మంటలు లేకుండునట్లును, శుభ్ర

ముగా వెంట్రుక లన్నిటిని పూర్తిగా

తీసివేయును.

ధర సులభము!

ధర అతిచౌక ఒక కత్తి (బ్లేడు) అనేక

డ్రోములకు ఉపయోగ పడును.

క్రొత్తగా అభివృద్ధి జేయబడిన గిల్లెటు రేజరు

ధర 1-కిరూ. 21-8-0 అంతకు వైగాయుండును.

Gillette Safety Razor Co.,

BOSTON, U. S. A.

Representatives: Muller & Phipps (India) Limited, Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Rangoon

ఆంధ్రజ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతక చక్రము (కుండలి) యొక్క నక్షత్రము (2) పుట్టిన తేదీ, జనన కాల ఘడియలుగాని (3) జాతకుని యొక్క జన్మ నామము, ప్రస్తుతపు వయస్సు, మాత ఉత్తరము వ్రాయునపు యముగాని, ఈమూటితో నేదియో యొకటి మాత్రం పంపియొడల, జాతకుని యొక్క రూపము, స్వభావము, శరీరాశీఘ్రము, భవనంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, కళిత సౌఖ్యము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలగు 25 సంగతులు చాఖూ కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. ఈవాసినసంగతులు సరిగా నున్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము ఆఖరువరకు, జన్మబోవు ప్రతిసంగర ఫలములు, అనగా, మహాదశ, అంతర్దశాఫలములు గల పూర్వా జాతకము, రాశ్త్రసమ్యక్తముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూర్వా జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. పూర్వాజాతకము వ్రాయించు కొనువారు రు 2 లు, అధ్యాత్మ ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా ఆఖరువరకు తయారుచేసి తక్కిన రు 3 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తముమీద 1 సం॥ రం వరకు ముందు జన్మబోవు ఫలములు వ్రాయును, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు వివరముగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు అగును. దీనికి జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మనామము గాని, మాత్రం పంపిన చాలును.

జాతకమార్తాండము

దెండవ భాగము. ఇది 800 పేజీలు.

ఇందు లగ్న స్థూటము, గ్రహస్థూటము, భావస్థూటము, వృద్ధుల ములు, పోడికనర్లు, అష్టకవర్ణ, తాత్పర్యసహితముగా నుపయోగము 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాంశములతోను ద్వాదశ భావఫలములు మహాదశ అంతర్దశాఫలములును, ఇంకను అనేక సంగతులతో మిక్కిలి సులభతేరిని అత్యద్భుతముగా వ్రాయబడినది. దీనివలన అన్ని సంగతులు పూర్తిగా తెలియును. ఈ గ్రంథము నచ్చనియెడల తిరిగి సొమ్ము వాపను చేయుదుము. ఈ 2-వ భాగమునకై యిదివరకు భరణాస్తులు పంపినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల మెంటనే వి. పి. గా పంపెదము దీనివెల పోస్టుఖర్చులు గాక రూ 2-0-0 లు

అలస్యమైనవో ప్రతులు దొరకవు.

(3512) ఆ కెళ్ల వెంకటేశాశ్రమి.

గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా)

కుష్టు, బొల్లి, క్షయ, మధుమేహము, పురాణ నవాయి, నెగ, మూర్ఛ, వెర్రి, మూలశంఖ, స్త్రీ రోగము పక్షవాతము మొదలగు నవి పూచీపైని కుదర్చబడును

గుణమిచ్చిన మీదట సొమ్మిచ్చుట

అపురూపములగు ఓషధుల మహాత్యములు పర్యత వాసులగు కొడుకు వగైరాలకే తెలియును. వారలే వాటిని వాడుచున్నారు. వాటిని వారివద్ద మిగుల శ్రమపడి కొన్ని అపాయములకు లోనై నేర్చుకొని, పరిశోధించి, ప్రయోగించుచున్నాము.

మాదగగనండ్రి ఔషధము నేవించు రోగులు వారికి గుణము కనుపించినకొలది వాయిదాల వైని సొమ్ము ఇయ్యవచ్చును. అట్టివారుగుణము కనుపించక పూర్వముగాని, రోగము కుదరవచ్చునని నమ్మకము పుట్టక పూర్వముగాని సొమ్మిచ్చుచు నియ్యనవలయు లేదు. ఉత్తర ప్రత్యుత్తర మూలముగ సహితము చికిత్స చేయబడును. అట్టివారికి ఔషధములు వి. పి. గా పంపబడును.

(3222)

వి. ఎమ్. రాజా.

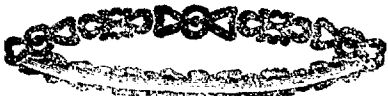
రూపయనిర్మాలకాలయము } దీర్ఘ వ్యాధులకుఘనమై
భీమునిపట్టణము. } ఆయుర్వేద వైద్యులు.

నీ కంటియందు ఏలాటిబాదయైనను కలదా?

అట్లుండిన అన్ని విధముల సేత్రవ్యాధులకు నిర్భయ వై నట్టియు, నమ్మక మైనట్టియు, మిక్కిలి పొడవగునట్టియు ఔషధముయొక్క గుణములను తెలుపునట్టి పుస్తకమునకు ఏల వాయకూడదు? (3397)

L. H. Saller Dept, 4 Senta Bengal.

ఏల వృధాశ్రమ, నష్టము, ఉరువే పోగొట్టుకొనుట.

చేయొక స్థలమునకు పోవుటకు మునుపు మా మాత్రము ఒక సారి చచ్చి పోగొరకను.

మేము అన్ని కష్టముల మొదటి రకం బంగారు వెండి నగలను నిర్దముగా తయారుచేసి ఉంచి యున్నాము మీరు కావలసి వాటిని అట్టి శ్రమ లేకుండా తీసుకొనవచ్చును. లేక మీరు అర్జునులు యిచ్చిన మీ కోరిక ప్రకారము సకాలమున తయారు

చేసి యివ్వబడును. ఒక సారి మావద్ద ఆర్జును యిచ్చినవారు మ రెన్నడును మావద్దకే వచ్చురు. లక్ష్మీ జ్యాయలరీ కంపెనీ, (189) 18/238, వైబాబజారు, మదరాసు.

ముఖ్య గవనింపు (2942)

యోగ్యతాపత్రములు

(6) టెనాచెన్ సిటీలో నుండు, దుర్గా మెడికల్ హాల్ వారి బహుముఖనివారణి వారు అత్యద్భుతమైన గుణము నిచ్చినది. ఇప్పుడు నా కావ్యాధి లేదు. ఇందుకై వారికి నేను నా కృతజ్ఞతా త్రావ్యమున వందనములు చేయుచున్నాను. బాంబాయి } కె. జాన్ సన్, 28-8-20 } రైల్వే పింఛను డిప్టి కలెక్టరు.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తమయొక్క తరళుధరణ పోగొట్టుట యందు చేర్చుక గాంచినది ధర 1-30-0 ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను తపాలాబుక్కు షాపులవద్దగా వందనము. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్

సెం 144 ధనవహానీ, బాంబాయి

(శ్రమకడ వద్దు. కాపి బిల్లులు వచ్చినద నొద్దు)

పాలు చక్కెర కాఫీపాడితో అవసరము లేదు. ఒక కప్ వేడి నీళ్లలో ఒక బిల్లి కరిగించిన తుఫలమైన కాఫీ త్రాగుటకు నిర్దముగా నుండును. అక్కినల్లకు, ట్రానిలింగు తిరుగువారి కిది చాలా అనుకూలముగా నుండును. ఒక సారి పరీక్షించిన తరుకే తెలుసును. ఏజంట్లు కావలెను. 24 బిల్లుల ప్యాకెట్ రూ 1-4-0. పోస్టేజీ వేరు (207) సత్యాగ్రహ ప్లాస్టు, నెల్లూరు.

రోల్లుగోల్డు ఆభరణములు.

ఇనాం. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము ఇనాం ఇందులో ఏకమతమున మావద్ద కొనువారికి 0-8-0 అణాలు విలువగల 1 ప్యాకెట్టు విషసంజీవి అనేడు తెలుసుండు తుచితముగా ఇవ్వబడును:—క్యాంటిలగులయువారు 1/2 ప్లాంపు పంపించవలయును.

మేము ఇందు కనపరచిన ప్రకారం లక్ష్మీ విగ్రహము కలిగి 150 గజ్జలు కట్టి నది. వీ ద లు మొదలుకొని గొప్పవారి వారు వుపయోగించు కోదానికి తగుమయిన మేలు గిల్లు వేయించివున్నది. 8 ఏండ్ల పిల్లలు మొదలుకొని పెద్దవైన వరకు వుపయోగ పరచుకోవడానికి తగుమయిన బెజ్జములు వేయించి వున్నది. ధర మేలరకం 4-8-0 రెండవరకం 3-0-0 స్ప్రింగు బిరదావుంచిన అంటిపోగులు జత 1-కి 3-8-0 " చిన్న సయిజు " 3-0-0 " బోలక్సు " 1-8-0 తెల్ల రాళ్ల అడ్డగ 20-0-0 నేక లేలు చెండు పోటోబొమ్మలు కట్టినది 1-కి 2-8-0 " పోటోలేనిది చిన్నది ధర " 2-0-0

కె. నాదముని అండు సన్న,

164, వైబాబజారుగోడ్డు, మదరాసు.

భారతీయులు స్వపరిపాలనముకోరుట

ఒక పార్టీ తాననభ్యుని అభిప్రాయము

[మాంచెట్టరు గార్డి యను పత్రిక ప్రత్యేక ప్రతినిధి ఆ పత్రికకు ఇట్లు వ్రాసెను]

స్టేటుకాన్సిలు సభ్యులగు గౌ. ఫిరోజు సేత్తాగారి పరిచయము మీకు కలుగజేయుచున్నాను. సేత్తాగారు పార్టీసంఘము నకు చేరినవారు. ఇతరదేశమునం దుండి భరతఖండమునకు వచ్చి పార్టీవారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి ఆదరణ క్రింద అభివృద్ధి చెందిరి. కొంతకాలమునకు వీరు భారతజాతీయోద్యమము పట్ల తటస్థులై యుండిరి. సేత్తాగారిని నేను సందర్శించితిని. వీరు ఉత్సాహవంతులనియు నూటిగ మాటలాడువారనియు చక్కని ప్రపంచావధము గలవారనియు గ్రహింపగలిగితిని. మా ఇరువురకు యీక్రింది సంభాషణ జరిగెను.

సేత్తాగారు:— భారతీయులు కోరునది యేమి? ఆంగ్లేయులు వారి ఆశయములకు అనుగుణ్యముగ ప్రవర్తించవలయు ననియు, మాగృహమునందు మేమే అధికారులగు సుండవలయు ననియు కోరుచున్నాము. సంపూర్ణ ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యముండ వలెను. ఆంగ్లేయులు స్వామాభ్యాభివృద్ధి వాంఛించువారు. అసహాయవాదులు వేల్పుయ్యురాజున కొసగిన ఆదరణకల్గ వారెంత యసంతృప్తిచెందిరో వారు తెలియును.

నేను:— ఈ దేశమునందున్న ఆంగ్లేయాధికారులు ఉచితముగ విధమున సానుభూతిగలవారై ప్రవర్తించిన యీ పరిస్థితులు మారగలవా?

సేత్తా:— చట్టమునందు సూచింపబడిన విధమున పది సంవత్సరముల కాలము యీ సంస్కరణములు అమలునం దుండుట లాభకరమని ముందు నేను అభిప్రాయపడుచుంటిని. అధిక పరిస్థితు లిట్లుండకపోయిన మీరు చెప్పిట్లు జరిపియుండవచ్చును. రాష్ట్రీయ కేంద్రప్రభుత్వములందు అధిక పరిస్థితులు వివమించుచున్నవి. ఎచ్చటజూచినను లోటు కనబడుచున్నది. ఈ విషయమున మాకెట్టి అధికారము లేవన్నది. కావున శీఘ్రకాలములో కాననసభలు ఏర్పరచి అధికారము లివ్వబడును. నైసికశాఖ ఖర్చు దుర్భరముగ పెరిగిపోవుచున్నది. ఆదాయములో మూడవ భాగము నైసికశాఖ మ్రొంగివేయుచున్నది. ఈ ఖర్చును తగ్గించుటకు మాకు అధికారములేదు. నైసిక వ్యవహారముల అనుభవము లేనందున విమర్శించుటకుకూడ వీలులేకున్నది.

నైసికపరిపాలనవిధములు భారతీయులకు చక్కగ తెలియకూడదని ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయమై యున్నది. అందుచేతనే నైసికశాఖలో బాధ్యత గల ఉన్నతోద్యోగములు భారతీయులకిచ్చుటలేదు. లా ఆర్డరువిషయములందు తప్ప ఇతర వ్యవహారములందు దన్నిటియందును రాష్ట్రీయకాననసభ్యులకు సంపూర్ణాధికారము లుండవలెను. కేంద్రప్రభుత్వమునందు ఆర్థిక విధానము, వ్యయము మున్నగు విషయములందు సభ్యులకు అధికార ముండవలెను. నేనయందు భారతీయుల సంఖ్యను పెంచించుటకు సంపూర్ణవృద్ధయముతో (ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించవలెను. ఒక ఆంగ్లేయ నైసుకు నకు సంవత్సరమునకు వెయ్యిరూప్యములు జీత మివ్వబడును. భారతీయ నైసుకునికి 500 రూప్యములు మాత్రమే ఇవ్వబడుచున్నది. పదివేలమంది ఆంగ్లేయ నైసుకులను తీసివేసి పదివేలమంది భారతీయ నైసుకులను నియమించిన ఎంత లాభము కలుగునో గమనింపుము?

నేను:— భిలాఫతుసమస్య పరిష్కరింపబడిన దేశములో కాంతి స్థాపింపబడెను. వీవుట్లు సంస్కరణములను వృద్ధి చేయు విషయమై ఎవరును అధికమగు శ్రద్ధ వహింపరు. ఈవాదమువై మీ అభిప్రాయ మేమి?

సేత్తా:— ఇట్లెన్నటికి జరుగజాలదు. సంఘములందలి భేదముల నభివృద్ధిపరచి రాజ్యముచేయవలయు నను పాత నూత్రము లిప్పుడు నిష్ప్రయోజనములు. హిందువులవలెనే మహమ్మదీయులకూడ జాతీయోద్ధరణమునకై పాటుపడ దిశి వహించి యున్నార. భిలాఫతుసమస్య పరిష్కరించుటచే యీఆకాంతి అంత మొందజాలదు

నేను:— నేటిదినము భారతదేశమున జాతీయభావము ప్రధానమైనదని పలువురు చెప్పుచున్నారు. ఇది యథార్థమేనా?

సేత్తా:— యథార్థమే. ఎట్టి సందేహము లేదు. పార్టీలను చూడుము. కొంతకాలమునకు వీరు విదేశీయుల వలె నుండిరి. నేటి దినము మేము భారతీయులమై యున్నాము. ఇదే విధమున దక్షిణదేశమున భారత క్రైస్తవులలో కూడ జాతీయ భావము వృద్ధిచెందినది.

మూలకారణము

నేను:— ఆకాంతి ఏదికారణము? జాతీయ ఆశయముల సఫలము కాకుండుటయూ లేక ఆర్థికపరిస్థితులు చక్కగ లేకుండుటయూ?

సేత్తా:— జాతీయఆశయములు సఫలము కాకుండుటలే ప్రధాన కారణము. అసంతృప్తికరమగు ఆర్థిక పరిస్థితులలో కాంతి మరింత ప్రబలుచున్నది. పరిస్థితులయందు మార్పు కలుగజేయుటకు మాకు సంపూర్ణాధికారమున్న కొంత బాగుండెడిది. సర్వాధికారములు మీ చేతులలో నున్నవి. నిజము చెప్పుచున్నాను. మీరు భ్యంసము చేసివారు. ఒక విషయము మీరు చక్కగ తెలిసికొనవలెను. విషయమగు ఆర్థికపరిస్థితులు అంత మొందినను, మారకపులేలుసమముగ నున్నను, వ్యాపారము అభివృద్ధి గాంచి నను, ఆదాయవ్యయ పత్రములందు లోటులేకున్నను, వర్షములు చక్కగ కురిసి, పంటలు బాగుగపండి, ధరలు తగినను, మరియేమైనను సరే, మా గృహమును మేమే చక్క తెట్టుకొనవలయునను పట్టుదల మే మెన్నటికిని వదలము.

నేను:— మీరు అధికారము వచ్చిన ఆంగ్లేయులు, వారి భవము, వ్యాపారముల సంగతి యేమి?

సేత్తా:— అవి భద్రముగ నేయుండును. రాజకీయాధికార మెవరిది అను సమస్య ప్రస్తుతము తీవ్రముగనున్నది. ఈసమస్య అంత మొందువరకు భేదభావము, మనస్ఫుర్ణ అధికముగ నుండును. ప్రాణాపాయము కూడ కలుగవచ్చును. కావున కొంతకాలము బ్రిటిషునైసుకులను మీరు యుక్తకొనవలసి యుండును. ఈ సమస్య పరిష్కరింపబడిన, ఒక్క బ్రిటిషునైసుకుడు యీదేశమునం దుండ నక్కరలేదు. మీప్రాణములకును, ధనమునకు ఎట్టి అపాయము సంభవించదు. ఎప్పటికలెనే మాకు బ్రిటిషువారి ధన సహాయము, బుద్ధిహాయము కావలసియుండును. వెనుకటివలె కాక సంతోషముతో మేము వారి సహాయము తుచ్చుకొనుచుండగలము.

ఈ మాటలు అసహాయవాది చెప్పింది కావు. ఇవి పార్టీ సంఘమునకు చేరిన గొప్పవర్తకుని అభిప్రాయము. కావున యీ విషయములు మిగుల ముఖ్యమైనవి. భారతదేశమునందు పరిస్థితు లిట్లున్నవి. బాంబాయిలో ప్రతిప్రతిభతో సంబంధము కలిగిన ఒక గౌరవముగల లంకోమైరు వాస్తవ్యుడుకూడ ఇట్టి అభిప్రాయములనే పకటించివారు.

వెల సులభము. ఫల మధికము.

ఏలూరులో గొప్ప మేడ లాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి

కుమార్తె సర్వేశం తాలూకు మేడ.

రూ 16,500 లకు లాటరీ

చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

ఆద్యులారా!

కృష్ణాజిల్లా, ఏలూరు పెద్దబజారులోని మున్సిసిపల సెం 148 రు కలిగినటువంటిన్ని సెం డంతస్తులు గలిగిన నామేడను అద్దాల బీరువాల ఫిట్టింగున్న, ఫలము సహా లాటరీ మాలముగా విక్రయించుచున్నాను. 1922 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీనుంచి చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తియగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు యావత్తు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేదీ పత్రికలలో ప్రచురపరచి యేలూరుపట్టణములో ఘరానా మనుష్యుల యెదుట లాటరీవేయబడును. గనుక ప్రతివారూ వారి వారి యభ్యుప్తముల నిర్ణయించుకొని కిది మంచితరుణము. త్వరపడుడు. తరుణము మించిపోతరువారే పశ్చాత్తాపపడిన లాభములేదు. లాటరీ చీటి ఒకటికి రూ 5 ల మాత్రమే. ఇంకా పూర్వమయిన తిలినీళ్లున్న, వివరములున్న కోరువారు మా యేజంట్లవల్లగాని నేరుగా నాకు వాసిగాని తెలుసుకోవలయును. ఈ చీట్లవల్ల వనూలు ఆర్యోసాము కృష్ణాజిల్లా యేలూరు సెంట్రల్ కో ఆపరేటివు బ్యాంకిలో నుంచబడును.

2. ప్రతిగామమునందును మంచి యేజంట్లు కావలయును. మంచి కవిషను ఇయ్యబడును. వివరములు కోరువారు యీక్రింద సంతకముచేసినవారికి వ్రాసేగాని, స్వయముగా వచ్చిగాని తెలుసుకొనవచ్చును. (189)

ఏలూరు } మాటూరి సర్వేశం, కృష్ణాజిల్లా. } తేడ నాకుదాదాదు 1-7-1922.

స్థానిక వార్తలు

మద్రాసు కార్పొరేషన్:—సాధారణ సమాజ శ్రమ 18 వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రం 5-15 గంటలకు రిఫ్రెషుమెంట్‌ను జరుగును.

అబ్దుల్ హింద్ కేసు:—జి.హింద్ ఉరుదూవు త్రాసంపాదకులను మద్రాసు పట్టణ వ్యవస్థాపక కమిషనరు మహమ్మదు అబ్దుల్ అజీజ్ ఘోరాజీ ఆమోదించినట్లు 124 ఎ. వి. పి. సి. సెక్షన్ క్రింద తేదీ 28 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది.

అల్పామినియం కంపెనీ సమ్మె:—ఈ సమ్మె ప్రారంభమై రెండు నెలలైనను యంత్రవస్తు యజమానులతో రాజీ తుదకులేదు. కార్మికులు ప్రావిడెంటు ఫండు నియమని నిన్నుకోరాగా, కంపెనీ వారియ్యలైన భాగమిచ్చుట లేదనియు ల దెలియుచున్నది. వారు ఫండును పుచ్చుకొనక వెళ్లిరి. కంపెనీ డైరెక్టర్లకు అప్పీలు జేసికొన నుద్దేశించిరి.

చెన్నపురి తపాలా బంట్ల తుల సంఘము:—ఈ సంఘమువారు జూలై 11 వ తేదీ సాయంత్రం మొక సాధారణ సభ గావించి యందు యాక్రింది తీర్మానమును గావించిరి :

“మద్రాసులో ఆగస్టు 5, 6 తేదీల యందు జరుగబోవు చెన్న రాజధానితపాలా బంట్ల తుల ద్వితీయ మహాసభకు వెళ్లుటకుగా నుద్దేశించిన డెలిగేటులకు నెలపు నిచ్చుటకు తగినయే ర్పాటుల జేయుటకు యాసంఘమువారు పోట్లమాన్యు జనరలుగారిని కోరుచున్నారు.

రైల్వే పనివారు - సాంకేతిక విద్య

రైల్వే పనివారికి సాంకేతికవిద్య కలుపుటకై తగు ఏర్పాటులు చేయవలయునని జమ్నాదాసు ద్వారకదాసు గారు సామాజ్యశాసనసభలో ఒక తీర్మాన ముపపాదించి యుండిరి. ప్రభుత్వమువారు తీర్మానము సంగీకరించిరి. తదనంతరముగ యీ విషయమై పరిశీలన మొనర్చి ప్రభుత్వమువారికి సలహానిచ్చుటకై హెచ్. యల్. కోలుగారు ప్రత్యేకాధికారిగ నియమింపబడిరి. (ప్రచురణసంఘము)

ప్రభుత్వ నియామకములు

పి. సి. లాబోగారు మధుర సబ్ జడ్జినినుండి శృష్టజిల్లా జడ్జిగ మార్పబడిరి. ఇదివరలో జేసిన కర్నూలు నియామకము కొట్టివేయబడినది.

టి. వి. గుప్తగారు నెలవునుండి రాగానే కృష్ణాజనరలు డ్యూటీకి నియమింపబడిరి.

వి. వెంకటేశ్వయ్య పంతులుగారు నెలవునుండి రాగానే విశాఖపట్నం జనరలు డ్యూటీకి నియమింపబడిరి.

యల్. గోకులదాసుగారు నెలవునుండి రాగానే గంజాం జనరలు డ్యూటీకి నియమింపబడిరి.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘ

కార్యనిర్వాహక వర్గసభ

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోప సంఘ కార్య నిర్వాహకసభ యీనెల 20 వ తేదీని తిరుపతిలో జరుగును.

కార్యక్రమము:—(1) శల్వాదు సంగతులు విచారించుటకు క్రొత్తకమిటి యేర్పాటుచేయుట. (2) ఆజ్ఞోల్లంఘన కమిటివారియెదుట సాక్ష్యము చెప్పటకు సాక్షులను ఏర్పాటు చేయుట. (3) రాష్ట్రములో ఖాదీనిర్మాణమునకు ఉపసంఘము ఏర్పాటుచేయుట. (4) పంచమహార విద్య విషయమై. (5) ఇతరవిషయములు (కార్యదర్శి).

రాట్న దానము:—దేశభిమానులు, దేశభక్తులును దేశము పాఠశాలకొరకునుండి విముక్తిగాంచుటకు రాటమే ముఖ్య సాధనమని యెల్లదిశలమ్రాగునట్లు పదేశకుడును, సుప్రసిద్ధుడైన అగు కె. సంపత్కుమార ఆయ్యంగారు (38 ఇరలప్పన్ వీధి పార్కుటౌను) వైమాకళాకాలకు దయచేసి యిచ్చుట నేర్పుచున్న నూలునడుకుట, నేతనేయుట, బట్టలు కట్టుట, పెట్టెలుచేయుట మొదలగు కళలను చూచి సంతసించి క్రొత్త రకపురాటము నొకదాని నొసగి ముక్తజ్ఞతా పూర్వకమందనములకు పాత్రులైరి. ఇటులనే దేశభక్తత్వరూ రాట్న మగ్గ విరాళము లొసగి మాకు తోడ్పడవలయునని ప్రార్థించుచున్నాను.—గంటి నూర్యనారాయణశాస్త్రి మేనేజరు.

వి. సి. యస్. పరీక్షలు:—1928 సంవత్సరము జనవరి నెలలో ఆలహాబాదునందు జరగనున్న ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు పోటీపరీక్షలకు సంబంధించిన వివరములు జూలై 11 వ తేదీని ప్రచురింపబడిన పోర్టునెంటుబార్న్ గజెటు మొదటిభాగము నందు ప్రకటింపబడినవి. పరీక్షాగ్రంథములు మరె ఇతర వివరములు రాబోవువారపు గజెటునందు ప్రకటింపబడును. నిబంధనలు తెలిసికొనగోరువారు, ప్రచురణసంఘాధికారికి వ్రాసి కొనవలెను. దరఖాస్తుపాఠములు కూడ విరిగిద్ద దొరకగలవు. ఆలహాబాదులో 1922 సంవత్సరమున జుగి:పరీక్షలో ఇరవైబదియే ప్రశ్నలు గ్రంథరూపముగ ప్రకటింపబడుచున్నవి. ఆగస్టునెల 15 తేదీనుండి యీ ప్రశ్నములు లాంకునున్న గ్రీనుకంపెనీవారి వద్ద దొరకగలవు. (ప్రచురణసంఘము)

న్యాయస్థాన వార్తలు.

కాపీరైటు కేసు

‘రాజాంబాల్’ అను చిమిశకవల్లగ్రంథకర్తయగుజే.ఆర్. రంగరాజుగారు “కద్దరు విజయము” అనుకాటకమును కవించి డబ్బి కృష్ణస్వామి పబ్లికేషన్స్ కాపీరైటు కాజేసినని ఫిర్యాదుజేసి మేజిస్ట్రేటువద్దకేసుజేయగా అది నిన్న విచారణకువచ్చెను. నిడితుని పక్షమున తచ్చిక రావుసాహెబు పి. సాంబాసంధ మొదలగువారు కాటకమునకును రాజాంబాల్ పబ్లికేషన్స్ యెట్టి సంపత్కమును లేదని వాదించిరి. గాటకోడైకేసు గూడ భిన్నముగ నుండుటచే కాపీరైటు, కాజేయుట యేమియును లేదని చెప్పిరి. వి. జె. కుర్బురావుగారు ప్రతిపక్షముగ వాదించిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు సమతుల నిర్ణయము ఉత్తరువు జేసిరి.

స్వదేశీవస్తు ప్రదర్శనశాల

చెన్నపురి దేశీయసమాజము

ఆబ్దులు హమీదు ఖాన్ గారు మాట్లాడుచున్నారు:—చెన్నపురి దేశీయసమాజ భవనమున స్వదేశీవస్తువులను ప్రదర్శించవలయునని తీర్మానింపబడినది. భారతదేశమునం దెట్టి వస్తువులు తయారగుచున్నదో దక్షిణదేశములకు తెలుపుటయే యీ ప్రదర్శనపు మఖ్యోద్దేశము.

ఈ ప్రదర్శనశాల సంవత్సరమంతయు తెరువబడియుండును. భారతదేశమునందు తయారగుచున్న వస్తువు లింతయుంచుబడును. కావున మాదిరికవులను ఎల్లరు పంప ప్రార్థింతులు. ధరలు, పరిశ్రమచరిత్ర మున్నగువివరములు తెలిపిన, నశించుచున్న పరిశ్రమకు దేశీయసమాజమువారు తగు సహాయ మొనరుటకు వీలుండును. అవసరమగుచో ఇట్టి సహాయము ఇచ్చుచుండ వలయునని సమాజమువారు దేక్షించుచున్నారు.

ఈ ప్రదర్శనశాలయంద నేకభాగము లుండును. ప్రదర్శనకు పంపబడు వస్తువులు ప్రదర్శనశాల సొమ్ము అగును. ఈదేశము నందు తయారగుచున్న వస్తువులకు సంబంధిన వివరములు మనవానికి బాగుగ తెలియవు. కావున విదేశములనుండి భాగ్యపదార్థములను తెప్పించుకొనవలసిన ఆవశ్యకత ఏర్పడినది. ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన పరిశ్రమలు ప్రదర్శనమునం దుంచబడును.

- (1) చేతితో వదుకబడిననూలు (2) ఖద్దరు, ప్రత్తిట్టు, ఉన్ని, (3) లోహపదార్థములు, (4) కొవ్వొత్తములు, (5) ఆభరణములు, (6) బట్టుపనులు, (7) తివాసీలు, (8) పింగాణి సామానులు, (9) యంత్రములు, (10) వానసద్రవ్యములు, సబ్బులు, (11) మందులు, (12) కాకితములు, వాతపరికరములు, (13) గాజుసామానులు, (14) మృణ్మయపాత్రలు, (15) రబ్బరు, జనవార, నాల్, చక్కెర, ఇతర పరిశ్రమలు.

ఈ విషయమై వివరములు తెలిసికొన గోరువారు యీ క్రింది చిరునామాకు వ్రాసికొనవలెను.

ఆబ్దులు హమీదుఖాన్ కార్యదర్శి, కన్వీయన్ యూజియము. చెన్నపురి దేశీయసమాజము, 317 లింగిశెట్టివీధి, మద్రాసు.

కార్యకపటాలమునకు సంబంధించిన కొందరు ఇండియన్ సిపాయిలకు పోలీసువారికి జగడము కలిగెను. ఆ కారణముచే ఇరుపక్షములయందు 12 గురు తీవ్రముగ తురగాతులైరి. పువ్వుల నమ్మువాడికి సిపాయికిని డబ్బు సిపాయి ఇయ్యనందులకు తగవు జరుగుచుండ దానిని పరిష్కరించుటకు పోలీసువారు జోక్యము కలుగజేసికొనిరి. 13 గురు సిపాయిలు అరెస్టుచేయబడినటుల తెలియుచున్నది.

చెన్నపురి నగర కాంగ్రెసుసంఘము

ఆజ్ఞోల్లంఘనవిచారణ సంఘమువారికి స్వాగతము

చెన్నపురినగర కాంగ్రెసుసంఘసమావేశము: బుధవారము సాయంత్రం 7 గంటలకు జరిగెను. శ్రీ.బి.త. యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు ఆధ్యక్షత వహించిరి. ఈ క్రిందితీర్మానములు ఆమోదింపబడినవి.

(1) యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారికోరిక ననుసరించి ఆజ్ఞోల్లంఘన విచారణ సంఘమువారికి కృతస్వాగత మిచ్చు (ప్రవర్తనములందు తోడ్పడుటకు యీ సంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు.

(2) వై విచారణసంఘమువారు చెన్నపురికి వచ్చినపుడు ఆ కళ్యాణలకు వనరీసౌకర్యము లేవ్వరుచుటకు ఖిలాఫతుసంఘమువారు ప్రయత్నములు గావించుచున్నారు. ఇందులకు సంఘమువారు అంగీకరించిరి.

(3) విచారణ సంఘమువారు మహాజనసభాభవనమున సాక్షులను విచారించెదరు.

(4) 25, 26, 27 వ తేదీలను బహిరంగభలు జరిపి విచారణసంఘసభ్యు లుసన్యాసము తిచ్చుటకు తగు ఏర్పాటులు చేయవలెను.

(5) ఈ వివరములను సంఘాభ్యుత్స లగు మాకేంబెట్టు ఖాన్ గారికి తెలుపవలెను.

(6) 25 వ తేదీన విచారణ సంఘసభ్యులకు స్టేషనువద్ద తగుస్వాగత మిచ్చుటకు ఏర్పాటులు చేయవలెను.

(7) సహాయసంఘములవారు కాంగ్రెసు సభ్యులను అధికముగ చేర్చవలయును. ఈవిషయమై యస్. సత్యమూర్తిగారు పరమాకమునందును, చక్కెరశెట్టిగారు ఎక్కువనందును, భూమరస్వామి శెట్టిగారు జాగ్రత్తవునందును తగుప్రయత్నములు చేయ నియమింపబడిరి.

(8) శ్రీలను సభ్యులుగ చేర్చవలయునని శ్రీమతి బాలా విలాసానిని సంఘమువారు ప్రార్థించుచున్నారు.

(9) కెన్యాభారతీయుల పట్ల చచ్చిలుగా రవలంబించిన విధానమును ఖండించుటకై ఈనెల 28 వ తేదీ ఉదయారంసాయంత్రం మొక బహిరంగసభ జరుపవలెను. ఈసభయందు ఆమోదింపబడవలసిన తీర్మానముల చిత్తు తయారచేయుటకై యీ క్రిందపేర్కొనబడినవారొక ఉపసంఘముగ నియమింపబడిరి. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, యస్. సత్యమూర్తి, ఎ.రంగస్వామి ఆయ్యంగారు, టి. వి. వెంకట్రామయ్యగారు, వి. చక్కెర శెట్టిగారు.

(10) నిమ్మజాతుద్ధరణమునకై 3000 రూప్యములు గ్రాంటు కావలయునని జయవేలుగారు పంపినదరఖాస్తు ఆమోదింపబడినది. గ్రాంటు ఇవ్వవలయుననియు, ఖర్చు వివరములను కాంగ్రెసు సంఘము వారికి తెలుపబడుచుండవలయుననియు, తీర్మానింపబడినవి.

ఆజ్ఞోల్లంఘన విచారణసంఘమువారికి స్వాగత మిచ్చు విషయమై వివరములు మున్ముందు ప్రకటింపబడును.

తమలో ప్రబలుచున్న త్రాగుడును, అంతఃకలహములను జంపుకొనుడని జె. జె. మెహతాగారు బొంబయి కార్మికుల సభయందు కాన్ఫరెన్సులకు హాజరొసగిరి. తమ కార్మికపరిస్థితులను యభివృద్ధిజేసికొనుటకు మాత్రమ మునిసిపలు చట్టము ప్రకారము సభ్యత్వమునకు ప్రయత్నించుడని హెచ్చరించెను.

ఒక మోసము కేసు

కలకత్తాలో డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటును డాక్టోరీ ఆఫ్ లిబర్ క్లబులో కొనవలసినదని జె. హెచ్. (కాప్టు) అనునతడు గడ్డకతి (ఒకడిట్టి మేజిస్ట్రేటు భార్యని) ప్రోత్సాహపరచగా మీరు కొని తెండు నేను పిమ్మట సామ్మిచ్చెదనని ఆమెచెప్పెను. అతడు కొని మేనెల 29 వ తేదీని దానిని తెచ్చి ఆమెకిచ్చెను. ఆనాడే టిక్కెట్లను కలుపుదినము. ఆసాయంకాలమే అతడు మరల వచ్చి టిక్కెట్లుఖరీదు సొమ్మును పుచ్చుకొని ఏదోవంక వెళ్లి టిక్కెట్లుగూడ తీసికొనిపోయెనుగాని దానిని మరల తెచ్చి యియ్యలేదు. అత డాటిక్లెటుమీదనున్న ఆమెపేరు కొట్టి వేసి కన భార్యపేరు వేసెననియు ఆ టిక్కెట్లు లాటరీలో 3496 లు రాగా అత డపహరించెననియు ఆమెకు తెలిసినందున ఆమె కలకత్తాలో కేసుచేసినది.

దేశీయ వార్తలు

గుజరాతుజాతీయకళాశాలలో పిక్టాలుగారి ఉపన్యాసము
 బి అమృతగురును మహమ్మదాల్ బేగముగారును కరాచీలో నువస్థానించుట
 సర్ అబ్దుల్ హుసేన్ గారు చెరసాలల పరిశీలనమును వదలుట—వదంతి.
 లాహారులో ప్రతాపపత్రిక ఆపీలువిచారణ
 సాధు మోహనగోకులీగారిని వదలుట
 లక్నోలో భూస్వాములసభ - దేశమున నిర్బంధవిధానము ప్రబలుటకు మితవాదులును మంత్రులే
 కారణభూతులగు రాజా దుర్గానారాయణసింగు, మహమ్మదు రజాఅలీగార్లు నడుపుట—
 ముషీరుహుస్సేను కిద్వాయిగారు అసహాయవాదుల అభిప్రాయమును చెలుపుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

ఆంధ్రోల్లంఘన నం. 31-వ తేదీనాటికి వాలంటీరులందరను గుంటూరురావలెను. రాదలచిన వారి పేరులను ఏలూరులో ఏడూరి సత్యనారాయణ గారికి 20-వ తేదీలోగా తెలుపవలెను.
 శ్రీమాన్ మాడభూషి వేంకట నరసింహచార్యుగారిని వదలుట
 గుంటూరులో గొప్పస్వాగతము. ప్రభుత్వోద్యోగుల ప్రయత్నములు విఫలమగుట.

శ్రీమాన్ మాడభూషి వేంకట నరసింహచార్యులుగారు

రాయవేలూరు చెరసాలనుండి వదలబడుట
 గుంటూరులో గొప్పస్వాగతము
 ఉద్యోగుల ప్రయత్నములు విఫలమగుట

మొదట శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీబాయియ్యగారు పుష్పమాలను సమర్పించుట
 పల్నాడులో నువస్థానించినందులకు క్షింపబడిన గుంటూరు నాయకు లిద్దరిలో (బాబిస్టరు శ్రీయత ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ శ్రీమాన్ మాడభూషి వేంకటనరసింహచార్యులుగారు) శ్రీమాన్ నరసింహచార్యులుగారిని యీనెల 12 వ తేదీని రాయవేలూరు చెరసాలనుండి వదలిరి. వారు 14 వ తేదీ ఉదయముకు గుంటూరుచేరిరి. ఈపల్నాటిపీఠముకు భుజితమగుస్వాగత మొన గుటకు వేలకొలదిగ ప్రజలు రైలుస్టేషనునందలికి చేరిరి. రైలు రాక ముందే గుంటూరుజిల్లా కలెక్టరును పోలీసు డిప్టీ సూపర్వైసరును, సబ్ కలెక్టరును స్వేచ్ఛరును వెళ్ళుచుండి సమయమునకు వచ్చి ఘోషించు కనిపేటలును గుంటూరు రైలుస్టేషనుకు వచ్చి ప్లాటు ఫారముమీది కెవ్వరును రాకుండ ద్వారములనున్నట్టిని బిగించిరి. ప్లాటుఫారముటిక్కెట్ల కొద్దిమందికిమాత్రమే అమ్మిరి అందు కిలనప్రజలు యుక్తిపన్ని దగ్గర స్టేషనుకు టిక్కెట్లను కొని లొనికి వచ్చిరి. ప్రజలయితోనాను మితిమీరుచున్నదని గ్రహించి రయలు ఉద్యోగులు చివరకు తలుపులను తెరచివేసిరి. శ్రీయుతులు సదీంపల్లి శిశిరామయ్య (వైసుభయ్యుడు), శనకపల్లి రామస్వామిగారు, పాటిబండ్ల సూర్యనారాయణ, యదనల్లి కనక దుర్గయ్యనాయకులు, కొటంరాజు హనుమంతరావు, భాగవతుల సోమరాజుబుకరప్ప, మంగపతిరావు, నారాయణరావు కొటంరాజు రాజేశ్వరరావు, మద్దివేంకటసుబ్బయ్య, చిట్టి నరసింహరావుగార్లును, శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీబాయియ్య గారును కాలగ్రెనుకొనదర్శులు ఇతరకాలగ్రెను ఉద్యోగులును ము వెళ్ళుచుండి ప్రముఖులను నితరులను ప్లాటుఫారము నిండి పోయిరి. ప్లాటుఫారముమీద అచార్యులగారికి పూలమాలలు వేయవలదని సమయకస్పెక్టరువ్వారా నాయకులకు కలెక్టరు తెలిపెను. వాచామాలకముకు సత్తువు నిచ్చిక నటులే చేసెద మని నాయకులు చెప్పిరి. మొట్టమొదట శ్రీమతి లక్ష్మీబాయియ్యగారు అచార్యులుగారికి పుష్పమాల సమర్పించిరి. పిమ్మట శ్రీ పుష్పమాలను లెక్కలేకుండ సమర్పించబడెను. పిమ్మట శ్రీ యత కొటిలింగంగారి మోటారులో కూర్చుండితెట్టి అచార్యులుగారిని స్వేచ్ఛానుసార మధికారాన్నిహముతో ప్రజల పట్టణమునం దూరేగింపుజరిపిరి. అచార్యులుగా రానామవచ్చెదరని అవ్యవధిగ తెలిసిననుగూడ వేలకొలది ప్రజలట్లు స్వాగత మొ

సంగిరి. అచార్యులుగారు కొద్దిగ చిక్కియుండిగారి వారి యత్యాహ పేమియును కొరతపడలేదు. అసహాయాద్యమనుభవించలేదు. అసహాయాద్య మాకల్పాంతస్థాయయైనదని గుంటూరునుండి 14 వ తేదీని రాష్ట్రీయ కాలగ్రెను కార్యదర్శి తంతి సంచెను.

బీఅమ్మ మహమ్మదాల్ బేగంగార్లు

పిక్టాలుగారు
 కరాచీ కేసుట
 బీఅమ్మ మహమ్మదాల్ బేగంగార్లు సింధు ప్రాదరా బాదులో హతీ అబ్దుల్లా హుసేనుగారింట్ల నివసించి హతీగారి ఆతిథ్యమును స్వీకరించిరి. అచట 10 వ తేదీ సోమవారము నాడు శ్రీలసభలో బేగముగారు ఖాదీనిగూర్చియు దేశసేవను గూర్చియు నువస్థానించిరి. ఆసభకు చాలమంది హిందూ మహమ్మదీయశ్రీలు వచ్చిరి. వారందరు ఖద్దరు చీరలను రచికలను ధరించిరి.

నామరాసభ
 10 వ తేదీని సాహితీజిల్లాలో నామరాసభోజులో జరిగినసభకు బీ అమ్మగారు వెళ్లవలసి. మీరు ఒంటెమీద వెళ్ళి వెళ్ళలేదు. చాల కష్టముగా నుండునగాన వెళ్లవలదని పలువు రామెకు తెలిసిరి. "ఆసభను జరిపినవారికే నాసౌఖ్యమును గూర్చిన చింతలేనపుడు నాకు మాత్ర మాచింత ఏల కలుగవలెనని" బీ అమ్మగారు నుడిచిరి. ఆమె కొంతదూరము రైలుమీదను తిరువాత ఒంటెమీదను ప్రయాణముచేసి ఆ సభకువెళ్లెను. ఆసభకువచ్చినవారందరను కేవలము పల్లెటూరు మోటుమనుష్యులే యైనను వారికి నమస్కరణలుగా ఆమె బోధించెను. ఈ ప్రభుత్వవిధానము బాగుపడుటయో అంతరించుటయో జరుగువరకు ను సే ను విశ్రాంతి గొన నని గూడ నా సభ లో బి అమ్మ గారు నుడిచెను. ప్రయాణపుర్యంతకేమియు తెక్కచేయక కొంచముసేపైన విశ్రమింపక ఆనాడంతయు తత్పూరితవామెతో సంభాషించుచుండెను. ఆరాత్రి అట నుండి బయలుదేరి పడిదానుస్టేషనుకుపోయి అచట రైలుబండి ఎక్కి 10 వ తేదీరాత్రి రి గంటలకు కరాచీకి వచ్చెను.

కరాచీలో స్వాగతము
 ఆ రాత్రివేళగూడ వేలకొలదిప్రజలు స్టేషనువద్ద వేచి యుండి ఆమెకు స్వాగతమొసంగి నగరములోనికి గొనిపోయిరి. కరాచీలోగూడ నామెకు విశ్రమావకాశము కలుగలేదు. ఎండలో శ్రీలును పుష్పమాలను ఆమెకు సందర్శింపవచ్చిరి. వారందరితో నామె మనసిద్ధిమాటలాడెను. కాలగ్రెను ఖిలాఫతు ప్రచారకలకు హితబోధ గావించెను. ఎన్ని అపదలువచ్చినను ఎట్టి మేలుకలిగిననుగూడ గాంధీమహాత్మునిపట్ల భక్తిని వదిలకూడదని బోధించెను. 11 వ తేదీ రాత్రి కరాచీలో సుప్రసిద్ధనడీలైకత స్థలమున సభ జరిగెను. ఆసభలో ఖద్దరు, దేశసేవ, వికమత్యము మున్నగువానినిగూర్చి ఆమె ఉపన్యసించెను.

అంగోరానిధినిగూర్చియు టర్కీ శ్రీల దురదస్థమగుర్చి యు ముచ్చటించెను. ఆసభలో బేగంగారును స్వామి సత్య దేవుగారును గూడ నువస్థానించిరి.

కొందరు మహారాష్ట్ర నాయకులు మనయంద్యమమునకు హానికరముగ బోధించుచున్నారు. ఆబోధనలను వినకూడదు. గాంధీ మహాత్ముని పతాకమునే అనుసరింపవలెనని మహమ్మదాల్ బేగంగారు నువస్థానించిరి.

పిక్టాలుగారు అహమదాబాదు కేసుట
 కరాచీనుండి 12 వ తేదీ పునయమున మెయిలు రైలు నులో పిక్టాలు, మాలానా బహుళహమదుగార్లు అహమదాబాదుకు బయలుదేరిరి. కరాచీ మహమ్మదీయ సభామందిరమున చాలమంది ప్రముఖులును కొందరు మోర్టీలును సమావేశమై పిక్టాలుగారిని వీడ్కోలిసిరి. కలెక్టరుమెంటు స్టేషనులోగూడ మరి కొందరు పిక్టాలుగారిని వీడ్కోలిసిరి. సింధుదేశమువారి ఆతిథ్యమును పిక్టాలుగారు చాలప్రశంసించిరి. (బాంబేక్రాసికలు)

పిక్టాలుగారు

అహమదాబాదులో నువస్థానించుట
 విశ్వమహమ్మదీయసంఘము
 14 వ తేదీ సాయంకాలము అహమదాబాదులోఘోషారథర జాతీయకళాశాలవా కేర్వరచిన సభలో విశ్వ మహమ్మదీయ సంఘమును గూర్చి పిక్టాలు (బాంబేక్రాసికలు సంపాదకుడు) గారు నువస్థానించిరి. "దీజరావల్ గారి కాలమునం దీ విశ్వమహమ్మదీయసంఘము (పాను-ఇస్లామిజము) మొదట కేర్వరప బడెను. మహమ్మదీయ నాగరికతను తగ్గతానుగణ్యముగ నిభివృద్ధి నొందించుటకిది ఏర్పరు ప బడెను. ఇటీవల కొన్ని ఏండ్ల నుండి ఇంగ్లాండు దొర తినమువారు వాని నెదిరింప సమకట్టిరి. ఈ యంద్యమమునందు ప్రపంచమునకును ఆసియాఖండమునకును మేలుచేయుట కధిక మగు నవకాశము కలదు. దీని నాంగ్లదేశమువారు గుర్తింతుర గాక అని పిక్టాలుగారు నుడిచిరి. పిక్టాలుగారు ధర్మభ్రష్టుడు స్వతంత్ర్యాగి (రెసిగేను) అని మహారాష్ట్ర నాయకులు (వాయుట పిక్టాలుగాకేస్తుతియే యగునుగాని నిదకారు. పిక్టాలు గారు పాశ్చాత్యుడయ్య (క్రైస్తవుడు) మహమ్మదీయమతము నవలంబించుటచే స్వమతత్యాగియని వారు వ్రాసియుండురు. పిక్టాలుగారు బుద్ధిచే నాలోచించి అంధప్రాయముగ తాత తండ్రులమతము (అయ్యది/కనకు సంక్రమికముగ నుండేపుడు) ననుసరించుట సరిగాదని నిశ్చయించి తనకు సరియని తోచిన మహమ్మదీయ మతధర్మము ననుష్ఠించుచున్నారని గిద్వాసిగారు నుడిచి పిక్టాలుగారికి వందనముల నర్పించిరి.

సర్ హక్కర్లు బట్లరుగారి గవర్నరు పదవి

అసహాయవాదుల అభిప్రాయము
 ముషీరు హుస్సేను ఖద్వాయిగారు
 "సర్ హక్కర్లు బట్లరుగారు గవర్నరుపదవిని వహింప వలసినకాలపరిమితి తీరినను మరొకంకాలమాయననే గవర్నరు గా నుంచవలెనని ప్రభుత్వమువారిని కోరుటకు కొందరు ప్రయత్నించుచున్నారు. అసహాయవాదులు వ్యక్తుల నెంతమాత్రమును లెక్కచేయరాన వారి కెవరు గవర్నరుగా నున్న నొక్కటియే అని నేను స్పష్టముగా చెప్పగలను. దేశమున కక్షలపోరు జాలిస్థానమున్నగున వెంతమాత్రము నుండకూడదనియే అసహాయవాదుల అభిప్రాయమని గాంధీమహాత్ముడే నుడిచెను. గాన అసహాయవాదులు రైతులతోడను భూస్వాములతోడను గూడ చేరరు. దేశీయులగు భూస్వాములలోను రైతులలోను గూడ స్వాతంత్ర్యాభిలాషను కలిగింప జేయుటకును ప్రజాసేవను లొలగించుటకును తాలూకాదారులకును మితవాదులకును కల హములు కలుగకుండ జేయుటకునుమాత్రమే అసహాయవాదులు ప్రయత్నించుచుండురు. ప్రస్తుతప్రభుత్వమున ఆత్మధిక మగు వ్యక్తులుకు పాలైన వారి అసహాయవాగులే యైనను సర్ బట్లరుగారిచే గవర్నరుగా నుండుటను గూర్చి యు భూస్వాములకును రైతులకును గల తగవులను గూర్చియు అసహాయ వాదు లేమియును కల్పించుకొనరు. అసహాయవాదులు ప్రభుత్వ విధానమును ఖండించెదరుగాని ప్రభుత్వోద్యోగులగు వ్యక్తులను నిరసింపరు. అలహాబాదులోని అసహాయవాదపత్రిక విమర్శము నాకు వింతగాలిపిన"దన్నినుప్రసిద్ధ ఖిలాఫతు నాయకుడును, దేశీయ మహాసభా స్థాయిసంఘ సభ్యుడు నగు ముషీరు హుస్సేను ఖద్వాయి (లక్నో) గారు తెలిపిరి.

ఆజ్ఞాల్లంఘన సంఘము

ఆజ్ఞాల్లంఘన మొనర్చుగోరువారి పట్టిక

29 వ తేదీలోగా రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ
కార్యదర్శికి పంపవలెను

శ్రీయుత ప్రకాశంగారి తండ్రివార

ప్రమాణపత్రమునందలి నిబంధనల నన్నిటి నెఱవేర్చి ఆజ్ఞాల్లంఘన మొనర్చుసంస్థలగువారి పట్టికలను నిర్ధారించి మండల కాంగ్రెసు సంఘము లా పట్టికలను జూలై 29 వ తేదీలోగా గుంటూరు గాంధీ రాష్ట్రీయ సంఘకార్యదర్శికి చేరునట్లు ముఖ్యముగా పంపవలెను. ఆగష్టు 1 వ తేదీని ఆపట్టికలను ఆజ్ఞాల్లంఘన సంఘమువారికి చూపవలెను. అందుల కంగీకరించిన వారందరూ రాష్ట్రీయ సంఘము వారు కోరినపు డాజ్ఞాల్లంఘన మొనరింప సంసిద్ధులై యుండవలెను. అని రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుడు శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంగారు కోరుచున్నారు. 14 వ తేదీని ప్రకాశంగారు కాకినాడలో నుండి. అచట జరిగిన మండల కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభకు వెళ్లిరి. మూడుగంటలసేపు సభ్యులలో చర్చించిరి. 15 వ తేదీ వుదయము పాపెంజరులో కాకినాడనుండి రాజమండ్రికి వెళ్లిరిని నేడు (15 వ తేదీ) కాకినాడ నుండి తండ్రివారికి వచ్చినది.

గుంటూరుకువచ్చుట

ఆంధ్రవల్లంబీరులందరును రావలెను

కాంతివైఖ్యమున సుక్రముగా శిక్ష నభ్యసించిన ఏలూరు, తణుకు, భీమవరం, నర్సాపురం, కోవోరు, తాలూకాల వలంబీరులందరును జూలై 31 వ తేదీకి గుంటూరుకు రావలెను. ఆగష్టు 1 వ తేదీకి హాకిం అబ్దుల్లాఖాను, డాక్టరు ఆన్సారీ, వి. జే. పటేలుగార్లు మున్నగు నాయకులు గుంటూరు వచ్చెదరు. అట్లు రాదలచిన వలంబీరులపేర్లు ఆయాదళముల కెప్టనులు ఏలూరులోనున్న మండలసేనానియగు ఏడాది సత్యనారాయణగారికి తెలుపవలెనని నేడు ఏలూరునుండి తండ్రివారికి వచ్చినది.

లాహోరు ప్రతాప పత్రిక ధరావతు

పంజాబు హైకోర్టులో అప్పీలు

—ఫోకోజ్ పూరులో పోలీసులు చేసిన దురాగతములను చూర్చి ప్రతాపపత్రికలో కోక వార్త ప్రకటింపబడెను. దానిని ఖండించుచు దొరతనమునాగొక ప్రకటనమును పంపిరి. ఆ ప్రకటనమును గూడ పత్రికలో పూర్తిగా చేసిరి. అందులకు గాను ధరావతును ప్రభుత్వము వారు వశపరచుకొనిరి. దానిపైని ప్రతివాదిపతి పంజాబు హైకోర్టులో అప్పీలుచేసెను. ఆ విచారణ 14 వ తేదీని జరిగినది. పత్రికాధిపతిపక్షమున బక్ష్ షేరు చందుగారు వాదించిరి. ఇదిపత్రికాకాసనము క్రింద సేయుకాదు. పోలీసుల కష్టమున వారు మాననవ్వపురావాతేసచ్చునని అతడు అనేక ప్రమాణములను చూపెను. అందులకు ప్రభుత్వన్యాయవాది ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. సాయంకాలము 4 గంటలకు వాదప్రతివాదములు ముగిసెను.

సాధుమోహన గోకుల్ గారిని వదలుట

నాగపూరు అసహాయ యోగశ్రమము

ఒకవత్సరము కఠినశిక్ష ననుభవించుట

నాగపూరు అసహాయయోగశ్రమమును స్థాపించిన సాధుమోహను గోకుల్ గారికి విధింపబడిన ఒకసంవత్సరము కఠినశిక్ష శాతము పూర్తిగా ననుభవించినందున నాగపూరు జయిలునుండి వదిలిరి. ప్రజలు స్వాగత మొసంగిరి.

అబ్దు రహింగారు

కారాగృహ పరిశీలనమును వదలివేయుట

వదలి

రాజీయ ట్రైబియల్ సంబంధించిన కొన్ని ప్రశ్నలను బట్టి చెరసాల కాఖా పరిశీలనమును 30 అబ్దు రహింగారు వదలివేసిన 18 వ తేదీని గట్టివదలితి బయలుదేరినది. (అమృత బహు.)

వాతావరణ సితి

1922-వ సంవత్సరం జూలై నెల 15-వ తేదీనా మ.

విశాఖము	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత	నిమిత్త ఉష్ణోగ్రత	నిమిత్త ఉష్ణోగ్రత	నిమిత్త ఉష్ణోగ్రత	నిమిత్త ఉష్ణోగ్రత
గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత	నిమిత్త ఉష్ణోగ్రత	నిమిత్త ఉష్ణోగ్రత	నిమిత్త ఉష్ణోగ్రత	నిమిత్త ఉష్ణోగ్రత	నిమిత్త ఉష్ణోగ్రత
విశాఖపట్నం	88.2	74.6	0.35	41.85	...
హైదరాబాద్	18.6	74.9	2.05	80.18	2.97
సికింద్రాబాద్
దేవరకవి	85.8	78.8	...	22.97	18.74
పొన్నూరు	85.7	78.9	0.16	25.68	7.59
గోపాలపురి	88.1	79.0	...	78.7	2.28
కొత్తూరు	8.12	70.4	...	12.17	8.86
విశాఖపట్నం	92.8	82.1	...	2.25	4.72
కాకినాడ	96.5	81.6	...	4.28	8.49
మచిలీపట్నం	99.8	82.2	...	8.78	3.78
గుంటూరు	99.8	82.8	...	1.91	1.71
విజయవాడ	100.8	83.8	...	1.83	1.01
మద్రాసు	100.8	81.0	...	8.07	0.50
కడప	94.8	79.1	...	2.44	0.21
కాకినాడ	96.9	79.2	...	2.00	0.12
హైదరాబాద్	91.9	78.7	...	0.08	0.88
సికింద్రాబాద్	95.3	77.6	...	2.27	...
కొత్తూరు	88.1	76.4	...	12.86	1.48
విశాఖపట్నం	79.6	78.0	0.45	28.08	10.96
హైదరాబాద్	74.7	71.0	2.51	49.84	9.07
సికింద్రాబాద్	74.8	72.8	2.98	67.59	11.77
మచిలీపట్నం	80.0	72.5	3.17	67.47	10.18
విశాఖపట్నం	65.8	62.0	1.42	52.55	5.65
కాకినాడ	81.9	71.2	2.85	62.60	3.88
విజయవాడ	84.4	75.5	0.40	59.68	...
హైదరాబాద్	85.2	77.4	0.52	37.84	4.10
సికింద్రాబాద్	94.5	74.7	...	3.74	3.71
కొత్తూరు	89.2	78.1	...	2.18	3.61
విశాఖపట్నం	91.8	76.1	...	1.48	1.11
హైదరాబాద్	87.5	75.1	...	0.82	2.12
విజయవాడ	92.9	75.6	0.08	1.16	4.42
మచిలీపట్నం	100.8	81.0	...	2.27	2.76
విశాఖపట్నం	77.4	65.2	0.06	2.54	0.90
విజయవాడ	82.5	66.8	...	3.98	1.16
హైదరాబాద్	68.1	68.0	0.93	5.48	0.16
విశాఖపట్నం	59.4	52.4	0.08	7.9	3.92
హైదరాబాద్	84.5	69.8	...	2.87	2.45
విజయవాడ	92.8	79.6	...	7.27	2.91
హైదరాబాద్	98.0	78.1	...	5.95	1.22
విశాఖపట్నం	95.6	78.8	...	0.61	1.86
హైదరాబాద్	97.8	79.4	...	1.61	1.83
విజయవాడ	95.9	78.9	...	2.84	0.40
హైదరాబాద్	0.25	0.51

మైసూరు, బొంబాయిలను ఆర్థిక సాధారణముగ సంబంధము. పెంట్ల, పత్తివత్తిరము పర్వత ప్రాంతములందు ఆర్థిక హెచ్చున. మిగిలిన ప్రదేశములందు తగ్గున. సర్కారులందు వేడిమిచూపున. బొంబాయి, హైదరాబాదు, దక్కను లందు తగ్గున. మిగిలిన ప్రదేశములందు వేడిమిలో మార్పులేదు. పత్తివత్తిరము మైసూరులందు ముప్పు అధికము. మిగిలిన ప్రదేశము లందు దొక మాదిరిగ నుండెను.

పత్తివత్తిరము, మైసూరులందు వర్షము వరియును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రా.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

ఒక నైతికవైద్యవిద్యార్థికిశిక్ష

అమృతసరు వైద్యపాఠశాలలో చదువుచున్న నైతిక వైద్యవిద్యార్థి షేరుచూపుడు అనునతడు అనుమతిని బిడాయ వంటి పాఠశాలను వదలిపోయినందులకు నైతికవిచారణ జరిగినది. తన తండ్రిని నైతికవృత్తికి తగియుండలేదనియు శస్త్రమును సేర్వసపును శివమును కోయటయాదగనే తనకు వాంతి వచ్చుననియు నతడు చెప్పెను. అతనికి ఒక నెల విడిదైదు చేయబడెను.

ఆంధ్రవైద్యులకు విజ్ఞప్తి.

సోదరులారా,

నిఖిల భారతాయుర్వేద వైద్యసమ్మేలనము ఈ సంవత్సరము ఆగష్టు 5-6-7 తేదీలలో రాజమహేంద్రవరమున జరుగుచున్నది.

కలకత్తా, బొంబాయి, జయపూర్, అజమీరు, ఇందూర్, పూనా, మొదలగు ప్రదేశములనుండి, గొప్పగొప్ప ప్రసిద్ధ వైద్యులు రాగలరు. మన కిది మంచి తరుణము.

అనేక నూతన విషయములను తెలిసికొనవచ్చును.

మూలిక లనేకములు ప్రదర్శింపబడును.

సుప్రసిద్ధవైద్యులగు శ్రీయుత, ఆయుర్వేద పంచానన కృష్ణశాస్త్రి కవడేగారు శ్రమ యనక. పూనానుండి వచ్చి మన సభ కధ్యక్షత వహించబోవుచున్నారు.

ఆహ్వాన పత్రము వచ్చినను, రాకున్నను తప్ప న్యంతరపనిగా నెంచి ఆంధ్రదేశమునందలి ప్రతి పల్లెటూరినుండియు వైద్యులందరును, అసంఖ్యాకముగ వచ్చి ఆంధ్రుల యుత్సాహమును జూపి ఈసమ్మేలనము జయప్రదము గావించెదరని నమ్ముచున్నాను.

డా. క. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు, ఇట్లు విధేయుడు చందా 10-0-0 ప్రతినిధులకు 5-0-0. అంచట లక్షీపతి.

13 వ నిఖిలభారత ఆయుర్వేద వైద్య సమ్మేలనము. క్షీకోశాధిపతిగారికి రాజమహేంద్రవరము. అను చిరునామాకు చందాలు పంపవలయును.

చెన్నపురి హైకోర్టులో

ఓ. ఎస్ అప్పీళ్ళ నెంబర్లు 48/49 1922

వాదులు:—జె. సుబ్బారెడ్డి, మరికొందరు. ప్రతివాదులు వై. వి. సుబ్బయ్యచెట్టి, మరికొందరు. ఇన్ సాల్ వెన్సి వెజేషు నెం 82/1921 లో ఇన్ సాల్ వెంట్రుయాదాల వి. సుబ్బయ్యచెట్టి సారా వెంకటసామినాయుడు వగైరాల సోదరభ్రములో.

1922 సంవత్సరం మార్చి నెల 20-వ తారీఖున హై కోర్టుచారిత్రా జారీచేయబడిన రాజీవరత్నలకు ప్రతికూలు లెనట్టి కొందరు బాకీదారులు యేకమై ఆక్షేపణచేసి 1922 మార్చి నెలలో 20, 23 తారీఖులందు జారీ చేయబడిన ఉత్తరువు విషయమై అప్పీలు చేయుటకు హైకోర్టువారి అనుమతిని కోరగా 24-4-22 హైకోర్టువారు అనుమతించిరి. అందుపైని రాజీ సమ్మతించిన బాకీదారులపైని రాజీ అంగీకరింపని బాకీదారుల పక్షమున 48,49-1922 అప్పీళ్లు దాఖల్ చేయబడునని అందరికి తెలియచేయబడెను.

చేరగోరునట్టి ఇతర బాకీదారులకూడ మాకు వ్రాసిన చేర్పుకొనబడుదురు.

Grant and Grestorex
4 North Beach Road
Attorneys for the
Appellants

వైశ్యధర్మప్రకాశిక

మూడవతూరి ముద్రితము. నెల రూ 3-0-0.

ఈ గ్రంథము హిందువులెల్లరకు ముఖ్యముగ ద్వైజులకు అందు వైశ్యులకు అత్యంతోపకారమైనది. ఇందు అనేకధర్మములు వివరింపబడియున్నవి. ఇందు శ్రీమద్విశ్వకాచరిత్రము లక్ష్య స్మరింప సోమయాజులవారి తివితిచరిత్ర క్లుప్తముగను ప్రచురింపబడినది. మరియు శ్రీ సోమయాజులవారిచే ప్రకటించబడిన అన్ని గ్రంథములను గలవు. ఈ గ్రంథములన్నియు ముఖ్యముగ ఈ వైశ్యధర్మప్రకాశిక ప్రతివైశ్యునియందు నుండవలసినది. గ్రంథముల జాబితా (కాటలాగు) కోరువారు అధికారిచేసి బంపిన బడయగలరు.

చీమకుర్తి బసవయ్య

ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం॥ జూలై నెల 15-వ తేది

శనివారము

సామ్రాజ్య వస్తు ప్రదర్శనము

సామ్రాజ్య వస్తు ప్రదర్శనము లండనునగరమున 1924-వ సంవత్సరమున జరిగెను కేర్రాటు జరుగుచున్నది. హిందూ దేశముగూ, దీనియందు పాల్గొనుటకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సన్నుతించిరి. ఇందుకగువ్యయము, కడచినబడ్డెట్లతో శాంక్షను జేయబడెను. హిందూ దేశ నస్తువులను ప్రదర్శనమునకు పంపించుటకు, ఇతర దేశములను నామించుటకును కొన్నిచరవానుగనుండినది. బ. విషయ రాఘవాచార్యులుగారిని ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి. సర్. విలియము మేనురుగా రీవిషయమై లండనులో ఏర్పాటు జేయుచున్నారు. ముద్రాను రాజధానిగూడ ఈ ప్రదర్శనమునందు పాల్గొనుట యవసరమని, గవర్నరుగారి యధ్యక్షతక్రింద మూరుమందిరమునందు జరిగినసభలో తీర్మానింపబడెను. దీని యావశ్యకతనుగూర్చి గవర్నరుగారు అభివృద్ధి శాఖామంత్రియగు గంభీరోపన్యాసములను గావించిరి. రాజధానినుండి ఏయేవస్తువుల బంపవలయునో నిర్ణయించుటకు ముందుగ, ఈవత్సరపు తుదను చెన్నపురిలో నొక వస్తుప్రదర్శనమును జరుపవలయు నని, ఈసభలో నిర్ణయింపబడెను. ఇందుకు కార్యనిర్వాహకులు నియమింపబడిరి. సందర్శము లిటులున్నవి. సామ్రాజ్య వస్తు ప్రదర్శనమువలన, హిందూ దేశమున కెట్టిలాభము గలుగునని విచారించుట ముఖ్యము. గా. రా. బ. కే. వి. రెడ్డినాయుడుగారు వివరముల ఆక్షేపణల నూహించి సమాధానము జెప్పిరి. ఈ ప్రదర్శనము హిందూ దేశమునకుగాక అధినివేశ రాజ్యములకు లాభకరముగ నుండునను ఆక్షేపణ నిలువజాలదని, నాయుడుగారు సూచించిరి. కాని ఈమాక్షేపణ నంతయులభముగ ద్రోసివేయవలెదను. ఇది కను బలవత్తరమయినది. హిందూ దేశపరిస్థితుల నిండుక పరికించిన, నిజము తెలియగలను.

హిందూ దేశము విశేషముగ వ్యవసాయముపై నాధారపడియున్నది. హిందూ దేశపు పంట వస్తువులు, హిందూ దేశమునకే విశేషముగ గావలసి యుండును. ఇతర దేశములకు బంపుట ప్రయోజనకరముగాదు. అందుచే హిందూ దేశపు ముఖ్యవస్తువులను ప్రదర్శించి, సామ్రాజ్యమునందలి ఇతర భాగములలో అమ్మునపోవుటకై ప్రయత్నించుట కవసరము లేదు. హిందూ దేశము తామబాధ నుండి తప్పించుకొనవలెనని, పంటవస్తువులు సాధ్యమగునంతవరకు వెలుపలకు పోకుండుట ఉత్తము. ఈ దేశపుమాటతో నేసినబట్టలనే ధరింపవలయునని, ప్రజలు దీక్ష వహించుటచే, పండిన ప్రత్తిని ఇతర దేశములకు బంపబనిలేదు. ఇక, హిందూ దేశమునందలి పరిశ్రమ లత్యల్పములు. యంత్రపరిశ్రమ లీచేరమునందంతగ సభివృద్ధి జెందలేదు. పారిశ్రామికాభివృద్ధికై ప్రభుత్వమువారింతవరకు జేసిన ప్రోత్సాహ నల్పము. ఇందుకు విచారించబనిలేదు. అదృష్టవశమున దేశములోనిపురుషులంత్రపరిశ్రమలవైవిధ్యము ఇదినుచున్నది. వేటిపరిశ్రమల గూర్చి దేశమునందు ఉత్సాహము ప్రబలుచున్నది. అన్నిటికన్నను నూలు దీయుట, నేత నేయుటగూర్చి

దేశము కడుశ్రద్ధ వహించుచున్నది. ప్రస్తుతసమయమున, దేశీయులు సన్నని నాజుకుబట్టల గూర్చి ఆశక్తికొనుటలేదు. ఎట్టి ముతుకవస్త్రము నయినను ధరించుటకు వారు సంసిద్ధులుగ నున్నారు. ఏదియో నొకరీతిన, ప్రజలందరకును కట్టుకొనుటకు బట్ట కావలసియున్నది. హిందూ దేశము ప్రదర్శించెడి కద్దవస్త్రములు తరుకు బెరుకులపై మోహముగల పాశ్చాత్యులకు రుచించునా? ఇంతత్వరలో హిందూ దేశపు వస్త్రములను విదేశములకు బంపుట కవసరము లేదు. విదేశములలో నవి ఖర్చుగానలెనని తొందరపడజను. ఏవిధమున జూచినను, హిందూ దేశము తనకు జాలిన పంటను పండించుకొని, వలయు బట్టలను తయారుజేసికొనుటయే ప్రస్తుతావసరము. ముడివస్తువులనుగాని, తయారయిన వస్తువులనుగాని హిందూ దేశమునుండి విదేశములకు వివిగ బంపుటకు తరుణము రాలేదు.

లిండి విషయమునను, బట్టవిషయమునను హిందూ దేశము తన యక్కరలను తాను దీర్చుకొనిన, ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము బడయును. రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమున కిది దారిజూపును. ఇతరవస్తువులను విదేశములనుండి తెప్పించుకొనుట కవసరము లేదాయని యడుగవచ్చును. హిందూ దేశము తన కాళ్లపై తాను నిలుచువరకు, ఇతర యక్కరలను సాధ్యమగునంతవరకు తగ్గించుకొనవలయును. విదేశపుసరుకులను వీలగునంతవరకు విసర్జింపవలయును. ముఖ్యములగు వస్తువులను మాత్రము, హిందూ దేశము తన కెక్కడచో కగ దొరకునో అక్కడనుండి తెప్పించుకొనుట సహజము. ఇందు కొరకు సామ్రాజ్య వస్తు ప్రదర్శనమునందు హిందూ దేశము పాల్గొన నక్కరలేదు. ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సును పెంపొందించుట కీ ప్రదర్శనము పనికి వచ్చునని కొందరు భావించుచున్నారు. డ్యులీ ఎక్స్చేంజు పత్రిక ఈ విషయమై వ్రాయుచు, సామ్రాజ్యమునందే హిందూ దేశపు సరకులు ఖర్చు గుట కెక్కువవీలు గలదని, సూచించినది. ఇంగ్లండు, అధినివేశ రాజ్యముల సరకులు ఈ దేశములో సమ్మూహపౌవుటకు మాత్రము, ఈ ప్రదర్శన మక్కరకునచ్చును. ఇంగ్లండుసరకులు ప్రభుత్వము వారికొట్టాకులద్వారా, హిందూ దేశమునకు విశేషముగ జేరుచునేయున్నవి. ఇంకను సభిక ప్రోత్సాహముతో నవసరమేమి? ఇంగ్లండుదేశమునకు ముడిప దార్థము లితర దేశములనుండి రావలసియుండును. ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సుపద్ధతివలన హిందూ దేశము నుండివానిని చౌకగ దెప్పించుకొన వీలగును. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునందు ఇంగ్లండు వ్యాపారము సభివృద్ధి జేయవలయు నని, లండను ట్రైముపత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. ఎటుల జూచినను, సామ్రాజ్య వస్తు ప్రదర్శనము ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతిని బలపరుచుటకు తోడ్పడునని స్పష్టమగును.

ఇందువలన, హిందూ దేశమునకు తీరనినష్టము సంభవించును. హిందూ దేశపు ముఖ్యపదార్థములను ఇతర భాగములవారు చౌకగ దెప్పించుకొనగలరు. వారు తయారుచేసెడి సరకులను హిందూ దేశమున కంటగట్టి లాభమును సంపాదింపగలరు. ప్రపంచపు మార్కెట్టులలో స్వేచ్ఛగ వ్యాపారము జేయుటకు హిందూ దేశమునకు అవకాశము దప్పి పోవును. ఇంతకన్నను బలమగు నాక్షేపణ యొకటి గలదు. సామ్రాజ్యముపై హిందూ దేశ మభిమానము జూపుటకు తరుణము రాలేదు. భారతీయులు అధినివేశ రాజ్యములలో నాస్తిని సంపాదింపరాదు. స్వేచ్ఛగ వాణిజ్యము సుంపగూడదు. తెల్ల వారుం దెడివిధులలో నివసించగూడదు. భారతీయులంటు సోకిన, తెల్ల వారికి బనికిరాదు. తూర్పు ఆఫ్రికా, దక్షిణ ఆఫ్రికా, ఫిజీమొదలగు దీవులలో భారతీయులకు

నిలువనీడ లేకుండు జేయుచుండ, అధినివేశ రాజ్యములతో గలసి హిందూ దేశము సామ్రాజ్య వస్తు ప్రదర్శనమునందు పాల్గొనవలయునా? హిందూ దేశపు పంటవస్తువులుమాత్రము అధినివేశ రాజ్యములకు బనికివచ్చును. వర్తకమునకు సంబంధించినంతవరకు సామ్రాజ్యవాసులందరును నొక్కటి గాబోలు! ఇతరవిషయములలో భారతీయులు గవ్యకయినను కొరగాకున్నారు. అధినివేశ రాజ్యములవారు భారతీయులను పీడించుచున్నయీ సమయమున, ప్రజాభిప్రాయమును ఇంగ్లండు తృణీకరించుచున్నయీ సమయమున, వీరితో జేరి సామ్రాజ్యవాణిజ్యము సభివృద్ధి పరుచుటకు హిందూ దేశము పూనుకొనవలయుననుట పరిహాసాస్పదము. ఇటుల జేయుటచే, హిందూ దేశము తన ఆత్మగౌరవమును కోల్పోవును. హిందూ దేశము ఇట్టి ప్రదర్శనమునందు హృదయ పూర్వకముగ పాల్గొనవలయు ననిన, ముందుగ అధినివేశ రాజ్యములవారు భారతీయుల కష్టములను తొలగించి వారికి సమానస్వాతంత్ర్యము నొసగవలయును. హిందూ దేశపు స్వరాజ్యసమస్యను, పంజాబు కిలాఫాత్ వ్యవహారములను, ఇంగ్లండు వెంటనే పరిష్కరింపవలయును. సామ్రాజ్యమునందు హిందూ దేశము గౌరవస్థానము నాక్రమించినప్పటికీ, సామ్రాజ్య వస్తు ప్రదర్శనమున పాల్గొను విషయమునుగూర్చి విచారించవచ్చును. అంతవరకును, హిందూ దేశ వివిషయమై విచారించ నక్కరలేదు. అధికారుల ప్రోద్బలమువలన, కొన్నివస్తువులు ప్రదర్శనమునకు జేరిన జేరవచ్చును గాని, హిందూ దేశమున మొత్తముమీద ఈవిషయమై యుత్సాహము జనింపదనుట తథ్యము.

మాడభూమి వేదాంతసరిహంశాచార్యులు గారు

గుంటూరుమండల నాయకులలో మొక రగు మాడభూమి వేదాంతసరిహంశాచార్యులుగారు 12వ తేదిన వెల్లూరుజుయలునందు విడుదలయై నిన్నటి దినము గుంటూరు జేరిరిని వినుట కెంతయు సంతసించెదము. వీరికి హృదయపూర్వక స్వాగత మొసగుచున్నాము. కాంగ్రెసు యద్యమమునందు వీరు మరల పట్టుదలతో బనిచేసి నిర్మాణ కార్యక్రమము గుంటూరుమండలమునందు త్వరితముగ కొనసాగుటకు తోడ్పడెద రని నమ్మెదము. నిరాకరణోద్యమము చనిపోయినదని సంతసించెడివారు, ఆచార్యులుగారికి గుంటూరుపేరు లొసగిన ప్రేమ పూర్వకమగు స్వాగతమును గమనించుట యుక్తము. ప్రజలను రైల్వే స్టాట్ ఫారముమీదకు మొదట రాసియక బోయిరి. కాని, తుదకు రాసియక తప్పదయ్యెను. పురప్రముఖు లేతెంచి, వారిని గౌరవించిరి. పుష్పమాలను వేయగూడదని అధికారులభయంతర పెట్టినను, ప్రజలు పూలదండలను కురిపించిరి. ఆచార్యులుగారిని ఊరేగింపుతో దీసికొని పోయిరి. ప్రజలయత్సాహము వర్ణనాతీతమని, వార్త దెలుపుచున్నది. స్వరాజ్యోద్యమము పట్ల, ప్రజల కెట్టి సహజోత్సాహము గలదో వ్యక్తమగుటలేదా? హృదయాంతరాళమునుండి పొంగి పొరలెడి స్వాతంత్ర్యోద్ధీపనము నాప నెవరితరము? మానవుని సహజాభిలాష నణగద్రొక్కుటకు వీలగునా? అధికారు లేర్పాటు జేసెడి స్వాగతములకును, ప్రజలు వారియంతట వారొసగెడి స్వాగతములకును తారతమ్య మేమియో దెలుప బనిలేదు. నిరాకరణోద్యమము చావలేదు. నాయకులను పలువురను నిర్బంధించినంతనే, ఉద్యమ బీజములు నశింపవు. అవి యింకను బలపడుచుండును. సర్. పి. త్యాగరాయ తెట్టిగారు సయితము నిర్బంధవిము

లు బయల్పడగనే కొంత యిబ్బంది గలుగు ననియు అందుచే వారి సంచలనము సరికట్టనలయు ననియు, హెచ్చరించుచుంటుంటే, నిరాకరణోద్యమబీజములు నశింపలేదని వారును హృదయమునందు నమ్మియున్నారనియు స్పష్టమగుచున్నది. నిరాకరణోద్యమము జనించుటకు గల కారణములు నివారణయైన గాని, అయ్యది తొలగిపోవడు. ప్రజాభిలాషలను సఫలపరుచుటచేతనే, ప్రస్తుత విషమస్థితి నివారణయగును. అందుకు మారుగ నిర్బంధముల నధికముగ విధించుకొలదిని, స్వాతంత్ర్యవాంఛ ప్రబల మగుచుండును. నిర్బంధవిధానములంద్రదేశమున ప్రారంభమగు సమయమున, సరసింహాచార్యులుగారును, ఉన్నవలక్ష్మీనారాయణ గారును, స్వరాజ్యాశ్రమమునకు పంపబడిరి. నిర్మాణకార్యక్రమము శీఘ్రముగ కొనసాగనలసిననీ తరుణమునవీరిసేవ గుంటూరు మండలమునకే గాక ఆంధ్రదేశమున కంతకును ఉపకరించు నని తలంచెదము. గుంటూరు అడవుల యిబ్బందులు బయల్పడుటకును, ప్రభుత్వమువారు వానిని కొంతసరకయినను తీర్చి బ్రయత్నించుటకును, వీరి స్వార్థత్యాగమే కారణము. త్యాగమెన్నడును వృథాగా నేరదు. ఎదుటి పక్షమువారిని కదలించజేయుటకు, త్యాగమును విరచించినాధనము మరియొకటి లేదు. భారతవర్షము త్యాగధర్మమును నిర్వహించుచు, అహింసా పథమును విడనాడకుండుచో, ప్రజల మనోవాంఛ లీడేరుట కాటంక మేముండును?

విరుదములు

తిరుచునాపల్లి కలెక్టరుగారు కొందరకు విరుదముల నిచ్చుచు గావించినప్రసంగము మద్రాసు మెయిలుపత్రికలో ప్రకటింపబడెను. విరుదుల విలువను వీరు సమర్థించిరి. విరుదులపద్ధతిని విమర్శించు వారు, అందనిద్రాక్షపండ్లు పులుపని వెక్కిరించిన నక్క బోలియుండురని, వీరు నూచించిరి. కాని, ప్రసిద్ధనాయకులు గొందరు విరుదులను విసర్జించిన సంగతివీరికి తెలియదు గాబోలు. విరుదులకు విలువ తొలగిపోయినది. విరుదులుగలవారు ప్రజలలో నెక్కుడుశాతముబడయుటలేదు. మధ్యార్థమగు దేశ సేవ జేసినవారినిమాత్రమే ప్రజలు ప్రేమించి గౌరవించుచున్నారు. ఇంగ్లండులోగూడ విరుదులగూర్చి ప్రతికూలభావము ఘనీభవించుచున్నది. విరుదుల ఏచ్చడి పద్ధతికి ఒకదారిగాని ఒకసూత్రముగాని గనుపించుటలేదు. విరుదులపద్ధతిని విమర్శించు వారు, వానిపై మోహముచే నలుల నటించుచున్నారనుట వ్యర్థపుతలంపు. విమర్శకులు సయితము తమయిష్టమువచ్చినవానికి మహత్త్వా లోక మాన్యశ్రీయుత మొదలగువిరుదముల సెనగుచున్నటుల తిరుచునాపల్లి కలెక్టరుగారు ఆక్షేపించిరి. శ్రీయుత అనువిరుదము తగిలించనియడల, సి. రాజగోపాలాచార్యులవానికి శారవ మేముండునని ధ్వజాను మెయిలు పత్రిక ప్రశ్నించుచున్నది. శ్రీయుత యనునది విరుదము గాదని, మెయిలు పత్రికకు తెలియదు. దానిని ప్రతివాడిని జేర్చవచ్చును. మహారాజశ్రీవలెనే నది మొక శారవ పదముగాని పేరుగాదు. ఇక మహత్త్వా అనుపదము గాంధీకొక్కనికే జేర్చబడుచున్నది. మానవులలో కెల్ల శ్రేష్ఠుడని కీర్తింపబడిన గాంధీమహాత్ముని మహాత్ముడనిపిలుచుట అతిశయోక్తియని భావింప నగునా? ఇక దేశమునకే సర్వము సర్వణజేసిన భాలగంగాధర తిలకుమహాశయునికి లోకమాన్య యని చేర్చుట ఆశ్చర్యకరమా? ప్రభుత్వమువారు మామూలుగ ప్రసాదించెడి విరుదులకును, ప్రజలందరును తమ శారవభావము నెక్కుమూడి ఘాటుటకు మహామహాల నామములకు జేర్చెడి పదములకును సంబంధము గలదా?

మద్రాసు ఆయుర్వేదకళాశాల

ఈ కళాశాలను అధికశ్రమకు లోనై అధ్యక్షులగు డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు నిర్వహించుచున్నారు. మద్రాసు కార్పరేషను, నెల్లూరుజిల్లా బోర్డు, ఆంధ్రపురము బంగోలు తాలూకాబోర్డులు, చిత్తూరు మ్యూనిసిపల్ సొసైటీ ములవారు దీనికి ధన సహాయము జేసియుండిరి. గుంటూరు, రాజమండ్రి, సేలం, మొదలగు ప్రదేశములలో మ్యూనిసిపల్ సొసైటీ ములవారు ఉచిత ఆయుర్వేదవైద్యశాలలను తెరచియుండిరి. పీనిలోనికి ఈ కళాశాలలో నారి తేరిన విద్యార్థులు వైద్యులుగ దీనికొనబడిరి. మిగిలిన లోకలుబోర్డులను, మ్యూనిసిపల్ సొసైటీ ములు, ఈ కళాశాలకు విరివిగ సహాయముజేసియు, ఆయుర్వేద వైద్యాలయములను స్థాపించియు, ఆయుర్వేదాభివృద్ధికి లోడ్డుడగోరెదము. ఆయుర్వేదవైద్యాలయమును పోషించుటకు సంవత్సరమున కొకటింటికి 1446 రూపాయలుమాత్ర మగు నని, డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు అంచనావైచిరి. ఇక్కార్యము సులభపాధ్యమని ఇందునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు చేసెడి ప్రయత్నములకు తగుసహాయము చేకూరి, వాఙ్మనోద్దేశములు సఫలమగుగాక యని కోరుచున్నాము.

బడ్జెటు గ్రాంటులు.

వంగదేశ శాసనసభలో బడ్జెటుచర్చ జరుగుచున్నపుడు పోలీసు గ్రాంటును, హైకోర్టు గ్రాంటును నిరాకరింపబడెను. సప్లి మెంటరీ బడ్జెటును ప్రభుత్వమువారిపుడు మరల బ్రవేశపెట్టి, దానిలో వెనుక నిరాకరింపబడిన గ్రాంటులను తిరిగి చేర్చిరి. శాసన సభ్యులు పలువురు ఈ గ్రాంటులను మరల కోరుట అనుచితమనియు, నూతనావసర మేమియు గలుగలేదనియు వాదించిరి గాని, ఈమారు వారి ప్రయత్నములు విఫల ము ల య్యె ను. బడ్జెటు గ్రాంటులు పునరుద్ధరింపబడెను. శాసనసభలో నిరాకరించెడి మొత్తము లల్పముగ నుండును. వానిలో గొన్నింటిని ప్రభుత్వమువారు పునరుద్ధరించెదరు. ఇంకను కొన్ని మిగిలిన, సప్లి మెంటరీ బడ్జెటులో మరల చేర్చబడును. శాసనసభల యుపయోగము ఇందుమూలమున బయల్పడుటలేదా?

అధినికేశరాజ్య భారతీయులు

పోలకుగారు పూనాలో నుపన్యసించుచు, తూర్పుఆఫ్రికా, దక్షిణాఫ్రికా వ్యవహారముల విషయమై చర్చిల్ గారు జేసిన యన్యాయమును వివరించిరి. భారతీయులకు ఘోరమగు నన్యాయము తలపించుచున్నపుడు, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము వారికి సలహానిచ్చుటకయినను చర్చిల్ గారింగీకరింపలేదు. భారతీయులున్న స్థితిలో బ్రిటీషువారున్నచో, చర్చిల్ గారి చర్యను ఒకక్షణమయినను సహించరా యని, పోలకుగారు రుద్రుగుచున్నారు. నిజమే. ఈ భేదమునకు కారణమేమి? ఇంగ్లండునకు స్వరాజ్యముండుటచే ప్రజేచ్ఛ సత్రికిమించుటకు వీలులేదు. హిందూదేశమునం దటులగాదు. హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యము లభింపవంతవరకు, ప్రజల కోర్కెలు స్వదేశమునగాని, వెలుపలగాని సఫలముగానేరవు.

ఆంధ్రకర్షణపరీక్షలసంఘము.

ఆంధ్రదేశమునందు ఖద్దరు పరిశితులను బరిశీలించుటకు నచ్చియుండిన మధురాదాసుగారు నాగేశ్వరరావుగారితోను మల్లాది కృష్ణమూర్తి పంతులుగారితోను గలిసి బుధవారమునాడు చెన్నపురినుండి బయలుదేరి గురువారము కర్నూలునకు

జేరిరి. కర్నూలునుండి నాగలాపురమునకు బోయి స్వదేశి తొమనివారణసంఘ పక్షమున నిర్వహింపబడుచున్న ఖద్దరు పరిశ్రమను జూచిరి. శుక్రవారముదయమునను తొమపీడితులకు ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్న సహాయమును పనులను బరిశీలించిరి. శుక్రవారము సాయంత్రము మధురాదాసుగారు బొంబయికిని నాగేశ్వరరావుగారు మద్రాసునకును కృష్ణమూర్తి పంతులుగారు బ్రహ్మపురమునకును వెడలిరి. మధురాదాసుగారు వెంటనే బొంబయికి పోవలసిన యవసరము గలిగినందున నితర ప్రదేశముల సంచారము ప్రస్తుతము నిలుపబడినది.

బ్రిటీషు రైల్వే రేటులు.

బ్రిటీషు రైల్వే రేటులను ఆగస్టు 1 వ తేది నుండియు తగ్గించెదరని, రూటరు డెలుపుచున్నాడు. హిందూదేశమున రైల్వే రేటులు రానురాను పెరిగి పోవుచున్న సమయమున, ఇంగ్లండునం దీ రేటులు తగ్గుట చిత్రముగాదా? ఇందుకు హిందూదేశమున బెరుగుచున్న అతితమగు ప్రభుత్వవ్యయమే కారణమని విదిత మగును.

ఆగస్టు 1 వ తేదీనుండి ఇంగ్లండు రైల్వేరేటు తగ్గింపబడును.

వికసితమహారాజు, కర్ణాటా మహారాజు, నవగరు మహారాజు, ఆగాభానుగార్లకు యువరాజు దర్శన మొసగెను.

సమీప ప్రాచ్యసమావేశమునందు కేవలిస్తులును, గ్రీకులును మహాభావలె నను విషయమునకు పరామర్శ రంగీకరించిరి.

జరిని, ఆ పరిశ్రమకు సంబంధించిన ఇతరపనులను యూరపుకే ఆధారము నేర్పకొని ఇండియాలో ఆపనులను ప్రవేశపెట్టి పరిశ్రమలను నభివృద్ధి జేయుచుటకు యూరపున కేగువారలకు ప్రత్యేకము విద్యార్థి వేతనములను రెంటిని 5000 రూపయల చొ॥ న బొంబయి ప్రభుత్వమువారిచ్చిరి. ఈవిద్యార్థి వేతనములను బొందిన బి. జి. శాస్త్రి, జి. కె. ఛపేడియాగారు ఈవారములో యూరపునకు ప్రయాణమై బోయెదరు.

వెంగుళూరులో ముగల్గునకక్షులగలవు. ఒకకక్షిదారులు ముఖిదులోనిబోయి ప్రార్థన సల్పబోక రెండవకక్షిదారులు ఆభ్యంతరపెట్టిరి. మసీదు అని ఆంగీకరింపబడిన పత్థిలమున తమకు ప్రార్థనలను నల్పుటకు హక్కుగలదని మొదటి కక్షిదారులు వాదించిరి. ఉభయమును ఇట్లు పోరాడిన ఉపద్రవము గల్గుననుభయముచే పోలీసువారు మేజిస్ట్రేటునకు తెలియజేసిరి. తాము తీర్పుజెప్పువరకు మసీదులోనికి బోగూడదని మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు జేసెను.

ఆస్ట్రేలియా కామర్స్ వెల్ల ప్రభుత్వమువారు రైల్వారబ్రిక్ స్క్రివాసకాశ్రీగారికి ఇచ్చిన స్వాగతమునకును ఆయన సందేశమున సమరసభావముతో గ్రహించినందులకును ఇండియాగవర్న మెంటువారును ప్రజలును తమవిశ్వాసమును మీటజూపుచున్నారు. మీ ఆద ణమబట్టి కాద ఇండియాకును ఆస్ట్రేలియాకు చాలకామునుండి పరిస్థితులు గావలసియున్న సమస్యలు తృప్తికరముగ పూరింపబడు నని నమ్మకముగల్గినది. ఒకేసామ్రాజ్యమున ఇండియా ఆస్ట్రేలియాదేశములు భాగస్వామి నుండు పాతములు మరింత బలపడునని గవర్నరు జెనరలు గారు తంతిఆస్ట్రేలియా కామర్స్ వెల్లవారికి నంపిరి.

భూగర్భకాశ్రుతిని నిమిత్తము అభ్యర్థులను నియమించు నిధికారమును ఇండియా కార్యదర్శిగారు తమ పథకాలతో యోచించి వినియోగించెదరు భారతదేశమునందే స్థావరమేర్పరుచుకొన్న వాటికొకటి ఈ పదవులకు అవకాశ మిచ్చుటకు తగిన అభ్యర్థులను ఒకసంఘమువారు ఎన్నుకొని వారి పేర్లను ఇండియా కార్యదర్శిగారికి బంపినవారు యునైటెడ్డు కింగ్డములో నున్న యభ్యర్థులతో బాటు యోచించి ఉద్యోగములను ఏర్పరచెదరు. పోయినసారి తగినయభ్యర్థులు దొరకనందున ఉద్యోగములు జేయబడలేదు. ఈ పర్యాయము భారాన్తులను 1528 సం॥ జనవరి మొదటితేదీలోపుగ బంపవలయును. దరఖాస్తుపూరముల పారిశ్రామిక కళాకార్యదర్శినుండి బడయవచ్చును.

నష్టపరిహారములు

పండును, జూలై 18:—కామస్వ సభయందు ప్రఖ్యాతి
 పండుగమున లాయడు జడ్జిగా రిటుల దెప్పిరి:—నవ్వపరి
 వాయిదాలలో రొక్కుచూపుముగా జెల్లింప వలసిన
 యునకు వాయిదా నీయవలెనని శిక్షలులు గోరుచుండిరి:
 పండుగవారును నవ్వపరిహార సంఘమువారును ఈవిష
 త్యరలో సమావేశమై తీవ్రముగ విచారింప
 ఆ విషయము ప్రస్తుతము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి
 యాయలును నిర్ణయముగ దెలుపజాలను. జర్మనీ యూ
 యోనుకుడు, తననగ్గిరిపరిసరములను తిరిగి చక్క చైట్టు
 గారిదివరకు నవ్వపరిహారముల సంగీకరించిరిగాన, వానిలో
 మైనంత మొత్తమును తిర్చుటకు కక్షి సంపాదించుకొను
 తగినవిక్రాంతి నొసకవలయు ననిమాత్రము ప్రభుత్వము
 చుచున్నదని జెప్పగలను.

అంధను, హాలై 18:— నేను నలు యూనియను పారి
క్రామికులు జన్మను నష్టపరిహార యొకటికే నమలులో పెట్టె
వలెనని గోరుచు ప్రధానమంత్రివద్దకు రాయబారము నంపిరి.
లామడుజాన్ గిరా రాయబార వ్యయనకు ప్రత్యుత్తర
మిచ్చుచు, పారిసు నష్టపరిహారసంఘమువారి నివేదిక జేయవలకు
దా నిమిషమును జర్పింప దలచుకొన లేదనియు ఆ నివేదికము
త్వరలోనే వచ్చుననియు చెలిపెను. ఇందువలన జర్మనీ కంటే
మనమే యెక్కువ నష్టపడకుండు నెడల నష్టపరిహార యొడం
బడిక నమలులో పెట్టవలెననియే నేను గూడ గోరుచుంటిని.
జర్మను నివేతనవాదము ఈ రాయబారసంఘమువారు దలంచు
చున్నంత యెక్కువనితిగాని కింకను రాలేదు అని నుడిచిది.

అడవు, జూలై 13:—జర్మనీమారు, నాకేము నిలువ
పడిపోవుటకు నష్టపరిహారములే ప్రధాన కారణమని నేరారోపణ
గావించుచు నిజీకోబ జర్మను ప్రభుత్వమునా రంపిన నోటునకు
నష్టపరిహార సంఘమువారు ప్రత్యక్షతర మిచ్చుచు నష్టపరిహారము
లేకుండుకొనుచు చారణముగాదని దెలిపిరి. సంఘమువారి దివంగతు
జర్మను కార్మికములునుబండు కొన్ని సంస్కరణముల
మూచించిరి. వానిని అందులలో వెల్లువలవ జర్మను ఆర్థిక సిద్ధి
బలపడవాలదు. ఈవత్సర నష్టపరిహార వాయిదాలను ఆపినేసి
ఎత్తున గడువీజువలెనని జర్మనును నోరినవానిని విచారింది
ఆగస్టు 15 క తేదీలోగా తమకృషయమును దెలియబరచురు.
అంతవరకును ఈయవలసిన వాయిదాలను క్షైంపవలెనని నష్టపరి
హారసంఘమువారు జర్మను ప్రభుత్వమునకు దెలిపిరి.

టెల్లిను, జూలై 13:— పార్లమెంటు సభ్యులు ప్రతి
 నిమిషం దేవుని టెల్లినునందు సమావేశమైరి. సోషలిస్టులును, ఇండి
 పెండెంటు సోషలిస్టులును ఇం దధిక సంఖ్యాకులు. ప్రజాస్వామ్య
 పార్టీయలను (బిల్లులు) వాని ప్రస్తుతరూపముననే సోషలిస్టులు
 బలపరుచుటను బలపరుపవచ్చునా యను విషయమున నాసమా
 వేశముందు చాల యనుమానము గన్పరుచుచుండెను. సోషలిస్టులలో
 దధిక సంఖ్యాకులు, ఇండి పెండెంటు సోషలిస్టులుగూడ ప్రభుత్వ
 పక్షమున జేరనలసిన తీర్మానంబిది. ఈ చర్యలవలన చాలవిషయ
 నిశ్చితులు కచ్చునని భయపడుచున్నది. అందుచే పార్
 లిమెంటు గారు తనవే కాంతిని జాలించి బర్లినునకు వచ్చిరి.

కాంటన్, జూలై 12:— డాక్టరు సన్ యెల్డ్ సేను
 మౌంట్స్ పుటలండి నౌకలలో పారిపోయి కాంటన్ కనడియన్
 మునషుచ్చి విడిచెను. “మాన్” “టరంటులా” అను బ్రిటిషు యుద్ధ
 నౌకలను, అమెరికను యుద్ధ నౌకలను డాక్టరు సన్ యెల్డ్ సేను
 గారి నౌకలు కాంటన్ పై ఫిరంగు ప్రేల్చిన యెడల బాము వారిపై
 చర్యదీను కొనెదమని బెదిరించెను. అందుపై సన్ యెల్డ్ సేను
 కాంటన్ పై ఫిరంగులు ప్రేల్చని వాగ్దావ మొనర్చెను. ఈయన
 ఇచ్చిజెట్టి మార్గమును లేక కదలవలెదలమండ నుండవలసినచ్యెను.
 ప్రస్తుతము సన్ యెల్డ్ సేను గారికి నాలుగైదు చిన్న యుద్ధ
 నౌకలు దప్ప మరియేమియులేవు.

సం॥ గామకార్యాలయము

లండను, జూలై 18:—మైకేలు కొల్లివెన్నగారు విరిఘ
వైస్రముఃకు ప్రధానసేనాధిపతిగ నియమింపబడిరి. రిచార్డు
మల్కేగారు ఉద్యోగవల్లపై యధికారిగ నియమింపబడెను. జె
నరలు ఓలెన్ డెస్సిగారు నైరుతిదిశవిభాగవహులములకు అధి
కారిగ నియమింపబడెను. వీరు ముగ్గురును, విరిఘ ప్రధానసంగ
మనంఘముగనుండి దేశముం దన్నిప్రదేశములందును వైసికప్రయ
త్నముల సాగించెదరు.

విరిషు పార్శ్వమెంటు సమావేశము పర్యవేక్షించినవారు
వరకు నిలిపివేయుటకై నని తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారు ప్రక
టించిరి.

లండను, జూలై 18 :—పథులసభయందు విరిషు పరిస్థితి తులను గురించి యుపన్యసించుచు బర్మాను హెడ్డుప్రభువు ఇట్లునుడివెన:— తున కట్టకేటకు విరిషు బాతీయతా జనన మను గాంచుమంటిమని నమ్మెదమ. ప్రస్తుత విరిషుపరిస్థితిలం దు అభివృద్ధిచూచినది గానిమిందున్నది. గతి కేతాబ్దులనుండి యు గూడ ఆంగ్లవిరిషుదేశములనుధ్య సిట్టి అన్వేష్యసంబంధము లు లేవు.

హత్యలు దౌర్జన్యములు, కష్టములు తగ్గిపోవుచున్నవి. వివిధ యుద్ధంబుడిక పత్రమునై సంకీక మొనర్చిన ప్రతనిధులు తాము దానిని నమలులా పెట్టుటకు యెట్టి కష్టముల నేని యెదుర్కొనెదమని ఋజువుచేసిరి. వీరు విజయులైనయెడల నెరిఘ సమస్య పరిష్కరింపబడినట్లే. కాని వాగు విధులై జేశము నం దరాజకము వ్యాపించినయెడల ఇంగ్లండు జూమరు తూర్జీ బావము వహించి యుండనేరదు. కాని వారు విధులొందురని దా నిప్పుడు నమ్మకాలనని బర్కెసు హెన్రు ప్రభువు నడిపెను.

రను వార్తాపత్రములు విచారముతో నందుకొనెను. ప్రత్యేక వ్యవస్థలను సమగ్రముగనుచు మొదటినుండియు నాతికూల్యముగా నుండుచుండుటచే నీవార్తాపత్రములయందు నాశ్వక్తియును గలిగింపలేదు. ఈ సమావేశము భగ్నమగుటవలన దెనోపావిధానము అంత మొందెనని యెంచవచ్చును. ప్రతివేళమును ఇట్టి అధికచిహ్నులనే యనుభవించు చున్నను, వీరందఱును గలసి తమ వ్యాధికి ఒక్కమందును గనిపెట్టు జాలకపోయిరి. దెనోపావార్తాపత్రములలో చాలవఱకు ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ రహస్యతో సంధిజేసుకొనెదనని యెంచుచున్నార ఇట్టివా డిట్లు జేయుదురు. రహస్యతో సంధిజేసికొనవలెనని ఇంగ్లండునందు బలవంతమగుపక్షము గలదు. కాని ఈవిషయమున పరామర్శియుములనుండి కొన్ని చిహ్నులు రావచ్చును.

బండన, జూలై 12:— ఈదినమున ప్రభులసభయందు
 క్లాగ్ ప్రభువునకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు క్రొవ్వు ప్రభు విట్టు
 తెలిపెను. ఈజిప్టు ప్రభుత్వమునందు గలిగిన మార్పులన ఈజిప్టు
 యుద్వ్యోగముల స్థానమునకూడ మార్పులి నెననువిషయము
 ప్రభుత్వమువారివృష్టియందు దున్నది. బండననందును కెయిగో
 యందునుగూడఁ ఈజిప్టుయుద్వ్యోగుల భవిష్యత్స్థానమును గురిం
 చియు యుద్వ్యోగమరతులను గురించియుగూడ, తగుజాగ్రత్తను
 పుచ్చుకొనుచుండిరి. ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు
 పనిచుండి తొలగించినట్టియు, ప్రభు
 త్వమునందు మార్పులన నసంతృప్తులైరాజీనామా నివ్వనట్టియు
 యుద్వ్యోగులకు పారికి క్రమముగరావలసిన పిఛనేగాక మరి
 కొంతవృత్తియుగూడ నొసగుటకు ప్రభుత్వమువారు గొప్ప
 ప్రయత్నము బానర్చుచున్నారు. తాత్కాలికోద్వ్యోగులకును
 శాశ్వతోద్వ్యోగులకును గూడ నీవిషయమును వర్తింప జేయ
 వలెనని కోరెదరు. ఉద్వ్యోగుల న్యాయమయిన హక్కులరక్షిం
 చుటకు ప్రభుత్వమువారు యత్నించెదరు.

అండున, జూలై 13:— “ప్రాంసు” అను పరామనాక, న్యూ కలహోనీయావద్ద గుట్టలకు కొట్టుకొని సంపూర్ణముగ భగ్నమయ్యెను. ఈ నాక అపాయమును దెలుపుచు పంపుచున్న వాయువార్త నందుకొని 220 మైళ్ల దూరమున నున్న “కనాడి” యను టాన్సుపోర్టురు “అను నాక” వైద్యముతో నుండుడు. డు సాధ్యమైనంత వేగముతో వచ్చుచుంటిమి” అని తిరుగ వాయు వార్తనపెరి. “మేము సంపూర్ణముగ భగ్నమై పోవచ్చును. పనివారు చాల య పా య ము న ం దు ం డి రి.” అని “ప్రాంసు” తిరిగి వాయువార్తనంపెను.” వచ్చుచుంటిమి చక్రములు కక్షికిరిచి పనిజేయుచున్నవి” అని తిరిగి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. కొన్ని గంటలైనతరువాత నిట్లు మరియొక వార్తవచ్చెను, “ఫగటి వెలుతురుకొరకు ప్రార్థించుచుంటిమి. గుట్టలకద్ద చెద్ద తరంగములు లేచి నాకకపాయము గల్గించుచున్నవి. నాకయందం దరును రాత్రియంతయు నరకము వలె గడపెరి. నాకశిలమైపోవుచున్నది. ప్రాణముల కపాయము కలుగనన్నది.” నూచుమైళ్లలోపునకు వచ్చునకు ఇట్లు మరియొక వార్తవచ్చెను. “మీరు వెంటనే సహాయ మొనర్చుటకు బయలుదేరినందులకు సంతసించితిగాని మరేమియు సహాయ మొనర్చి లేరేమాయని భయపడుచుంటిమి. పనివారు బోలులలోని కెక్కిరి.”

బండను, జాలై 13:— కామన్ను సభయందు ప్రశ్నింపి
 ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు పోట్లమాపురు జెనరలగు కెల్లవేగా రిట్టు
 నుడిచిరి. సామ్రాజ్యము నందంటిను వాయువార్తాలయములు
 నెలకొల్పవలయు నను సమస్యను ప్రభుత్వమునా రింకను విచా
 రించిరి. ఇంగ్లండునుండి అధిక శక్తిఁగల గొప్పవాయువార్తాలయ
 మును నిర్మింపవలెనని తీర్మానించుకొనిరి. ఈ వాయువార్తాలయ
 ము సరాసరి ఇంచీయా దక్షిణజాగ్రీకా ఆస్ట్రేలియాతో నుత్తర
 ప్రత్యుత్తరములు నడుప శక్తిఁగలిగియుండును. ఇంగ్లండు దత్తు
 జాగ్రీకాలలో సరాసరి యుత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపఁగల
 చరియొకవార్తాలయమును సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునారు నిర్మిం
 తురు. భారతప్రభుత్వమునారు దానిని నడుపుదురు. ఈజిప్టు,
 తూర్పు ఆఫ్రికాలలోనుఁగొండుక వార్తాలయమును నిర్మింపవలెనను
 నూచన వదలివేయుదును. పోంకాంకు సింగపూరు విషయముల
 విచారించురు. దక్షిణజాగ్రీకాయందు వార్తాలయమును నిర్మించు
 విషయము గారితో సంబంధించుచుంటిమి. కెనడా ప్రభుత్వము
 యొక్క కాన్ట్రబ్జులు కొలదికాలమునా ఇంగ్లండునకు వత్తురు.
 కెనడానుండి నిందు పాల్గొను విషయము ముప్పుకు చరిగింపబడును.

అందను, జూలై 18:— సుగ్రామము ముగిసినప్పుడే నుండియు ప్రాశస్త్యము జంకమ్మనను జగ్గుమతాస్త్వజ్ఞుడు సముద్రములపై సంచారమొనర్చు రెండు వాల్లెలుగల వాయువిమానమును నిర్మించుటకు ప్రయత్నించుచుండెను. ఇది నిర్మాణమున కిప్పుడు సిద్ధమయ్యెను. పరివారును సామానులుగాక 60 మంది ఇందు ప్రయాణ మొనర్చుచున్నను. ఎగువకుండనున్న పూడిది సమాధిమహిద దేలియుండును.

జన్మను లింకొక టైప్సింగు యంత్రమునగూడ గనివెట్టిరి.
ఇది భూమిపయినను, జలముపయినను, ఆకాశము పయినను
గూడ నుపయోగించును. చిన్న బోటునుంటి దొకటి దీనినుంటియుం
డును. దానికింద గబ్బులు టైల్లుగల చక్రము లుండును. ఎగురు
నప్పుడు యంత్రము ప్రక్క వైపులనుండి రెండురెక్కలతో
పలకలు తగిలించబడును. ఎగురుట అవసరము లేనప్పు డివిముడి
చియించబడును.

మాడవదొక బైప్లేను, ఇవిసంపూర్ణముగ మెటలుతో
జేయబడిన. ఇద్దరు కూర్చుండుటకు వీలగు మోటారుశక్తిమ
యొక్కవల యెంతో దీనివల గూడ నంతో యుండును.

వెల్లిపార్కునందు సామ్రాజ్యప్రదర్శనమునకు ప్రయత్నములు విరామము లేకుండ జరుగుచున్నవి. రెండు గొప్పభవనములు నిర్మింపబడుచుండెను.

కెయిగోపిబాబు మధ్యనున్న అబద్ధాచరణముకల్ప
మధ్యోపురము అః స్వాత్మగా నేలగులెను. ఒక మతోద్ధావని
యంత్యవము జరుగుచుండ గా నది గూలబడి 14 గురు హతులైరి.
20 మందికి గాయములు తగిలెను.

పురాణ ప్రచారము, పూర్వసంప్రదాయము

సోమంచి సూర్యనారాయణ శర్మగారు

కొందరు నవనాగరికులు పురాణమును అబద్ధము అనియు కల్పనాకథలనియు నెంతగ మామీచినను ప్రజలకు వాని మందు గల గౌరవభావము కాంతయు కొంతరావేదు. అని యెందులకు దేవేంద్రబడినవో, యనుమంతయైన యోజించి గ్రహింపజేరక ఏదోకథ తమబుద్ధికి ననుకూలమనిగా కనబడినదని యా గ్రంథమునే నిరసింది విడవాడి నవనాగరికభావములు తమ సంస్కరణజన్మమును వెల్లడించుకొనిరి. పూర్వము ప్రతిగ్రామ జండును ఎవరో యొక బ్రాహ్మణుడు పురాణము చదువుచుండుటయు తక్కినవారెవరు మొదలగు గ్రామము లందరు వచ్చి యుండుటయు వాడుకగా నుండెడిది. నిరక్షరాస్యుడగు కృషి టడు సహితము కథాసందర్భముల జక్కగా తెలిసికొని జ్ఞాన మార్చించువాడు. ఇందుకు దృష్టాంతములుగా నిప్పుటికి గొన్ని గ్రామముల దొట్టికలెనే పురాణములకై జెప్పించుచుండుటయు కాశీలో చదువు నూర్లు పైకల విద్యార్థివాడ తనస్వగ్రామమునకు వచ్చినపుడు ఆత్మజ్ఞాన మెరుగనిరెతు నడిగి పురాణ కథలలో దక్షిణగల సందేహముల దీర్చుకొనచుండుటయు మన ముగాంచుచునే యున్నాము. శ్రీరాముని పితృభక్తియు, భ్రాతృవాత్సల్యమును, ఏకపత్నివ్రతమును వారిమానసముల నాకర్షించుచుండెను. హరిశ్చంద్రుని సత్యవ్రత మప్పటివారిచే నవలంబింపబడుచుండెను. ఆకాలమున నబద్ధ మనునది మిగుల నరుదైయుండెడిది. ఆహేతువుననే యిప్పుడెట్టివా రెవరైన నన్నచో సత్యకాలపునుమప్పు లని చెప్పకొనుచుండరు. అదిననులలో వెద్దలయెడల విషయము, శ్రీలయెడల మాతృభావము, వరస్పర దగ్గరపేషయు ప్రజలలో పెంపొందుచుండెను. వీరయోధుల గాధల నాలకించుటచే దైవ్యోత్సాహము లభింపించుచుండెను. అన్నివిధములచేతను పురాణములు జనసామాన్యమునందు దైవ భక్తి, దేశభక్తి, స్వాగృహ్యము, శ్రాధ్యుగము బాగుగా నాటుకొనుట కెక్కుడు తోడ్పడుచుండె ననుటయందలికయోక్తిలేదు. బాలురకు వైతము ఆత్మరవిద్య కన్న మహాత్ముల దివ్య చరిత్రములను, వారి కష్టానుభవములను తెలిసికొనుటయే ముఖ్య వశ్యక మగు విద్యగా బరిగణింపబడుచుండెను. శివాజీ బాల్యమున కిట్టి పురాణప్రసిద్ధులగు మహావీరులచరిత్రము గూర్చియు, వారి దైవసంపద గూర్చియు, బలపరాక్రమముల గూర్చియునే బోధించుచు వచ్చెను. భారతరామానుజాకథల నామూలముగా జెప్పెను. అంతికి నత డేకకాలంలో జదివి యెలుగడు. తల్లిబోధన లభించి కెక్కును. వృద్ధయమునందు స్వాగృహ్య శయములు నాటుకొనెను. ఉచితరీతిని శస్త్రవిద్యను నేర్చెను. మంచి దైవసాహచర్యము గలిగి స్థిరసంకల్ప డయ్యెను. మహాశూరు డనభ్యాసించి పాపించెను. మహారాష్ట్రరాజ్యమును స్థాపించెను. వీరకథాకవణము యతనికిట్టి దైవసాహచర్యముల నలవడఁ జేసినది. అట్టికార్య తత్పరునిగఁ జేసినది అంతటి మహాశూరునిగఁ జూపినది. ఇట్లే దూర మరయకొలది పురాణము లవశ్యాదరఁచి యముని తేలుచున్నది.

బుద్ధసత్త్వముచే వ్రాయబడిన పురాణములే గాక పాపరజననబోధకములగు దేశవీరుల చరిత్రమును తెలుపు పాటలు ఇప్పటికిని మనదేశమున పాడబడుచున్నవి. ఇవి మనకు తెలుగు వీరుల యాగృత్యమును జ్ఞప్తికెచ్చి యొడల్లు పులకరింపజేయుచుండును. బొబ్బిలిపాట వినునపుడు ఎట్టివారికైన నొడలు జలవరించును. వీరరసజకము లగు నిట్టిపాటలు తెలుగువారి శ్రావ్యదైవ్యోత్సాహములను ప్రపంచమునకు చాటి యిప్పటియాగ్రులకు నూతనోజ్జ్వలము కలిగించుచుండును. పాశ్చాత్యవ్యామోహమున బడి' మనవారు తమకక్తినే తాము పూర్తిగా మరచిపోయినారు. స్వదేశచరిత్రజ్ఞానమున కొంతమాత్ర మవకాళ విూయక కాలేజీలు మనవారి యాత్మకక్తినే నశింపజేసి గులాములను జేసివైచినవి. ఇతరు లెవరైన నొకవేళ మనయాద్యుల సామర్థ్యమును జిక్కి దెచ్చినయెడల మనయాద్యుల లట్టివారాక యని సంజేహించుకొని కచ్చితిమి. విద్యాగ్రంథసూన్య డగు జానపదుని కున్న యాత్మగౌరవ దేశభిమానము లైనను కాలేజీలయందు చదువు విద్యాధికులకు లేకపోయెను. మహాత్ము డందులకే యట్టివిద్య నేర్చుటకన్న మనివేయు టుత్తమ మని మహితచగు హితోపదేశముల నొసరించెను. విద్యవలన గలుగకలసిన జ్ఞానము కలుగకుండుటేగాక నవికకున్న సహజదేశభిమానము గూడ చచ్చుట కావిద్య సాయపడుచున్నటుల స్పష్టమైగది. చరిత్రజ్ఞానము క్రమగు జాతీయవిద్యగాని విద్య యనఁజెల్లదు. అట్టి విద్యయే యభ్యసనీయము. ఇంతికిన్న విద్యావిధానమును విమర్శించుట కిచట తావులేదు. కనుక ప్రశ్నోపమయమునకు వచ్చెదను.

పురాణములవలని ప్రయోజనమును ఇదివరకే వివరించితిని. పురాణవరణమున, పురాణశ్రవణమును ఇహపరనుభూతాయకము లని చెప్పుదురు. కాని వానితత్త్వ మెరిగి యందలి యాదర్శపురుషుల ననుసరించి నడుచుకొనుట శ్రేయస్కరము— ఫలప్రదము. ఏకని పూజించుచుంటి మనగ వారిశిలమును పూజించుచుంటి మన్నమాట. వారిశిలము నభినందించు చుంటి మన్నమాట.

అధినివేశపు భారతీయుల దుస్థితి

పూనా జూలై 14:— అధినివేశపు భారతీయుల దుస్థితినిగూర్చి పోలకుగారు పూనాలో డక్కనుసభలో కామతు (ఎం. ఎల్. ఏ) గారి యద్యత్కృత్యక్రింద నుపన్యసించిరి. పోలకుగారు 22 తేదీని ఇంగ్లాండున కేగుదరు.

అధ్యక్షులు

అధినివేశపు కార్యాలయమువారు అధినివేశములందన్న భారతీయుల విషయమునుగూర్చి బుద్ధిపూర్వకముగ నిర్దాక్షిణ్యముగ జూచుట విచారకరము. సామ్రాజ్యసంక్షోభాధి మైనను బ్రిటిషు రాజ్యాంగవేత్తలు దీప ముండగనే ఇల్లు చక్కజెట్టుకొని తమ తప్పులను సవరించుకొని న్యాయమార్గమున ప్రవర్తించెదరని నమైద ననిరి.

పోలకుగారు

ప్రత్యేకము తూర్పు దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులను గూర్చియే ప్రస్తావించెను. భారతీయులకు ప్రతి కూలముగ నేటాలు రాష్ట్రీయ సభ వారు చేసిన కాసనమును ఖండించి రాష్ట్రీయసభవారు తమహద్దుమీరినను అంగీకరించినందులకు యూనియను ప్రభుత్వమువారిచర్యను ఆక్షేపించెను. సామ్రాజ్యలాభమునకుగాని యూనియను లాభమునకు ప్రతి కూలముకు కాసనములను రాష్ట్రీయ సభ వారు చేయరాదని యూనియను ఆక్ట 147 సెక్షను లో నున్నను ఇట్లు చేయుట యుచితము గాదనిరి. ఇటీవల చేయబడిన నేటాలుకాసనములు స్థానికవిషయమే అయినను నేటాలు లాభములకైగాక ఇతరులకుగూడ ప్రతిబంధకముగ నుండెను. యూనియను ప్రభుత్వమువారు స్థానికసభలు చేయుతప్పులను నక్షేపించుటచే తమవాద్యత పోవునది తలంచిరేని వారు ఈ తప్పులను ఆపు జేయుట వశ్యము. నైతికశాస్త్రీయవాద్యత యూనియను ప్రభుత్వమువారిది. వారు వెనుదీయరాదు. ఈ విషయమై అధినివేశపు కార్యాలయము వారు యూనియను ప్రభుత్వమువారితో సలహాజేసిన యుక్తియుక్తముగ నుండెడిది. చట్టలుగారట్లు చేయ నిరాకరించిరి. బ్రిటిషుప్రజలు కేనియాలో భారతీయులెట్లు స్థితియందున్నచో ఇదేపకారము అధినివేశములవారు ప్రవర్తించిన బ్రిటిషు ప్రజలు సహించి యూరకుండురా? భారతీయులను ప్రత్యేకముగ ఒకగూడెములో నుంచుటకు జేను ప్రయత్నము నీతివాద్యము. విదేశములయందున్న భారతీయుల స్థితిని హిందూదేశమునందున్న భారతీయులందరును కనిపెట్టి చూడవలయు ననిరి.

తీర్మానము

ఉపన్యాసాంతమున ఈ తీర్మానము చేయబడినది. తుదకు యూనియను ప్రభుత్వమువారితో ఈ విషయమును గురించి ప్రస్తావించుటకు గూడ ఉద్దేశించక పోవుటకు డక్కను సభ వారు ఖండించుచున్నారు. బ్రిటిషు కామెన్, వెల్లునకు ప్రాణాధార మగు ఈ సమస్యలో జోక్యము గలుగజేసికొనక ఊరకుండ గూడదని ఈసభవారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు. ఈవిషయమును ఇండియా గవర్నమెంటువారు బ్రిటిషు మంత్రివర్గమువారికి నచ్చజెప్పుటలయును. హైలాండులో భారతీయులు భూములను సంపాదించగూడదని చేసిన యుత్తరవును ఆక్షేపించుచున్నారు. కంసాల, ఉగండాలోగూడ భారతీయులను ప్రత్యేకముగ ఒక గూడెములోనుంచుటకు గర్హించుచున్నారు. భారతీయులకు సమానపారసత్వములను నిరాకరించుటకు ఆక్షేపించుచున్నారు. భారతీయులను రాసియకుండ జేయుటకు చట్టలుగారు చేసిన తీర్మానముచే కేరాలమునుండి ఇండియాతో గల సంబంధము ఇంతటితో విడిపోవుట తటస్థించును.

గతరాత్రి బొంబయి కేగి అచటనుండి ఆస్మాబాబాదు ఒర్డోలీల కేగెదరు.

పంజాబు శాసనసభ

ఈసభ జూలై 31 వ తేదీమొదలు ఆగష్టు 12 వరకు 8 రోజులు జరుగును.

ఇంగ్లాండునందు స్ట్రంగుమైనందుక్రిమీకాలియిరాయందు ప్రేలుడువలన 12 గురు హతులైరి. 5 గురు గాయములు తిగిలెను.

అట్టివారి శిలమును వీలగునంతకంత కలవరయకొన బ్రయత్నించిన యాయాదర్శపురుషుల నిజముగా పూజించినవార మగుదుము. వారియెడల భక్తికలవార మగుదుము. వారి యుద్దేశముల సాధ్యమగునంతకట్లు నెరవేర్చుట మనవిధి. అట్టివో మరల నాపురాణ పురుషుడును అభివ్యంతును. అక్కడే పురాణశ్రవణమువలని మోక్షమును మనము పొందగలుగుదుము. ప్రాచీన సంగపదాయాగుణ్యముగ భారతవర్షమున నూరనూర పురాణప్రచారము నిరాపూటముగా జరుగుగాక! నిష్కలంకవర్తను లగు పౌరాణికు లుద్భవిల్లి ప్రజల నీశ్వరభక్తియుక్తులుగను, స్వభగ్గు నిష్ఠాకాసత్తులుగను చేసెదరుగాక! స్వదేశచరిత్ర నెఱిగి విద్యాధిక్షు తమసామర్థ్యమును గుర్తించి విద్యుక్తమును నిర్వర్తించెదరుగాక!

మ ద రా ను విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణము

ఎస్. సత్యమూర్తి ఎఫ్.ఎం. యూ. గారు విశ్వ సాహంకాలము చేనిపు విషయను ధర్మరతన మందిరమునందు విశ్వవిద్యాలయసంస్కరణమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. పచ్చప్పకళాకాల ఆంగ్లబోధకులగు ప్రొఫెసరు ఎజ్జనారాయణయ్యగారు గ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి.

సత్యమూర్తిగారు

విశ్వవిద్యాలయజిల్లు నింకను గాఢ పాత్రోగారు ప్రవేశ పెట్టలేదు. చిల్లలో ఏమున్నదో చెప్పటకును వీలులేదు. కాని ముఖ్యాంశములు కొన్నిమాత్రము నుసరించుచున్నవి. విశ్వవిద్యాలయమును సంస్కరింపవలె నని పలువురియభిప్రాయమును, ప్రభాభిప్రాయమును కనుగొని యేదో విధముగ జిల్లును ప్రవేశ పెట్ట నున్నందులకు గాఢ పాత్రోమంత్రిగారి నభినందింపవగును. ఈ 1922 వ సంవత్సరమునందు గూడ సెకేటులో 100 కి 80 మంది నామినేటెడు సభ్యులును 10 మంది ఎన్నుకొనబడినవారును 10 మందికో ఆప్టేషను వలన వచ్చువారునగు నుండుట విచిత్రముగ నున్నది. ఉన్నతవిద్య యభివృద్ధిచెందవలెనన్న, సెకేటునందు ఎన్నుకొనబడినసభ్యుల సంఖ్య యధికముగ నుండవలెను. కాడ్డరు కవిమను సిఫార్సులన్నిటిని యారాజధానియందు ప్రవేశపెట్టుటకు వీలులేదు. ఉపాధ్యక్షుని జీత మిచ్చి నియోజింపవలె ననుకోరిక గలదు. ఇదివరలో నసేతులు ఉపాధ్యక్షులకు తమపనులను తృప్తికరముగ నిర్వహించియుండిరి. జీతముపుచ్చుకొని పనిచేయువారు ఉచితముగ పనిచేయు వారివలె శ్రద్ధగ తమకార్యములను నిర్వహింపరు.

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము ఇప్పటికిని బోధకవిద్యాలయముగా మారలేదు. ఈవిధముగ నుండునంతకాలము ప్రభుత్వమువారుగాని యితరులుగాని గొప్పవిరాళముల నీయలేదని యనుకొనుటవలన లాభములేదు. ద్రవ్యమున్నచో, బోధకవిశ్వవిద్యాలయమును చక్కగా నేర్పాటు చేయవచ్చును. ప్రాథమిక, మాధ్యమిక, సాంకేతికవిద్య ముఖ్యముగ యవసరమని తలంపడుచుండ, ఉన్నతవిద్యవై విశేషము సామ్యు వెచ్చించుట న్యాయముగ నుండదు. క్రిస్టియను, వ్రెసిడెన్సీ, పచ్చయప్పకళాకాలలు తోడ్పడిన, బోధక విశ్వవిద్యాలయమును నులభముగ మార్చింపవచ్చును. బోధకవిశ్వవిద్యాలయము ఈ దేశపరిస్థితుల కిన్నటి కనుమాలించుటలేదు. కనుక కొంతకాలము వరకు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ మీ విధముగనే ఆధిలియేటింగు యూనివర్సిటీగ నుండుట యుక్తము.

ముఖ్యమగుమార్పులలో ఒకవైద్యకీర్తిసాపన యొకటి ప్రస్తుతపు సెకేటునకే పెద్దపేరు. అందెన్నకొనబడిన సభ్యులధికముగ నుండురు. ప్రస్తుతపు సెకేటునే అట్లుమార్చినచాలును. 4/5 వంతు ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులుండిన చాలరు మరల ఒకయుపసంఘమువలన అంగనిర్మాణ మధికమగును. సెకేటు పలువిధములగు ప్రభాభిప్రాయములను తెలిపెడి వారందరకును అవకాళ ముండవలెనని కాడ్డరు కవిమను వారియభిప్రాయము. ప్రస్తుతపు సెకేటును తీసివేసి క్రొత్తదానిని నిర్మించుట యవసరము. ప్రస్తుతపు సెకేటును సిండికేటును మార్చినచాలును. సిండికేటు ప్రభాభిప్రాయమున కనుగుణముగ బ్రవర్తించవలసి యుండును. అందుకై సిండికేటుసభ్యులను ఘోషకల్పిని బట్టిగాక, సెకేటుచే నెన్నుకొనబడినవారుగ నుండవలెను. ఈ ఒక్కలోపమే గాని, మిగిలినవానిలో, సిండికేటు తృప్తికరముగ పని నిర్వహించినదనియే చెప్పవచ్చును. క్రొత్తసంఘములవలన, అలగ్యమును, సంఘర్షణమును గలుగు.

సంస్కరణములు

సెకేటులో నూటికి 80 మంది ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులును, సిండికేటులో వందరును ఎన్నుకొనబడినవారును నుండవలెను. గ్రంథనిర్ణయ సంఘమును, సిండికేటును సంపూర్ణముగ మార్చవలెను. 103 డిగ్రీలు ఎండకాయుమండ, ఉపాధ్యాయుల నపుడు పనిచేయుమని నిర్బంధింపరాదు. భారతపరిస్థితుల ననుసరించి విధానమునంతయు మార్చవలెను. పరిశోధకు అవకాళ ముండవలెను. ఎం. ఏ. డిగ్రీపరిక్షవకుగూడ మాతృభాషలలో విద్యగజపవలెను. సంస్కృతమును ముఖ్యసాత్రముగ నిర్ణయింపవలెను. పరీక్షలకై కంఠ పాఠ ముచేయు విధానము మారవలెను. విద్యార్థులు ధారాళముగ రాజకీయ విషయములను చర్చించుకొనుట కవకాళ ముండవలెను. అన్నిటికన్నను విద్యార్థులకు విజ్ఞానము లభించుటయేగాక స్వతంత్రముగ నేదియెను ధర్మబద్ధచగు కృత్తి నవలంబించుటకు తగిన ట్టుండవలెనని సత్యమూర్తిగారు చెప్పిరి.

అంతట కొంత చర్చకరిగెను. విద్యావిధానము మార్చావలలో జరుగవలెనని అందరును పలికిరి.

అధ్యక్షునికిని ఉపన్యాసకునికిని వందనము లర్పించిన పిమ్మట సభ ముగిసెను.

గుంటూరుజిల్లా ఫార్మెస్టు యిక్కట్టులు

ప్రభుత్వ ఉత్తరువు

గుంటూరుజిల్లాలోని ఫార్మెస్టులను, పత్తెపత్తి, వినుకొండ, పల్నాడు తాలూకాలనుండి ఆటవికపాలకులవై కొన్ని యాజ్ఞపాలు ప్రభుత్వవిచారణక్రింది నుండెను. క్రిందటిజిల్లాధికారి శాసనసభలో మూలీ మహమ్మద అబ్దుల్ రహిమాన్ సాహెబ్ బుబకాదూద్ గారు యం. యల్. సి. విచారణ సంఘమును నియమింపవలసినదిగా నొక తీర్మానమును తెచ్చెడిదిని దెలియజేసిరి. కాని ఫార్మెస్టు అడ్వైజరీమిటివారి సలహాపై, ఫార్మెస్టుల ఫితుకన్న రైతుల అజిల్లాలోని శాసనసభ్యులతో గలసి యావేషమును గూర్చి విచారించుటకు దీనినిగూర్చిన భాష్యాభిప్రాయనామినే యుటకు నిశ్చయింపబడినది. కావునగారి క్రిందటి బహుళ తుది వారములో గుంటూరుజిల్లా, అక్కడనుండి వై తాలూకాలకు స్వయముగ వెళ్లి గంగతిరెడవముల గంగనీ సభ్యులకు దెలుప నుద్దేశించెను. అప్పుడు దేశములో విప్లవశీలి నుండుటచే ఆవయాణము అపివేయబడినది. అందుచేత ఫితు రైతురైతులను, ఆయాకు సహాయముజేసిన మూలీ మహమ్మద అబ్దుల్ రహిమాన్ సాహెబు బహదూరు యం. యల్. సి. పి. బి. హక్కు ఫార్మెస్టు కన్న రైతులకు, టి. క్లియరు జిల్లాఫార్మెస్టు అఫీసరుగారలను రికార్డులను పరిశీలించి గుంటూరునందు నచ్చిన సాక్షులకు వినుటకు మాత్రము పిలిచెను. కావునగారి సజ్జెకమునందు వివిధ సమస్యల చారిత్రము దెలుపబడి కొన్ని ఫలితముల దెల్పెను. అయితే క్రిందటిమూలీ గుంటూరు జిల్లామేజిస్ట్రేటు, ఫితుకన్నరైతుల గుంటూరుజిల్లాఫార్మెస్టు అఫీసరు మద్రాసులో సమావేశమై యొసంగిన సలహాలపై, ప్రభుత్వము వారు న్యాయక్రమములు స్థాపితమై, ముఖ్యఫార్మెస్టుశాసనముల నుల్లంఘించుట నాపినపిదప యీసభ్యులనుగూర్చి యోచించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. అయితే వెంటనే ఒక ఫార్మెస్టు అఫీస్ట్రైటు కన్నరైతులను స్పెషలుడ్యూటీమీద నియమించి అయిక్కట్టులుగల ప్రదేశములశీలి దెలిసికొని, మునుందు పోరాటములు జరుపడ జేయుట నిశ్చయింపబడినది. ఈ అఫీసరు క్రిందటి యేప్రిల్లో పరియందు ప్రవేశించెను. ప్రభుత్వమువారి పరిశీలు చాలవరకు చక్కబడినది దెలిసికొని ఫితుకన్న రైతుల దెల్పిన సంగతులపై ఉత్తరవులజేయుటకు సమకట్టిరి.

మేకలు మెయివిషయములో ఫితుకన్నరైతుల జెప్పిన ప్రకారము అదవులు చెడిపోతుండే వ్యవసాయదారులకు పశువులకు మేతయిండుటకుగాను మేకలు మెయివి నాపివేయుట ముఖ్యము. రిజర్వులను మార్చుచుండి జులై నెలను మూసివేయుటను గూర్చి యీ సంవత్సరము ఆగోధము తొలగించి, ఫితుకన్నరైతులకు దెల్పినచాల అనిగోధమును పరల నత్తగువు జేయవలయునని ప్రతిష్ఠించుటదే దీని వారంగీకరించుచున్నారు.

ఇదివరలో గుంటూరు రిజర్వులలో వ్యవసాయమునకు పనికివచ్చుభూమినంతను అడవికొట్టివేయుట మామూలుగ నుండెను. ఇప్పుడును ఫితుకన్నరైతుల దెల్పినటుల అడవిభముగ జేయుటకు ప్రభుత్వమువారింగీకరించుచున్నారు. గత ఆరువత్సరములలో 12514.61 యెకరముల రిజర్వు వ్యవసాయమునకు వదలివేయబడినది. ఇంకను యంతయో భూమి అడివి కొట్టివేయబడి వ్యవసాయము జేయవలసినదిగలదు. అసలువిషయ మేమనగా అడివిని వ్యవసాయమునకు దగిన భూమిగ మార్చుట సెమ్మదిమీద జరుగును. అభివృద్ధి త్వరగ యగుటకు, ఋతుఆర్థికపరిస్థితులకు అనుకూలముగలుగు. వీనిని అపుటకు అడవి కాఖవారి చేతగానియే ప్రభుత్వ కాఖ చేతగాని కానేరదు. అయినను అభివృద్ధియీవిషయమున జేయుటకు యిప్పుడు అజిల్లాలో నియమింపబడిన స్పెషలు అఫీస్ట్రైటు కన్నరైతులను జిల్లారెవిన్యూఅధికారులను మాడవలసని ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు.

పావుపర్ణితులను గల్లు కష్టముల గూర్చి మరియొక ఆజ్ఞాపన గలది. ఈ ఆజ్ఞాపనలు అన్నియు ఫితుకన్నరైతులకు రిపోర్టులో చర్చింపబడినది. అనిగోరంతలుకొండంతలు చేయబడిన ప్రభుత్వమువారు వానిని త్రొసిపుచ్చుచున్నారు. అపద్ధి నాచరణలో వెట్టుటలో లోప

నానిసరిహద్దుల నియమమును, పశువులకు నీటిరసతియునే రావట్టు జేసి యీ ఆజ్ఞాపనలు తొలగించుట గూర్చి జాగ్రత్తగ పరిశీలించవలయును.

పశువులవొడ్డి కట్టుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారు ఫితుకన్న రైతులను సలహా నంగీకరించిరి.

ఫితుకన్నరైతుల చెప్పినటుల కొమ్ములు నచ్చిన పశువులకు ఒక్కొక్కదానికి పుల్లరి 12 అణాలనుండి 8 అణాలకు ఉల్లింపబడినది.

మాపుపద్ధతిని తొలగించి పట్టుపద్ధతిని వెట్టవలయునని లేక మరియేపద్ధతినైన నియోజింపవలెననియను విషయమును గూర్చి ప్రభుత్వమువారిలోంచి స్పెషలు అఫీస్ట్రైటు కన్నరైతులకు విచారణ ఫలితములు దెలియజేయు ప్రస్తుతమున్న పద్ధతయే యుండవలెనని తీర్మానించిరి.

అజిల్లాలో ఫార్మెస్టు, మేకసమస్యలు కొన్ని ప్రత్యేక కష్టముల దెలుపుచున్నవి. స్పెషలు డ్యూటీమీద నున్న అఫీస్ట్రైటు కన్నరైతుల నివేదికము ఫితుకన్నరైతుల ద్వారా అయిన రిమాకులతో ప్రభుత్వమువారికి త్వరలో చేరవలయును. ఈ వివిధసమస్యలను గూర్చి ఫార్మెస్టు పరిపాలనాసంఘాన్నివేదికములో ప్రత్యేకముగ వివరముల నర్పించి దెల్పుచు, ఆజ్ఞాపనలు చేసికొని యేమి ప్రతిక్రియ జేయబడినో యెంతవరకు విషయము గాచెనో దెలుపవలయును.

“గంగా” క్రొత్తరకపు బరిస్తు వాసన తైలము.

చేతి రుమాలుకు తగి యుండును. ఇండియా, బర్మా, సిలోనులందు అధికముగ వాడబడుచున్నది. “గంగా” చాల విచిత్రముగను, సువాసన గలదిగను, నుండును వాసన చాల కాల ముండును. వాసన విసరీతముగ నుండక మనోహరముగ నుండును. అనేకులు దీని సుగంధములను మెచ్చుకొనియున్నారు. వాసన తైలములలో నిది అత్యుత్తమ మైనది. సీసా 1-కి రూప 2-8-0

శ్రీ కృష్ణన్ బ్రదర్స్, 828, కంబు కెట్టివీధి, మదరాసు.

అష్టదశ కుష్టువ్యాధులు పూచీపైని నిర్ణయకాలములో నివారింపబడును. ఆర్షాయుర్వేదాపధ నిలయము, కాకినాడ.

నొరే శరీరమునకు ద్యోరము

నొటియందును, కంఠమునందును లెక్కలేని చిన్న పురుగులు తిరుగుచుండును. నోటిగుండా శరీరములోని ప్రవేశించుటకు యత్నించును. మొటివ్యాధిని కలుగజేసి, తరువాత వాసనముచేయును.

ప్రతిసారి భోజనము చేసినపిమ్మట మీ దంతములను కొలినీసు టూత్ పేస్టులో కుగ్రము చేసుకొనుడు; అది దంతములను తెలుపుగానుంచుట, దంతములు క్రుశ్మిపోవకుండుటకై అప్పటికప్పుడే పాచిని తీసివేయుట మాత్రమేగాక, మీనోరును శుభ్రపరచును, చిన్న పురుగును చంపును, వ్యాధి మీకు రానీయక ఆటంకపరచును.

నేడే కొలినీసుగొట్టును నొకటిని కొనుడు. అందరియొద్దను విక్రయమునకు దొరకును

KOLYNOS

డెన్టల్ క్రిమ్.

ఒక క్రొత్త ఉద్దేశ్యము. శ్రేష్ఠ మైన పండ్లపాడినయొక్క కొలినీసుకు మంచి ప్యాకింగు ఉండుట ఆవశ్యము. గనుకనే ఒకమాత్ర గొట్టు మనకు కట్టియుండునట్లు కనిపెట్టితిమి. మూత పడ్డి పోడు. అది గొట్టుమునకు కట్టుబడియున్నది. శ్రమ యుండదు. క్రిము చాలకాలమువరకు బాగుగానే యుండును.

THE KOLYNOS COMPANY
New Haven, Conn., U.S.A.
Representatives for India:
MULLER & PHIPPS (INDIA) Limited
Madras Calcutta Bombay Karachi Rangoon

దుందుభినామ సంగ్రహం ఆపాద బ||౩, శనివారము

గ్రంథపరిచయము

ఈ గ్రంథ సులేఖంబున గ్రంథములను విమర్శనార్థము మాతావ్యయమునందు బంపిన గ్రంథకర్తలకును గ్రంథప్రకాశకులకును మిగుల కృతజ్ఞుల జాతులు మా పాఠకులను తత్పరిచయమును కల్గించుకొనగోరెదము.

సుశ్రుత శారీరము. తెలుగు తాత్పర్యసహితము. గ్రంథకర్తలు—శ్రీవైద్యవిద్యానిధి, పండిత తి. ప. రామానుజస్వామిగారు. రామతీర్థము. విశాఖపట్నము జిల్లా. సుశ్రుతశారీరమును సీగ్రంథము సంస్కృతమునందు సుశ్రుతాచార్యులచే నిర్వచించబడిన నాయుర్వేదగ్రంథమగు సుశ్రుత సహితమునందు శారీరస్థానమునకు తెలుగునీత. సుశ్రుతుడు ధన్వంతరికి ప్రయోగ్యుడగు పురాతనకాలమునుండి విచ్చుచున్న ధన్వంతరి సంప్రదాయమునకు—అనగా శబ్దంత్రయము—ఆచార్యులకు—అయిర్వేదవైద్యశాస్త్రము శబ్దంత్రయమనియును కాశుచికిత్సాంత్రయమనియును ద్వివిధముగా నెప్పుడబడుచున్నది. అందు శబ్దంత్రయమును ధన్వంతరి సంప్రదాయమనియును సుశ్రుతసంప్రదాయమనియును, కాశుచికిత్సాంత్రయమును భారద్వాజ సంప్రదాయమనియును జెప్పవలయును. ఈ యుద్ధయ సంప్రదాయములలో సుశ్రుతుని సంహిత ధన్వంతరిసంప్రదాయమునకు చేరిన గ్రంథము. ఆయుర్వేదవైద్యశాస్త్రమునందు సుశ్రుత ఆచార్యునకును ఆయురసంహితకును అనితంసాధారణమగు ప్రామాణ్య స్థాన మియ్యబడుచున్నది. అయినను కాలక్రమమున నీ సుశ్రుత సంహిత అనేక కారణములచేత ప్రచారమునకు కొంచెము కొంచెము దూరమగుచు వచ్చింది. తొలుదొల్ల సుశ్రుతసంహితయొక్క యభిప్రాయమును నిష్కృప్తముగ వివర్ణించు వ్యాఖ్యానములే చాలతక్కువగ నున్నవి. సంస్కృతమునం దీసంహితకు డల్లా జాచార్యుల వ్యాఖ్యానమున్నట్లు విందుము. కాని ఆంధ్రమునం దింతవఱకును కూలంకషమును, మూలాధారానిగామిని యగు వ్యాఖ్య యేదియును లేక, ఆయుర్వేదశాస్త్రమును జరుపు విద్యార్థులకు (విద్యార్థులకే యనగల ఆచార్యులకు నైతము) చాల శిష్టముగనుండెను. ఈలోపమును ప్రస్తుత వ్యాఖ్యానము చాలవఱకును తీర్చుచున్న దననచ్చును. ప్రస్తుతాంధ్ర వ్యాఖ్యాకర్తలగు శ్రీ మహాచార్యులగారు ఇందు ఈ గ్రంథమునకు చక్కని యాపోహితమును ప్రాసీయున్నారు. ఈ గ్రంథము మానీక సంచికలుగా ప్రకటింపబడుచున్నది. ప్రస్తుత మిది ప్రథమసంచిక. ఉపోద్ఘాతమునందు సుశ్రుత సంహితా సాంప్రదాయ వివరణము, వృద్ధ సుశ్రుతాది గ్రంథ సమాలోచనము, సుశ్రుత ప్రతి సంస్కరణ కాల నిర్ణయము, గణనాధ సేనుగారి వ్యాఖ్యా సమాలోచనము మున్నగు సానేకములయాల్య విషయములు చర్చింప బడినవి.

ఆయుర్వేదవైద్యులకును తద్విద్యార్థులకును తదభిమానులకును తప్పక ఈ ప్రయత్నమునకు తోడ్పడుట విధియని కలచెదము. ఈయంధ్ర విస్తృతమునందు మూలమును దాని తెలుగు తాత్పర్యమునుకూడ కూర్చబడియుండుటేగాక సంస్కృతములము మలభముగా నవ్యయమగు నట్లు క్రమాను సారముగ సంఖ్యలు కూడ నీయబడినవి. ఆచార్యులవారి యొక్క తృప్తయత్నము సఫలమై ఆంధ్రాయుర్వేదాభ్యున్నతికి తోడ్పడుగాక యని కోరెదము. ఈ గ్రంథము సంచికలుగా ప్రకటింప బడుచున్నది. ఒక్కొక్క సంచిక వెలయును చందాదారులకు ఆ రి లును తదితరులకు ఆ 10 లును వ్వసరపడినది.

తాదావి లక్ష్మీ నరసింహారావుగారి యొకరి గ్రంథములను అనేకవందలములతో నందుకొన్నారము:— (1) జ్ఞానోదయము. (2) ఆంధ్రచంద్రాలోకము (3) ఋతుసంహారము (4) ఆంధ్ర భగవద్గీత (5) శృంగారతిలకము.

(1) జ్ఞానోదయము:— ఇందు ఆంగ్లేయ మహాకవుల కావ్యములయందు గల విజ్ఞాన ప్రదములగు సుభాషితులు మూడు భాగములగు నెలకొల్పబడినవి. మొదటి భాగమునందు

చాలికాశీరములు

అనంతవంతుల వెంకటేశ్వర్లువంతులు గారు

[అవభాగము]

ద్విపద. “కడచ నీగతి గొంతకాలమావెక్కె బాడమె వేవన్నె పూవుచీదిమింట; నచ్చుర కన్నెల కాసుజవేళ నచ్చుపు పండుగా నంచున్మ తెలిపె; నాసరిజేబునన్మల తమజాను వాసదనంబుల వదలియాపూపు తీరంబులన్ దాకకారమునకుఁ దీరుగాఁగేగిమై కిరిగెన రవును.”

ఆ. “మందమానతంబునందు హాయిగఁజేలి నీవునూడవారి నేర్పఁజూడ నటక పోవుచుందు వానాడు; మగుడఁబ్రార్థనము నేటఁగాని వినవుచునది.”

చం. “కలఁపులనిన్ను బెట్టుకనదానటి నీవిరసంబు నెంచుకొం చలమటఁజెంది నిర్దురయనన్నము నొల్లను పెద్దకాలమోచిలుక! దొంగగునీకొంటజేసియు నాఁటమువలంబునద్దయా పురుగుల త్రోసివదలెపోతుకన్న, దయావలోకన్.”

ద్వి. “మఱచివేమొ; యమ్మకన్న! వినకె యిరిగెగొన్నాను లీనుడియానతోడ; పిదపనొకానొక వేసిననాట ప్రయుడై రవిరెండుయాములు లపును వడియానమున గిన్నకొంటిపిండు; నుడికేసిపట్టుల వడగొట్టెనిసరు విడలిపిగాలికి లీరెడగవిసె; బాడమెను నెడమాపులపాలవెల్లి నిరిసిపోకకన్నభేదంబులడఁచి మెఱసెను కనుమాపు మేఱఁజెల్లము.”

కం. “ఆమండుచేసవినిసి వేమోనైదొడుతక యెండమెఱుగుతే సామోహ్యకనులఁ జూచుచు రోవుపు చిలుకపక్క లెగమురోజెనకటా.”

గీ. “అల్లకొబ్బరివై పసరాకు నీడ నేడచేచ్చ పోయెనో నీ! యడెంత ఒడలియుండెనొకాని నీవపుసొద రీ! యలయటకుఁ గారణమేమిదా?”

మ|| “కనులెట్లోవెనొనాడు నూర్మతిగనంగా నాకసంబటియుం తనె యొకొబ్బరి చెట్టువైనిను ననంగా నెట్లు సంధిలెనో వినుమా! పుల్లలమేటి గంతసమునక విస్తీర్ణం జ్ఞాకాగమం బున నిన్దా మగవచ్చి మై బడి కొనంబోనెంచె భక్షింపగక.”

పాఠమునకు సంబంధించి మాట్టలును, పెండవభాగమునందు భక్తిపూర్వమునకు సంబంధించి మాట్టలును మూడవభాగమునందు వైరాగ్యపూర్వమునకు సంబంధించి మాట్టలు నున్నవి. గ్రంథ మంతయు రంజకముగ నున్నది. (2) ఆంధ్ర చంద్రాలోకము ఇది సంస్కృత చంద్రాలోకమున కంద్రా కరణము వైలి నుల భము. (3) ఋతు సంహారము—ఇది కాలిదాసుని కృతికి ఆంధ్రీకృతి. చక్కనివైలి. (4) ఆంధ్ర భగవద్గీత. సంస్కృతభగవద్గీత కిది చక్కని ఆంధ్రీకరణము. మూలానుసారమగు ఆనువాదముగలి ఆంధ్రీకరణము సరసముగ నున్నది. (5) శృంగారతిలకము—ఇదియును కాలిదాసుని గ్రంథ మునకు మరియగు ఆంధ్రీకరణము. పద్యములు చాలసరసములై మృదువులై అకర్షకములుగ నున్నవి.

కం. “నీవే మరియుండుతటికా వేచచ్చినభంబులందు నినుదగిలిచికోం పోవఁ దన్నెను; గానీ దేవునికృపచేక గూలితివి మేడపయిక.”. ద్విపద. “కటకట! ఎటుగార్వ గలిగితమమ్మ సాటసాటనెత్తు 6 జొత్తిల్లుకొడలు; పాడుగ్రద్దకు గోటివాడిమి మెండు తోడనే నన్ను నే వాడినముడుతు చెఱుననొత్తి ముంజేయి నెక్కించి పంతుననాల్లి పజ్జకుఁబోతి; నుతన త్రోవనా నె నలమిసగరల దంతపుడువ్వెనక దగమున్న చేసి చక్కెరఁదెగిపించి నలువపన్నీటి నక్కపుకాల్పల నెగడు పూచోట! బదియారు వన్నియ బంగారుగూటఁ గదె? నిన్ను విడియించి కలక మాన్నిలిసి; విను, నిన్ను గాలిలోఁ గనినజననియు యనుఁగు దోడులు నీకు నక్కటగారు నావలె నేమను నాడునిక్కమ్ము కావున నాచెల్విగమును నుభయ్యు.”

మ. “ఒకవేళక వెనుభూమిలోవలె, మఱియొక్కకృష్ణదేవంగుల ట్టొకసారికే భయదాటవీ స్థమునీ రాకక్కటకైనొక ప్రకరంబట్లు, భగధరంబులట్లు, తోడన్ భీతిమాడుంగదా మకమా! మబ్బులుతోచువేళ, నెలుగుండోభించితోతొలిటకా”

చ. “కటకట! చక్కనామెఱపుకన్నెలు నిర్దయతక ప్రపంచసం కటముల కేరికేరి, చిలుకా! హసించుచుండేల? యందమున్ కఠినత యొక్కచోఁ గలుగునా? దివమందుఁగల్గనిక్కమే; యెటులికనబ్బునా నెలిమి యీవినిగాకివి, నీవికారముతో.”

ఉ. “అక్కలుగల్గెనానవి, లేచువెళి మముగానీచేసిని వక్కట! పోనెంచువు; నభంతరవాయుకట్టిమైననీ యిక్కను మానునగ్గడ నేందియుక, బహుపుష్పవాసనా ధిక్కుత నందనంబగు మదియనుమామని సాటిరావోకా? చ|| “ఎఱకలకల్లంగాక; సతవిభావనిదారము నేయగామరు; తన్నీని వీలుచిట్కనె? కొనకటవమే తలదాచుకోగనీ! కిరవగు; నీశరీరమది యెంతటివేలికయైన, గాలికె! యువెగదా! యొక్కటి, నభంబున కవ్వలబోవలేవు; నీ! గరులవియేల! నాకలపుల్లినదాటెడ— మోతచేటెపో!”

మ|| “అకటా! అక్కలయొక్కగల్గెనని నీనాకాశవిక్షిప్తమహా తుగ్గతకపోయెడువేళ, నెలజెలియా! నీరాకరంబుండినెక వికలాత్తుంగతరంగాలికలచే వెన్నాడు భక్షింపగా నొకమారైనను విశ్రమించగలవా? యూహింపుమాకష్టములో”

చ|| “వినుమెఱగుంటియందు నినుదెట్టితనన్న విచారమేమనల! బునఁగలదేని, దీనివిడిపోయియొక పెద్దపంజరాంతరం! బునవివారింపనేకదవే! ముగ్ధ వెఱుంగవు, గోదనీవిలం! బునఁగలదయ్యములో తలచుమానము;నిక్కపుము క్రికల్లునే?”

ఉ|| “నింగిని బుల్లుతేనిఁగినిదివి జస్కపడంగరాదు; నీ! చెంగటనుండు నేనెపుడు; నేనునుహర్షిత మీపుగల్గె; దీ భంగిచేమనఁజ్ఞాతను సాదొనరించి దివంబుగోరునీ! వెంగలియూహమానుము భువికలచిత్రిము లాదరింపుచూ”

గీ|| “భువనమునఁగల్గు పలుచిత్రములకుమిన్న! యె, తలపుక కెత్తును విగ్ధయై, నభంబు వలెనంతమై, దేవసంధికిమగు ప్రేమయనునది కలవిందు వెట్టిచిలుక!

సత్యపుత్రమునుండి,
15-7-22

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాధిపతిగారికి:-

జంపూలకాశ్రి, యశక సమస్కారములు - మీ సారస్వతానుబంధమునకు మేము ప్రతి శనివారము నొక్క యుపన్యాసమును బంపుచున్నాము. ఈ దినమున గూడ నా యాచారము ననుసరించి పంపకలసిందే. కాని యిట్లు పంపకలదుటకు గారణ మేమో యెఱుంగుదురా? మావాణిదాసకవి కీడినమున గారాగ్యహానిముక్తి కలిగినది. ఇది మాకు మహాత్వాహదినము. కావున సాక్షిసంఘచార్యుర మీదినమున దెలుచుటకు వీలు లేదు. సాక్షిసంఘమున కీడినము నెలవిచ్చి మా సంఘకవిని గౌరవింపవలసియున్నది. కవిని దిట్టువారే కాని గౌరవించువా రెవ్వరను లేరు. మా కవిలైన వానికి కవిత్వమునుబట్టి యిట్లు గౌరవింపదలచుకొనలేదు. కాలధర్మము నొందకుండ గారాగ్యహాని నుండి వచ్చినాడని గౌరవింపవలసినవచ్చినది. కారాగ్యహానిముక్తులందఱును బ్రజలు గౌరవింపవలసినదా? స్వార్థలోలులై పరపాధాకరులై కారలొబడి విడుగడమైనవారిని గౌరవింపనక్కరలేదు. కాని స్వార్థపరిత్యాగంబై, జేతనేమలాభాదులకై జేపాస్వాతింత్రిపరిత్యాగ మొనర్చి, మోక్షము నొందినవారిని గౌరవింపక లేవుదు. వాణిదాసుని కీడినమున నుదయమున ముక్తుడగునని కదవిన రాత్రియే యచ్చటి నిరూరణ సంఘ కార్యదర్శి చుట్టుపట్టుల నున్న బడి పండ్లెండు చిన్నగ్రామములలోఁ జాటించి తెలియఁజూప నుత్తరువిచ్చి యుంటున్న నీ యుదయముననే యశకజనులు పల్లెలనుండి వాణిదాసుని గౌరవింపుటకు నుత్సాహము దర్శించుటకు వచ్చియుండిరి. ఈ దినమున దైవకటాక్షముచే మా గ్రామమందఁ బశువులనుఁగల యగుటచే విజయనగరము తుంపాల యాప్రాంతముల నుండునట్టియు దక్షిణానుము కాశకపట్టు నీప్రాంతముల నుండునట్టియు కాపులనేలలు పశువులను గొనుటతో యమ్ముటతో వచ్చి యుండిరి. గ్రామములయొ జనసమృద్ధియుచే మిగుల సంపదముగ నున్నది.

ఈ దను నునుసరికై గ్రామములలోని నిరూరణవాదులు మఱి కొందఱు వాణిదాసుని కారాగ్యహాని నొద్దకేగి యాతని బహిరంగమనమునకై నిరీక్షించుచుండిరి. “అదిగో! ఆ వచ్చుచున్న వారు వాణిదాసకవిగారే యని” నిర్భయపఱచుకొని “జయా! వాణిదాసకవిగారికి జయము” యని యచ్చటి జన లోకమంతయు నొక్కపెట్టున నార్చెను. అంతలో నచ్చటి మంగళవాద్యము లన్నియు మ్రోయుంపబడెను. ఆతఁడు దైవ వశమున వాణిదాసకవి కాక నియతమైన దును తీసివైచి యీ వలికఁగలకర్తవ్యములకై కాఁబోలు - వచ్చుచున్న రక్షకభటుఁడగుటచే నెఱవరుట్టునకు వారు పశ్చాత్తప్తులై “నద్దుడదు” అని కేకలువైచిరి. మంగళవాద్యము లన్నియు నాగిపోయినవి. కొంతసేపటికట జనులు ఖద్దరు వ్యవహారమునుగూర్చియు గాంధీ మహాత్మునిగూర్చియుఁ గాలసీతనిగూర్చియు మాటలాడుకొనిరి. ఎంతసేపటికిని వాణిదాసుఁ డీవలకు రాలేదు. ఇంతలో నెవ్వడో వచ్చి వాణిదాసుడు కారాగ్యహానిఁ బొడి ద్వారమున విడువఁబడినాడని చెప్పెను. సింహద్వారమునుండి విడువబడవలసినవాడు పొడిద్వారమునుండి యేల విడువఁబడి నాడని రమణియవాండ్రతో బాకాలవాండ్రతో మిగిలిన వారందఱు దొడ్డి గుమ్మమునొద్దకుఁ బరుగెత్తిరి. అప్పటికే యాతఁడు తలకంతుకొని మాతెరుగు నడచివచ్చుచుండెను. జను లాతనిగాంచి మహానందభరితులై “జయా వాణిదాసునకు జయము” యని కేకలిడిరి. కాలాచార్యుడు తృప్తహృదయమున యాతని మెడలోఁ బెల్లకన్నెరు పూదండను నేయుచు దొండరలో నాతని కంటిలోఁ దన వ్రేలచిటికెలోనున్న బాకుమును గూడ వైచెను. వాణిదాసుని బాహుద్వరమునకుఁ బట్టిరాని యానందమే కాక పొడిపొగాకు పొడుముకూడఁ గారణ మయ్యెను. వారాతఁడు ననుసరించి సాక్షి యెప్పుడు మదరాసునుండి వచ్చునని యడిగెను. ఆతని నాకీర్ణునించి “తండు మాకు దినములలో సాక్షి వచ్చునని చెప్పితిని. జనులు మహాత్వాహామున జేతనేమలాక్షయము లగు కీర్తనలపాడుదు దైవ వశము జేయుదు ముందునకు నడచుచుండిరి. అప్పటి హాని

లోని కొందఱు వేళ్ళకాంతలు వచ్చి జనసంఘమునఁ గలిసి గన్నేరపూదండనుబట్టి కారాగ్యహానిముక్తి కవి శిఖావళిని గుర్తించి యాతనికి నమస్కరించిరి. వేళ్ళలు మనసంఘమునఁ జేరరాదని యచ్చటి జనులలోఁ గొందఱు డిప్పింపగ “వారిస్వదు పూర్వపుట్టు మానుకొని దేతనేమమునకై నూలు విడువకొని కాలక్షేపము చేయుచున్నా”ని” కొందఱు వారిని బ్రశంసిందిరి. కాలాచార్యుడు బాటమువ్వుగల యొక వేళ్ళనుగాంచి యామె పొడుము పీల్చును గాఁబోలు నేమియుని యలువది డెబ్బది జనులమూతమే ననఁబడునంత మెల్లగా వాణిదాసు నడిగెను. ఆమె నే యడుగరాదా యని వాణిదాసుఁ డాతనికిఁ బ్రత్యుత్తరమిచ్చి నన్నుగాంచి “జంపూలకాశ్రి! ఇకమందు జరుగవలసినదేదీ?” యని యడిగెను. తురకర్మచుని నేను బదులు చెప్పితిని. “అది కాదయ్యా! దేతనేమమునుగూర్చి యేమి జరుగఁ దగినదని నే నడిగితిని” యాతఁడు పలికెను. “ప్రాత్యుత్తర కర్మ మైనతరువాత భారతదేశభివృద్ధి విషయ మాలోచించు కొనవచ్చునలే, దేతమోక్షమునకు నీ వొక్కడవే తరువాయి యనుకొనుచున్నావు కాఁబోలు నేమి యని నేనడిగితిని. నా మాటల కాతఁడు కొంత కోపించి నాలో మాటలాడక యటు నటు చూచుచుండెను. ఇంతలో కాలయము నొద్దకు వచ్చితిమి. ఈ దినమున శనివారమైనను తుంకర్మవిషయమైన తిథివార విశోధనము కారాగ్యహానిముక్తునియెడలఁ జూడఁదగదను కారక ననుసరించి యాతని కక్కడనే తుంకర్మము చేయించితిమి. వాణిదాసునికి జయాయని జనులు శాల్కు కేకలువైచి యొకరి దాని వాట పోయిరి. మేముట్లు పోవుటకు వీలులేనివార మగుటచే నేనును గాలచార్యులు నాతనియెద్దనే యుండి వృత్తికా స్నానములు ద్రావాభిషేకము మొదలగు విధులన్నియు కాశ్రి యుద్ధతిగాఁ జేయించి మాయంటికిఁ దీసికొనిపోయి పంచగవ్య విప్పించి పరిశుభ్రుఁడై భోజనమిడితిని. భోజనమై విమ్ముట మాఁగ మేమిట్లు సంభాషించుకొంటిమి.

కాలా:- వాణిదాసా! నీవు చుట్టకాలువాడవుకదా? నీకుఁ గారలలోఁ జుట్ట యెట్లుదొరకెడిదో నాకుఁ జెప్పలే దేమి? వాణి:- కారాగ్యహాని స్థంభమువలననే నా కాదు రభ్యాసము పోయినది. నీ నస్యభ్యాసముకూడఁ బోవునేమో నీవుకూడఁ గట్టులోనికిఁ బోయెదవా యేమి? ఈ మాట కేమి? కాని కారాగ్యహానివాసమువలన నిజముగా గొన్ని లాభములు లేకపోలేదు. నే నొక్కగ్రంథమును వ్రాసితిని.

జంపూ:- అది యేదయ్యా? వాణి:- కారాగ్యహాని పద్ధతులలో నేదేదోషము లున్న వో యని యెట్లు నివారించవలయునో యను విషయమునుగూర్చి వ్రాసితిని.

కాలా:- ఆ గ్రంథము పేరు? వాణి:- కారాగార కాచారఖండనము కాలా:- “కాచార” యనగా నేమి? గ్రహచారమా? వాణి:- దురాచారములని యభిప్రాయము జంపూ:- ఈ పుస్తకము గద్యముననే వ్రాసితివా? వాణి:- లేదు. పద్యముననే.

జంపూ:- పద్య మెందులకోయి నీమొగము! నీగ్రంథ మెనరుమందున నీ యభిప్రాయము? అరణ్యరోదనమునలె నీ కి కారాగ్యహానివివర్ణ మెందులకు? పోనీ! వేణుగోపాలకళకమా పుక్కుచేక్కరళకమా వ్రాయలేకపోయితివా? కొండలైనఁ జదివి సంకీర్తురేమా?

వాణి:- శతకముల కివి దినములు కావు. జంపూ:- నీవంటి కవికిఁగూడఁ గావు. వాణి:- నీవంటివక్తకు మాత్ర మివి దినము లనుకొనుచున్నావు కాఁబోలు. నీ యుపన్యాసముల మొదటితేపించుచున్నారో యెఱుగుదువా?

జంపూ:- వాణిదాసా! ఇదివఱకేమో పరిహసించితిని. శోషపదము. నేను వక్తనుగానని నే నెఱుంగుదును. నాయుపన్యాసముల నడితేపించుచున్న వారిని నే నెఱుంగుదును. ప్రశంసించుచున్న వారిని నే నెఱుంగుదును. అందులకు నాకు విచారములేదు. ఇందులకు సంతోషములేదు. ఎదుఁచేతనో చెప్పనా! అడిగేపించుచున్న వారెందులకడిగేపించుచున్నారో యెఱుంగదు. ప్రశంసించుచున్న వారెందులకు ప్రశంసించుచున్నారో యంతకంటె నెఱుంగదు. అట్టివారి నిందాస్త్రులుతోఁ బనియేమి? నీవొకని శిరశంకపమునకు లత్యు నెట్టవలదు. మఱియొకని ఘాతముడుపునకు లత్యు నెట్టవలదు. ఒకనిదీనను గణింపవలదు.

మఱియొకని తిట్టును గణింపవలదు. అభిప్రాయ ప్రకటనమే ప్రతిస్పృక్తికి స్వభావము. వేదర్థుల ఋక్కు లెంత స్వభావజన్యములో కాలాంబుదములోని గర్జారావము లంత స్వభావ జన్యములు. ప్రపంచమునుండి వెడలిన పరిమళ మెంత స్వభావజన్యమో కవి మఖోత్థితమగు గీతమంత స్వభావజన్యము. మహావక్త యుజిమిన యుపన్యాసమెంత స్వభావ జన్యమో వెదపులివైచిన అంకె యంత స్వభావజన్యము. ఎవని స్వభావమునకుఁ దగిన, యెవని హృదయమునకుఁదగిన, ఎవనివిద్యకుఁదగిన యెవని ముఖము నకుఁదగిన పలుకు వానినుండి బయలువెడలచున్నది. కణకణమును మృదంగమునుజూచి లెక లెకలాడు కప్పయేడ్చిన వినియోగ మేమున్నది? కల స్వర కలితమగు కలకంఠమునుజూచి గాడిదెత్తుకొని యాండ్రవెట్టిన లాభమేమి? అదిగాక యొక వ్యక్తినిజూచి యొకవ్యక్తి యనునాపడుట కొకని ఘనతయేమి? యొకని నీచతయేమి? అన్ని వ్యక్తులన్నియులే. అన్ని యభిప్రాయ ప్రకటనములు కూడిలే. వస్తుతత్వమున, దోషగుణమునకు యెట్టిదో వెదపులిగాండ్రుమనుట యట్టిదే. ఆకలిచేఁ గుక్కతోఁక నాడించుట యెట్టిదో పారుషమున సింహము శేసముల జడిపించుట యట్టిదే. పరమార్జునాభావునకు, పామరాధమున కది యెక్కువయని యిది తక్కువయని- యిది మనోహరమని యిది కల్లకతోరమని కనఁబడును. నీవు బుద్ధిహీనుడవు కావున నీవల్లుడవు కావున నీవు జనుడవు కావున నీకాభేదము కనబడుచున్నది. సచ్చిదానంద స్వరూపుడైన భగవంతునియెదుటఁ గుమ్మరి పురువు తక్కువయేమి? గోరాజమెక్కువయేమి? రోయ్య తక్కువయేమి? తిమింగిలమెక్కువయేమి? నల్లి తక్కువయేమి? నరుని యెక్కువయేమి? పరిపూర్ణక్రిమకుండైన పరమేశ్వరుని నరకుందులకోయి! గాలినిమ్ముట మెక్కిమెలున్నర వైకెఁ బోయి చూడుము. మైశోర్లు గుమ్మి యెంకియో అఁకపిల్ల సముద్రతీరమున గట్టిన పిచ్చుక గూడుంకయే- కాక చేసినయెడల మనకగాఁ గనఁబడిన, వైతముచేసినయెడలఁ జచ్చుగాఁగనఁబడిన ప్రావృద్ధిప్రీతి దూరమునకుఁ గనఁబడిన, దూరదృష్టితో దగ్గ అకుఁ గనఁబడిన, చీకటిలో మొదలే కనఁబడిన, కట్టి పసిమాలిన కన్నుల నీకే మెలుపాడుకునఁ బైకమ్మనరికి గొల్పెరచెట్టు నకు నేలములగ చెట్టునకు భేదమే గానఁబడనప్పు డనేకావృద్ధ గోశములకుఁ గ్రిందఁబొడలోన వెలుపల నిండియున్న, యప్రతి హాత మై న య నిర్వాచ్య మై న య న ను స ంభేదమైన భగవద్వ్యక్తికి వాణిదాసుడు పొట్టివాడని జంపూల కాశ్రి పొడుగువాడని భేదముఁజూసా? వట్టికల్ల - వట్టికల్లు నీవల్లుజూడవు నీవధికుడవని యనుకొనువాడు, నీకంటె నల్పుజూడు. వాడధికుడని యనుకొనువాడు వానికంటె నల్పుజూడు. ఈసంగతి బాగుగాఁ దెలిసికొనుము. తెలిసికొని యనుసంధింపుము. అనుసంధించి యనుభవమునకుఁ దెచ్చికొనుము. ఈ ప్రపంచమున గర్వమున్న వానికి గతిలేదు. గతిలేదు. ముమ్మాటికి గతిలేదు. బాగైత బాగైత. “నేనల్పుజూడను- అజ్ఞాడను- నాకే ప్రపంచవైచిత్రి యణుమాత్రిమైనఁ దెలియవన్నదోయి బాబూ! భగవంతుడా! యని గొంతెత్తి గట్టిగ నేడ్చుము. భారతీదేవి గానమును నీయేడ్చునుగూడ నాపరాధ్యుఁడు చెయొక కర్ణముతో నణుమాత్రిమైన వ్యత్యాసము లేని యానందముతో వినును.

ఇంతలో వాణిటిలోఁ దిరుగ మంగళవాద్యముల ధ్వని యైనది. ఉదయమున బాగుగా నూరేగింపలేదని వాణిదాసుని దిరుగ నూరేగించుటకు జనులవచ్చిరారు. ఎంత కోలాహలముగ నైన నున్నది. కారాగ్యహానిబంధమునుండి విడుదలనొందినయొక్క సామాన్యుని గూర్చియే యిన్ని మంగళవాద్యములు వాయింతుచున్నారే. భవబంధమునుండి విడుదలనొందిన ప్రజ్ఞాస్వరూపుని గూర్చి యొక నేమి వాయింపవలసినదో ఇంక నెన్ని వాయింపవలసినదో (వానికేమియును నక్కరలేదని కాలాచార్యులు తునికి పాటులలోనే పలికెను)

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాధిపతి! వాణిదాసుని వీసికొని మేమూరే గింపులోని కిప్పడే పోవుచున్నాము. ఈతొందరచేత మాకే శనివార ముపన్యాసములేదు. తుమింకవలయును. దేతబాంధవులకు మీకు భగవంతుఁడు సర్వత్రేయము లానగూర్చుగాక. ఓమ్ శాంతి శాంతి శాంతి శాంతి.

శమణ నారదము

[రెండువే లేండ్లనాటి ఒక బౌద్ధకథ]

మధ్యాహ్నం కాలమున బౌద్ధభక్తుల మూడు మహాత్మ్యములతో నిరాజిల్లుచున్నది. ఎచ్చటెచ్చటను బుద్ధదేవుని పరిమలములగు ఆను శాసనములే! కాంతోపదేశములే! దయాభూషణములగు మృదుశాసనములే! కన్నులు మన్నుచి. గొప్పగొప్ప రాజులు-మహారాజులు - ధనవంతులు-అహింసా ధర్మపరామర్శమునకై భూతదయాతత్వప్రదర్శనమునకై దత్తేభిత్తులై యుండిరి. వేల కొలది శ్రమములు - (బౌద్ధసన్యాసులు) ఎచ్చటెచ్చట నచ్చట-ప్రత్యక్షమై అహింసాతత్వమును భూతదయా పరత్వమును లోకమున కనుగొనింప నవతరించు చుండెడివారు.

కాశీనగరమున కేగు నావమార్గమునందు ఒక గుట్టపుబడి పోవుచున్నది. గుట్టయు చాల వేగముగ పర్వతమున్నది. బండిలో ఇద్దరుమహాత్మ్యులు కూర్చునియుండిరి. అందొక్కరూ బండి యజమానుడు, రెండవవాడు ఆతని పరిచారకుడు. యజమాని యొక్క వేషమునుబట్టి ఆయన యొక భాగ్యవంతుడగు వర్తకునిదల తోచుచున్నది. ఆయన ముఖవేషము - ఆతడు నియత స్థానమునకు త్వరలో చేరవలయును - అని త్వరపడుచున్నట్లు కన్పిస్తున్నది.

ఇంతకుముందే మంచిన న్న మొక్కటి కురిసి వెలిసింది. దీనిచేతనే చల్లగా గాలి పీచుచున్నది. మేఘములు ఆవాపుతములై నందున ఎండ మహిమారముగ గాయుచున్నది. చెట్లయాకులు వాననీటికి దండె - సన్నని గాలి తావన-దలుచున్నది. ప్రకృతి శోభ మిక్కిలి ప్రకృష్టముగ నున్నది.

బండి మొత్తమునకు పోవలసినచుట్టుచుట్టను గుఱము కొంచెము మెల్లగా నడువసాగినది. ఇంతలో ధనికడు బండినుండి తొంగిచూచెను. అప్పుడతనికి మార్గమున లోక ప్రక్కగ నడచుచున్న శ్రమణుడు (బౌద్ధసన్యాసి) ఒకడు కానినచెను. శాంతిభూషణుని పవిత్ర గాంధీర్వ సమన్వితమునగు నతని ముఖకాంతి అధిపతిని ఆకర్షించెను. వెంటనే ఆధనికడు పూజ్యభావముతో బండిదిగి ఆసాధువును తనబండిలోఁబెట్టుండి ప్రయాణముచేయుమని వేడెను. శ్రమణుడు అప్పటి కనేక దినములనుండి నిరంతరములగు ప్రయాణముల బడలియందుట చేత శ్రేష్ఠిగారి అవరణమున కియ్యకొనియును. బండిలో గూర్చున్న పిమ్మట శ్రేష్ఠిని శ్రమణునకు బౌద్ధవిజ్ఞానమును గుఱించిన సంభాషణము జరిగెను. శ్రమణుడు మహాత్మ్య బుద్ధదేవుని విజ్ఞాన భరితములగు యువదేశముద్రలను విప్పిచెప్పుసాగెను. శ్రేష్ఠి చాల సంతోషముతో బుద్ధదేవుని యువదేశ రత్నములను సంగ్రహించుచు - అనంద పరకత ననుభవించుచుండెను. ఇంతలో ఒక గంటకుపైగా కాల మతిక్రమించినది. సాధాత్మక శ్రేష్ఠిగారి బండి నిలచిపోయినది. కారణ మంతకుముందుగనే యొకకాపువాని భాగ్యవాహియగు కకటమొక్కటి త్రోవద్దముగ పడియున్నది.

వీటిని పడిపోయిన బండి దేవబుడను కాపువానిది. దేవబుడు బండినుండిగ వియ్యపుమాటలను వైచుకొని పోయి, ప్రొద్దుపొడిచెడి లోపుగనే బవారసునకు చేరవలసియున్నది. కాని బండిచిల యూదాపోవుటచేతను-చక్రము పడిపోయిబండిమాటలు తటస్థించినది. దేవబుడు ఒంటరివాడు. చుట్టుప్రక్కల మహిష్వరును సాయపడువాడులే. ఇట్టి స్థితిలో-అతి దొడ్డిదే-బండిని చక్కచేసికొనుటకు ప్రయత్నించుచుండెను.

కాపువానిబండిని త్రోవనుండి తొలగించిన గాని తన బండి పోవుటకు పిలువదని శ్రేష్ఠికి తోచినది. వెంటనే ఆతడు లోపత్రస్ఫురితముగు స్వరముతో - ఏమింకను చూచెదవేమి! బండివైగల బస్తాలను క్రింద దొడ్డించి-బండిని ఆవలకు త్రోవనే యుము. కానీ త్వరగా పోవలయును-అని తన సేవకున కాజ్ఞాపించెను. ఇతను ఆలస్యమేమున్నది? శ్రేష్ఠి చెప్పిన దానికంటె రట్టింపుగ నాసేవకుడు ఆ కార్యమును నిర్వహించుచు బండిని తొలుకొని పోసాగెను.

విక్రమ-కాపులతో దేవబుడు చెప్పకొనుచున్నాడు:- "నెట్టిగారూ! త్రోవయంతియును ఉభయరథాస్త్రు. బస్తాలను బురదలో త్రోయకుడు. బాబూ! వినించవలెను. ప్రొద్దు పోవును. దియతో ఒక్కనిముసము గడును. ఆపిండి చెదను." అని కాపువానిమాటలవలన లుగ కోపము కట్టించెను. దీనిని దిగువవిలాసమునకు-బస్తాలను బలవంతముగ బురదలో "వెక్కుపోర్చు" అని కోనిపోయెను. ఈస్థితివలన కనుప

కు నుపదేశించిన బుద్ధదేవుని యువదేశములు కట్టివియమునఁ బనిచేయు శ్రమాయని ఆతరుభావముతో నాసన్యాసి కనిచెట్టి యుండెను. కాని ఆయాశ నిరాశయొనరి. సన్యాసి వెంటనే ఇట్లు పలుకుచు బండినుండి క్రిందికి దుమికెను:- "నెట్టిగారూ! ఈ మింపుడు. ఇక నేను మీతోకలసి కాకాలము. కాము వివేక బుద్ధితో నన్నింతవఱకును బండివై నెట్లించుకొంటికి. కనుక నా ఆయాసము చాలవఱకైతగినది. ఇతను మీతోకలసి రావలయు ననియే యూహించితిని గాని కాపువానివియమున దాముచేసిన చర్య నాకు జాలి గల్గించుచున్నది. తా మీకాపువాని కోసకైన ఆన్యాసమును తొలగించుటకై నేను బండినుండి దిగితిని. తాము దయచేయుడు. తమకు బదులుగ నే నీశక్తికి దొడ్చడి తా మెసర్పిన యన్యాసమును తొలగించి మీ బుణమును తీర్చివైచెదను." అని కాని నెట్టిగారా సన్యాసిమాటలకు సరకు నేయకయే వెదలిపోయెను.

సన్యాసి ఆకాపువానికి తోడ్పడసాగెను. మున్నందు బండిని చక్కచేసెను; అటువైసి బురదలో దొర్లిన బస్తాలను బండికెత్తెను. పగిలిన బస్తాలలోని వియ్యమును వీలైనంత వఱకును ప్రోత్సహించెను. క్రమక్రమముగా వారిద్దఱు పరిశ్రమచేత నాకార్యము చక్కబడినది. కాని కాపువాని భేద మింకను ఉపశమిల్లేదు. అతడు సన్యాసితో తననగర-భాగ్యము శ్రేష్ఠియొక్క దుండగమును చెప్పకొనెను. సన్యాసి కర్మ తత్వము నుపదేశించి- మనుజుడు పూర్వసన్యాసిత్వమును స్వకర్మ ననుసరించియే ఫలముగలుగు ననియును, ఇదివరలో మనమొక యి బాధించిననే మనకప్పుడు బాధలు వచ్చుచుండు ననియును కనుక భీతుడు కష్టములను ప్రసన్న భావముతో ననుభవించి నిర్ధము గావలయుననియును కనుక నీవు విచారంపజుడనియును ఆతనికి నచ్చ చెప్పెను. పిమ్మట ఎద్దువీరియన వారు పోయిరి.

బవారసునందు మల్లికుఁ డని యొక వ్యాపారి గలడు. ఆతడు పొందు జోహారీకి భాతాదాయుడు. పొందు జోహారీని చూడగనే మల్లికుఁ డేర్పుచు చెప్పకొనసాగెను "అయ్యా! నే నెటువైసి మీతో వర్తకము చేయజాలను. నేనెప్పుడు గొప్పచి మ్మలో నున్నాను. మహారాజుగారికి గృంతయుపయోగమునకై మంచివియ్యమును సప్లయచేయుట కొప్పుకొన్నాను. కాని వియ్యము దొరకలేదు. నావైశల యార్వ్యచేత ఈయూరి వర్తకు డిం కొకడు పట్టణమునఁ గల వియ్యము నంతను ముందుగనే కొని వైచినాడు. ఇక నాకు ఇప్పుట ఒకగొండువైశలముగలవియ్యము లేదు. మహారాజుగారికి తేపు తెల్లవారుగరికి వియ్యమునిచ్చి తీరకల యును నుమా! ఏమిచేయుదును?"

మల్లికు డీ మాటలను చెప్పుచుండనే పొందు జోహారీకి తన మొహరీల మాటల బ్రతికవచ్చినది. వెంటనే ఆతడు దుర్భేదపడి వెదుకసాగెను. చందూకాపెట్టెలో - బండిలో - మాటలో- ఇంకను ఎండెందులోనా- వెదకెను. కాని మొహరీలమాటల కను పింపదు. ఇంక చేయవలసిన దేమున్నది? కొంచెమునపు ఆలోచించి నాడు. పొందుజోహారీ (ఇంద్రే కాపువానిబండిని నెట్టించిన వర్తకుడు) తన నాకరిని మహాదత్తుని పిలిచి మొహరీలమాటల చెప్పునెను. ఆతడు తా వెలుగననెను. జోహారీ ఆతనివై సుదేహించి (తక్షణముల కతని నప్పగించి మహాగ్రముగ తీర్చింపసాగెను. మహాదత్తుడు ఆపరిమితముగ దెబ్బలుతిసెను. తన నిర్దోషితను చెప్పకొనెను. అయినను ఇంతలో దెబ్బలు ఆగినవా? లేదు. ఇంకను దెబ్బలు! మహాదత్తుడికి నిజవత్తే నోట నెత్తురు గ్రుక్కచు కడిపోయెను.

ఇంతలో దేవబుఁ డెచ్చటికివచ్చి మొహరీలమాటలను నెట్టిగారికి-ఆపగా పొందు జోహారీకి-సమర్పించెను. అందఱును ఆశ్చర్య చకితులైరి. జోహారీ నిర్విణ్ణుడయ్యెను మహాదత్తుడు వదిలి వెట్టువడెను. కాని ఆతఁ డొక నిమిషమైన నట నిలువక -చుఱుముల నూచుచు - వెదలి పోయెను. మల్లికుఁడు దేవబుని యొద్ద కావలసిన వియ్యమునుకొని మహారాజుకు పంపెను. జోహారీ అనేకవిధములఁ దలపోసికొనుచు బౌద్ధ సన్యాసిని వెదకకొనుచు పోయెను. అతి ప్రయాసవైసి ఆశ్రమముని కలసికొని ననుసక్తరించి తమింప వేడుకొనియును. శ్రమణుడును ఆతని పశ్చాత్తాపమును గమనించి మఱల చేర దీసి యతనికి సంపూర్ణముగ విజ్ఞానము కలుగునట్లు అనుగ్రహించెను. పిమ్మట జోహారీ సహధిగత తత్వమై-తన ద్రవ్యమునంతను కర్మవైట్టి కాకావీనగరమునఁగు బుద్ధవిహారమును కట్టించి - దానియందు బుద్ధమహాత్ముని యువదేశములను లోకులకు బోధించుటకై-గొప్పగొప్ప మహాత్ములను - పండితులను-సన్యాసి

కాకావీ నగరమునఁగు జోహారీ కట్టించిన విహారము చాల ప్రసిద్ధికెక్కినది. అచ్చటికి నిరంతరమును మారమార ప్రదేశములనుండి యనేకులు విచ్చేసి ధర్మతత్వమును తెలిసికొనుచుండిరి. దీనితోబాటు పొందుజోహారీదాద భర్తాత్ము డని యను నిపుణుడగు వ్యాపారియనియును ప్రసిద్ధి గాంచెను.

కాకావీ నగరమునకు అంత సమీపమున మఱొక రాజుగారి రాజధాని యుండెను. ఆయన పొందు జోహారీ ద్వారా బహు మూల్యమును రత్నకీరీటము నొకదానిని చేయుంత నాజ్ఞయిచ్చెను. జోహారీయును అందుల కొప్పుకొని పాశ్చాత్యుల సత్కరణతో అరత్నకీరీటమును సిద్ధముచేయించెను. దానిని చూడ రలు నలుగనికొట్టున వైబడియందునని నెలకట్టి. ఇంతటి విలువగల ఈ కీరీటమును తానే స్వయముగా తీసికొనిపోయి రాజుగారికి సమర్పించి రావలయునని పరిమితసహాయుడై జోహారీ బయలుదేరెను. కాని మార్గమధ్యమున నాతడు దొంగలత్రోవ జక్కొనియును. జోహారీ ఆ దొంగల నుండి తప్పించుటకై చేసిన ప్రయత్నములన్నియును బూడిదలాని పన్నీటివత్ కర్మము లయినవి. రత్నకీరీట మపహరింపబడినది. పొందు జోహారీ వ్యాకుల చిత్తుడై మఱలి పోసాగెను.

పొందు జోహారీ దొంగలవారి వడిన త్రోవనే మఱొక సన్యాసి కూడ ఆ నాడే ప్రయాణము చేయుచుండెను. వోత లాతనివై సున్న రత్నకంఠము నాసింది వెనుక నుండి వచ్చి యతనిని ఒక్కమోడు మోదిరి. సన్యాసి పడి పోయెను. వోతలు రత్నకంఠమును అపహరించు కొని వెదలిపోయిరి. కొంత నేవైన పిమ్మట సాధువు తెప్పరిచి చూచునప్పటికి - సమీపములో - ఆ దొంగలే - దొంగలంబువలన పొమ్ము ను పంతుకొనుట భాగములు దువరకఁ గాజోలును-యొకరి నొకరు క్రమ్ముచునుండిరి. సన్యాసిని కత్తువలసానమును కనిచెట్టి యుండెను. ఇంతలో వారిలో నొక్క డుద్దండుడై తక్కిన వారి నుడఱు ముట్టికొందించెను. కాని వాఁడును బలమైన గాయము తగిలి నిలువలేక మూర్చిల్లేడు.

సన్యాసిని ఇతను ఆలస్యముచేయక ఆ దొంగను సమీపించి ఆతనికి శిక్షాపరచుమున నొనర్చెను. కాని కొంచె మంత నేపటిలోనే ఆ దొంగ తెప్పరిచి-రిగినవనిని తెలిసికొని - మఱల కన్నులుమూసికొనెను. ఇంతలో అతని కొక స్వప్నము వచ్చినది. దాన నుద్రాంతంబుడై కన్నులు తెఱచి సన్యాసికి తన చరిత్రమును ఆదినుండి గుఱివఱుకును- వినిపి మహాగను. ఆచరిత్రమును విని ఆ సన్యాసి అనిని జోహారీకర్తవని నేను కను మహాదత్తుని గుర్తించెను. కాని, అది నుమా! తీరి తీరి తమ కందు చివఱ గడిచెను. చురతీంచు ను ఆ మహాదత్తుడు - తాను చేసిన దర్శయమనకు వచ్చుచు - సన్యాసిని చేతినిట్టుకొని- "అదీగో! చూడుడు. ఆ చెట్టు క్రింద యిప్పుడు దోచుకొని వచ్చిన - పొందు జోహారీకర్త కీరీటమును పూడ్చినాము. మహాత్మా! తాము వానిని కొనిపోయి జోహారీకి చేర్చి తమింపఁ బ్రార్థించి తీసిని చెప్పడు. ఇక నేను నా చేసిన కర్మఫలము ననుభవించు పోవుచు వ్చాను. మహాత్మా! కర్మ ఫలానుభవమునందు నాకు దృఢచిత్తత కలిగియుండునట్లు తాము అను గ్రహింపుడు" అను మహాదత్తుడు మరణించెను.

మహాదత్తుడు చెప్పినట్లుగా ఆ సన్యాసిని అకిరీటమును గొనిపోయి పొందు జోహారీకి సమర్పించెను. పొందు జోహారీ, గప్ప ద్రవ్య లాభమునకు చాల సంతసించెను. కాని ఆతనికి ఆ మరణమును దేవత మహాదత్తుల యెడ తా కోసకైన జ్ఞాన్యవృత్తాంతము మఱపునకు రాలెను. ఈ చింత గొడవనే - చాల కుమిలి కుమిలి - పిమ్మట మఱికొంత కాలమునకు పొందు జోహారీ గూడ మహాదత్తుల నలంకరింపవలసి వచ్చెను. అప్పుడతడు తాను కట్టించిన కాకావీలోని విహారపు గోడవై ఈ కథనంతయును చెక్కించి, దానిక్రింద మఱుటవ్రాయుముగా నీ క్రింది శ్లోకమును ప్రకటించవలసిన దని అనుచుల కాదేశించి సమాధిస్థుఁ డయ్యెను. అనునను లట్లే గావించిరి.

స్వకర్మకతతో నిర్బంధంబున జంతుస్వభావములం లెస్సాదినదొడ్డును నాశ్వత్రాక్షాజ్ఞ సుహృత్.

మీరు తెలుగువారైతే తెలుగుదేశములో నియానైన కృష్ణవేణి సిరాలు కొనవలెను. నీలి-నలుపు, ఎరుపు, నీలి, ఆకుపచ్చ. నమూనాలకు 8 ఆణా బిల్లలు పంపుకు. స్టూడెంట్లు & బనరల్ స్టూర్సు నాలుషిల్ల యార్ కోవిలవీధి, మదరాసు.

కంచర్ల గోపన్న

దాశరథి శతక కర్త

ఈతఁడు భద్రాచల రామదాసుని, బండిఖానా రామదాసుని లెలుగుదేశమునందే గాక దక్షిణ హిందూస్థానమునందును నైజామునందలమునందును బ్రసిద్ధినిపొందియుండెను. ఈతని హర్షి కృష్ణాపుత్రకయందొకసారి శతకకవులలో ప్రాసియుంకినది. కాని యాపుటి కీ క్రిందివిషయములు సందేహముగ నేయుండెను.

1. రామదాసుచరిత్రము లనుపేర ప్రకటించిన హరికథాసూప మగు గ్రంథములకాల మెప్పుడు?
 2. అందు జెప్పిన రామదాసు అక్కన్న మాదన్న మేల్లూ డనుసంబంధ మెంత సక్ష్మమైనది?
 3. గోపన్న తనశతకము చివర జెప్పిన "అల్లన లింగ మంత్రిసుతుఁడైత్రుజగోత్రజాఁ దాదికాఖ కంచర్ల మలోద్భవుఁడు" అను పద్యమునందలి "ఆదికాఖ" కల్పమున కర్థమేమి?
 4. గోపన్న బ్రాహ్మణులలో నేకాఖయఁ జెందినవాఁడు?
 5. అక్కన్న మాదన్న లాగఁగల లగుదురా? శ్రీ కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యపంతులుగారు వ్రాసియున్న మహారాష్ట్రీలా?
 6. భద్రాచల రామదాసు బండిఖానాలో మరణించెనా? శ్రీరామచంద్రులు ప్రత్యక్షమై కడిపించిరా?
- ఇట్టి సందేహము లెన్నియో యున్నవి. నైజాము మందలమునందు, భద్రాచలమునందు, ఆంధ్రదేశమునందు వాడుకకావ్యము కథలు గ్రంథములయందు నతనిచరిత్ర మెంతయో యిమిడి యున్నది. కంచర్ల గోపన్న చరిత్రములు, కథలు, కీర్తనలు కొన్ని ప్రకటింపఁబడియున్నవి. రామదాసుకీర్తనలు లిప్రాత ప్రతులు చిక్కఁచున్నవి. ఇవి యన్నియుఁ జాలకఱకు సుపాదింపితిని. ఇంకను బాలకఱకు రావలసియున్నవి. ఆంధ్రవాఙ్మయ నిర్మాతలమాలికలో "వేమన" చరిత్రమునకుఁ బిమ్మట సాధ్యమైనంతవఱకు సర్వవర్ణిత నిరూపణ మొనర్చి రామదాసు, త్యాగయ, పోతన మొదలగు భక్తుల, జ్ఞానుల చరిత్రముల ప్రకటింపఁ బోవుచున్నాను. గ్రంథము నెద్దిగావలెంద రమారమి 100 పుటలలో నొక్కొక్కగ్రంథ ముండునట్లు ప్రయత్నించెదను. ప్రస్తుతము రెండువిషయములు మాత్రము చూపెదను.

అక్కన్న మాదన్నలు మహారాష్ట్రీలా? ఇదివఱకు శ్రీ కె. వి. లక్ష్మణరావుగారు, శ్రీ ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారును అక్కన్న మాదన్న లాగఁగల లని, నియోగి బ్రాహ్మణు లని వ్రాసియుండిరి. శ్రీ కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యపంతులుగారు మహారాష్ట్రీ లనిరి. ఇంక కొందఁ టింకొఁ విధముగ వ్రాసిరి. కాని శ్రీ కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యపంతులుగారు ప్రకటించిన "వైద్యపుర సంస్థానచరిత్ర విమర్శనము" నందుఁ బ్రకటించిన వాక్యములనుబట్టియే వారియింటిపేరు పింగళివారని, కావున నాఁఁడు లని తలచుట కాధారముగ నున్న పూర్వకవి ప్రబంధము (150 సం॥ రమలకంఠేఁ బూర్వపుది) సాక్ష్య మిచ్చుచున్నది. కావున పిరంగిభటు. శ్రీ లక్ష్మణరావు పంతులుగారు ప్రకటించిన వాక్యములు సత్యము లని నిర్ధారణ మగుచున్నది. అక్కన్న మాదన్నలు కృతినొందిన శిలుఁగు గ్రంథము లున్నవి.

రామదాసు ప్రథమశాఖవాఁడా? గోపన్న "ఆదికాఖ"వాఁ డనుటవలనఁ బ్రథమశాఖవాఁడు కానోపు నని నేనును సందేహించితిని కాని యాక్రిందివివరముల వినుడు.

ఆధ్యాత్మరామాయణమును వ్రాసిన కంచర్ల శరభనకవి యిట్లు కృత్యాదిని వ్రాయుచున్నాఁడు.
సీ॥ గీ॥ నవకవీంద్రుల శ్రీనాథకవినిఁ బోత
రాజుఁ బింగళిసూరపరాజు నల్ల
సానివెద్దనఁ దిమ్మన సరసరామ
లింగకవి రామభద్రుల లీలఁ దలఁతు॥

ఇతఁడు శివునిఁ బ్రార్థించెఁ గాని రామదాసు విష్ణు భక్తుఁడు. పుట్టెనర్థములు వెల్లువాయెను. ఇది రామదా నైసర్మిక కలిగిన మార్గా? నైజాము నందలి గోలకొండ వేపారులతల వైష్ణవమత స్వీకరణమా? అనునవి రామదాసు మత మనుకీర్తిక క్రిందఁ జర్చ నొందవలసియున్నవి.

వైష్ణవమునందు "నవకవీంద్రు" లని శ్రీనాథ పోతనాది శైవులఁ జెప్పఁటచే "శివ కవులకు నవకవుల" కను చేయనపద్ధతి మునకు శైవతరు లగు కవులే నవకవు లనుట పొసగ దని మఱింత దీనిఁబట్టి నిర్ధారణ మగుచున్నది. కృష్ణ రాయనకవుల

నవకవు లనన శరభనకవి 16 వ శతాబ్దాంతముననో 17 వ శతాబ్దాదినో యున్నాఁ డని సందేహింప వీలున్నది. బహుశః యీ శరభనకవి రామదాసునకుఁ బూర్వుఁ డైయుండును. పరిశీలింప వలసియున్నది.

కవి తన వంశమునుగూర్చి యిట్లు వ్రాశొనియున్నాఁడు:
సీ॥ శోభితాప స్తంబనూత్రుఁ డాత్రేయస
గోత్రుఁడు కంచర్లమలపవిత్రుఁ
డలరు మేడూరిసీమల మూలమున కెల్ల
స్థలకరణం దైన భవ్యచరితుఁ
డిల సప్రసంతానములు నిల్చి ప్రఖ్యాతిఁ
గైకొని రాజ్యలై ఘనులు మెచ్చ
నిత్యాన్న దానఁగి దైవ భవంప
దలు వెంపువాటింపఁ దనరునట్టి

గీ॥ దానకర్తలకు సత్యవ్రతానువర్తి
విలుధసంస్తూయమానార్హ వితరీక్తి
సరసవిశ్రుతమారనఁ (రామన?) కంభుమార్తి
సరవిముఖ్యుండు ధార్మికచక్రవర్తి॥
ఈపద్యమువలన శరభనకవి సత్య, దాన, కీర్తివంతు లగు నాపస్తంబనూత్రు, ఆత్రేయసగోత్ర, కంచర్ల మలము వాఁ డని తెలియుచున్నది.

ప్రథమశాఖవారిలోఁగూడఁ గంచర్ల వారున్నారనియు; వారు రామదాసువంశీకుల మనుకొందు రనియుఁ జెప్పినవారున్నారని కాని సత్యము తెలియదు. అట్టివా రెక్కడ నున్నారో వారు కాని వారెగినవారు కాని పత్రికాముఖమున వెల్లడింతురుగాక యని కోరుచున్నాను.

ఈ కంచర్లవారిలో అయ్యన్నకవి కాశీభండ మొనరించెను. అది ద్విపదకావ్యము. వీరికి మామలూరివారితో వియ్యము లున్నవి. "నాగనమృతి మంత్రిపలనాంధు" అని శరభనకవి తనపూర్వుండు మంత్రిపలమువాఁ డని వ్రాసెను. మాదల్లగోత్రుఁ డన్న మారాధ్యులను వైవగురువు కంచర్లవారివంశము నకు గురువు లని యాక్రిందిపద్యము చెప్పుచున్నది.

గీ॥ పరమమాదల్లగోత్రవిభ్రాజతండు
రమణరాజేంద్రు లన్న మారాధ్యు లెమి
మనుభ కంచర్లవంశమువారి కెల్ల
గురువులై చాలవిఖ్యాతి మహీ (గరి?) మ మెఱుఁను॥

ఇట్టి వైవమత సంగమదాయము గల కంచర్లవారికి గోపన యెట్లుచెందును? అతఁడు వైష్ణవభక్తుఁడు, "పట్టితి భట్టార్య గురుపాదము లిమ్మెరు నూర్ధ్వపుండ్రముల్ వెట్టితి" అని చెప్పిన గోపన్న యీ కంచర్లవారి కెల్లు చెందు నని యొక రదుగవచ్చును. వైష్ణవులలోఁ గంచర్ల వారున్నారని. వారి కీతఁడు బంధుగుఁ డని యింకొక రవచ్చును. కావున మనము గోపన్న యేకాఖవాఁడో తెలిసికొనుటకు కాలము, స్థలము, కులము, నూత్రము, గోత్రము, యిన్ని చర్చించుకొనినఁగాని యాశిసంశ్య మైనచరిత్రము తెలిసికొనలేము కదా!

ఇంకను శరభనకవి వ్రాసినసంగతు లొకటి రెండు చూప వలసియున్నది. గోపన్న వాసస్థలము (నేల) కొండపల్లె యని యు, ఇతఁడు తానీష (1672-4687) కాలమువాఁ డనియు, బ్రాహ్మణుఁ డనియు, ఆత్రేయసగోత్రజాఁ డనియు వివాద మక్కఱలేకుండ సంగీకరింపవలసిన యాధారము లున్నందున వానినిగూర్చి యిటు వివరింపను.

కావున నిక మనము గోపన్నకవి నూత్ర మెఱిగినవో నాతఁ డేకాఖవాఁడో చెప్ప నగునుగాని యది యాతఁ డెఱిగింపలేను.

(1) ఆదికాఖ యనఁగా ఋగ్వేది యనికాని, బ్రాహ్మణ కులమువాఁ డనికాని చెప్పుట కవి యభిప్రాయ మెయిండు నా? అట్లు కానివాఁడు గోపన్న శుక్ల యజుర్వేది యనుట కిత రాధారము లున్నవా? అని సారాంశము లిచ్చి పరిశీలించిన నింత వఱ కితఁడు ప్రథమశాఖకుఁ జెందితి ననుమాటలు కనఁబడవు. "ఆదికాఖ" యనఁది "ఆదికాఖియుండ, ఆదికాఖి," అని పద్య మునందుఁ బ్రయోగించి యుండవలెను. ప్రథమశాఖవారిలో మంత్రికులమువార మనుకొనువా రుండవలెను. వారు కంచర్ల వారు కావలెను. వారి డాత్రేయసగోత్రము కావలెను. వారు రామదాసు వంశీకుల మనుకొనుచున్న వాడుక చూపవలెను. ఇంతకష్టపడి కనుగొనఁగలిగిన మనకీర్తిని మేనమామలు ఋగ్వేదు లై పింగళివారగుచున్నారు. కావున రామదాసుచరిత్ర మంతయు ససత్య మనవలెను. అట్లసత్యమైనప్పు డనుట కంగీకరించెదము. అట్టిసాక్ష్య మున్నట్లు ప్రథమశాఖవా రొక రిద్దఱనుటయేకాని సాధనమును కనఁబడవు. ఉన్నవారు తెంటువే వెల్లడింపఁ బోరుకులు.

అంతవఱ కీ శరభనకవి యాక్రిందిపద్యమువలనఁ గొండ పల్లెలో నున్న కంచర్ల వారియా పస్తంబనూత్రము వాఁ డయిన శరభనకవి బంధుగు లని మనము నమ్ముటకుఁ బ్రబలాధారముగఁ గనఁబడుచున్నది.

గీ॥ కొండపల్లినిఁ గొండలు గొల్లపూడిఁ
గొండ అుండిరి కాత్యాయని తంజాపురండుఁ గొండ
తెలమి వనియించి ప్రబలిరి చెలువుమిగుల
మీటి కంచర్ల వంశంబువారు ధరణి.
కొండపల్లిలో నున్న కంచర్లవారు తనకాఖవారని శరభనకవి చెప్పుటచే నాతఁ డాపస్తంబనూత్రము వాఁడే తప్పక యెయిండునని మనము నమ్మ వీలగుచున్నది. కాని నైజాము మందలమునందలి నియోగులు కొండ టిటివల వైష్ణవము స్వీకరించి రని మనకుఁ తెలియను. అట్టివారిలో రామదాసుకూడ నొకఁ డై యుండు ననుట నమ్మదగియున్నది.

1. ఋగ్వేదినియోగు లగు పింగళివారు (అక్కన్న మాదన్న వంశమువారు) అరువేలనియోగులలో ఋగ్వేదు లున్నారని. గుంటూరుమండలము నందలి అక్కరాజువారి కుటుంబ మిందులకు నిదర్శనము. ఒకరి కొకరికి సంబంధము లున్నవి.
2. శైవులగు కంచర్ల వారు రాపస్తంబనూత్రులు
3. ప్రథమశాఖ నియోగులు శుక్లయజుర్వేదులు. ఆపస్తంబులుకారు. ఆర్యేలవారితోఁగాని, ఆపస్తంబులతోఁగాని, ఋగ్వేదులతోఁగాని సంబంధములు లేవు.
4. వైష్ణవు లైననియోగులు గోలకొండ వేపారులు. వీరిలో నాపస్తంబులు కలరు. ఆర్యేలవారితో సంబంధము లున్నవి.

కావున మంత్రికులమువాఁడు నాపస్తంబనూత్రుఁడు, ఆత్రేయసగోత్రజాఁడు నగు శరభనకవి చెందిన కంచర్ల వంశము నందే "ఆదికాఖ" Main stem of the Family కిఁ జెందిన వాఁడు గోపన్న యనుట నమ్మ వీలగుచున్నది. అట్టివాఁ డైనప్పుడు పింగళివారి మేనల్లుఁడుగా వచ్చును. కావున రామదాసు "ఆపస్తంబనూత్రుఁడు." మంత్రికులమువాఁడు. తరువాత వైష్ణవసాంప్రదాయము నందే నని నిర్ధారణ మగుచున్నది. తెలిసినవా రింకను జర్పింపఁ గోరుచున్నాను.

వైష్ణవమునందుఁ గంచర్ల వారు తంజాపూరునందుఁగూడ నుండినట్లు తెలియుచున్నదికదా! కావుననే రామదాసుకీర్తనలు తంజాపూరిప్రాంతముల గ్రంథాక్షరములలో దొరికినప్పుడాశ్చర్యమునొందిన మాబోంట్ల కిప్పడు సంశయనివాణము, సంతోషమును గలుగుచున్నామి. ఇదివఱ కాలగ్రు లెఱుంగని రామదాసు కీర్తనలు కృష్ణభక్తిప్రపములు మనోహరములు నీ గ్రంథాక్షర ప్రతిలోఁ గొన్ని చిక్కఁచున్నవి. అవి నా నూతనగ్రంథమునఁ బ్రచురింపఁబోవుచున్నాను. రామదాసునుగూర్చి కొల్లెవిషయములు వాడుక కథలు, చరిత్రాంశములు తెలిసినవా రేకొంచె మైనను వ్రాసి పంపెదరు గాక!

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆఫీసు
మదరాసు } వంగూరి సుబ్బారావు
6,7 తంబుశెట్టిపేటి

శ్రీ అల్లూరు కృష్ణ విలాసనభవారు
బెజవాడ మైలవరం రాజావారి
హాల్ లో
17-7-1922 సోమవారము
రామ దాసు
నాటకమునుపురజనుల కొరికపై మఱల నొకమారు ప్రదర్శింతురు. కడపటి ప్రదర్శనము.

నో టీ సు
బెజవాడ మునిసిపల్ ఆఫీసుకు ఒక హెడ్ అకౌంటెంటు కావలెను. నెల 1-కి రూ 45-3-60 చొప్పున జీతమియ్యబడును. పనిఖాయమైనది. ఎన్. ఎన్. ఎల్. సి. పరిక్షలో, అకౌంటెంటుపరీక్షలో తేరినట్టియు, మునిసిపల్ లెక్కలయందు అనుభవము గలిగి యున్నవారు వయస్సు, యోగ్యత మున్నగు నవి తెలుపుచూ దరఖాస్తులను 20-7-22 తారీఖు లోగా ఈదిగువ చేవాలుచేసినవారికి పంపవలెను.
మునిసిపల్ ఆఫీసు } డి. వి. హనుమంతరావు
బెజవాడ } కేర్లకు, ఎమ్. సి.
11-7-22

చల్లరాంగైయానుచందుషాపు

వారు క్రొత్త జవిళి రకములను జపానునుండి తెప్పించి యిప్పుడే పాకుచేసి యున్నారు.

రోజారంగునందు సరిగ బుట్టలు వేసినది, ఆకుపచ్చు చాకులేట్,

మున్నగు విధవిధరంగులలో పలువిధరకములు గలవు.

ఇవిగాక రవికె, జాకెట్టు దినుసులు కూడ త్వరలోనే తెప్పించెదరు.

బయటవూరి వర్తకులకు ప్రత్యేకపు ధరల చొప్పున పంపబడును.

విలాసమును చక్కగా వ్రాయుడు.

చల్లరాంగైయానుచందు

(2300)

గొప్ప అద్దము తలుపులతో అందముగ నుండు షాపు

9, 10, 11, రత్నన్ బజారురోడ్డు, మద్రాసు.

పట్టు ఖద్దరు

దూది పట్టుకలసిన శ్రేష్ఠమైన కోటింగు గడ్డ మావద్ద నున్నది.

27 అంగుళాలు విడివి గలదు. గజము 1:కి ధర రూ 1.2-0

14 గజములు కొనుపారికి తచాలఖద్దు మేమే ధరించెదము.

(219) ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

B. Ali Mohamed & Sons. Ikbalganj, Ludhiana.

"తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము"

మీరు ఇల్లుకదలకనే తెలుగు పాట్రహాండు నేర్చుకొని

భాషాసేవచేయవచ్చును. దినుసు కొక గంట పని. "ప్రొఫెసర్

కృష్ణ నిమిత్త మదాబిల్ల పంపించండి!"

(13) ఇకోఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

నోటీసు

ది కర్నాటిక్ వేవరెవిల్లు, లిమిటెడ్

"వెక్సుఫోర్డు హౌసు" కీలకం, మద్రాసు

1920 సం॥ రమునందు కంపెనీ ప్రాస్పెక్టునును ప్రచురించి పంచి పెట్టినప్పటినుండి

మద్రాసులో గాని లేక మద్రాసుకు సమీపమునగాని యంత్రాలయమును స్థాపించు ఉద్దేశ్యము లేదు. రాజమహేంద్రవరమునందు గోదావరి నది ఒడ్డున విశాలముగనున్న అనుకూలమైన 45 ఎకరముల స్థలము దొరికినది. సదరు స్థలమునందు గడ్డితో కాగితములను, వెదురునుండి కాగితపు గుజ్జను తయారుచేయుటకు కావలసిన కట్టడములు, యంత్రాలయములు మున్నగు నవి అతిత్వరితముగా ఏర్పాటు చేయబడుచున్నవి. కాగితపు గుజ్జను కాగితములుగా మార్చుటయు, అట్టలను తయారుచేయుట కవసరమైన యంత్రములను ఏర్పాటుచేయుట మిక్కిలి ప్రశస్త మైనదని డైరెక్టరులు యోచించుచున్నారు.

యంత్రాలయమునకు కావలసిన సామగ్రిలన్నిటిని ఏర్పాటుచేసి, కాగితమును తయారుచేయుటకై కావలసిన (కెమికల్సు) రసాయన సామాను లన్నిటిని అచ్చటనే చేసికొనుటకు అగత్యమైన కర్మాగారము నొకటిని స్థాపించుటకును డైరెక్టరులు ఉద్దేశించియున్నారు. కాగితమును చేయుటకు పరిశ్రమములకు ఇతరపనులకు, కావలసిన రెండు రకముల రసాయన సామానులు తగిన ధరలచొప్పున (కెమికల్సు) ఎక్కువగా కావలసియున్నది.

కావున కంపెనీ మూలధనము రూ 10,00,000 ల నుండి రూ 30,00,000 లకు పెంచుపబడినది.

రూ 20,00,000 లు మూలధనము వాటా 1 కి రూ 100 లు చొప్పున 10,000 వాటాలుగాను, వాటా 1 కి రూ 20 లు చొప్పున 50,000 వాటాలుగాను విభజింపబడియున్నది.

రూ 100 ల వాటాలు—దరఖాస్తుతో రూ 25 లును మిగిలిన సొమ్ము కోరినప్పుడు దఫా 1 కి రూ 25 చొప్పున చెల్లించవలెను. ప్రతి రెండు దఫాలకు మధ్యను 3 నెలల కాలమునకు తక్కువలేని వ్యవధి యుండును.

రూ 20 ల వాటాలు—దరఖాస్తుతో రూ 10 లును, మిగిలిన సొమ్ము కోరినప్పుడు దఫా 1 కి రూ 5 లుచొప్పున చెల్లించవలెను. ప్రతి రెండు దఫాలకు మధ్యను 3 నెలల కాలమునకు తక్కువలేని వ్యవధి యుండును.

ప్రాస్పెక్టునును ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ది మానేజింగు డైరెక్టరు "వెక్సుఫోర్డు హౌసు," కీలకం, మద్రాసు.

జాబులు

హిందీ ప్రచారము

పాన్నూరు పురవాసులకొరకును పాన్నూరు గ్రామమున చుట్టుపట్టునున్న గ్రామవాసులకొరకును, భారతజాతీయభాష యగు "హిందీభాష" నభ్యసించుటకుగాను ప్రయోగ, హిందీ సాహిత్య సమ్మేళనమువారిచే నియోగింపబడి, మూడుమాసములనుండి పాన్నూరు గ్రామమునందు ప్రచారము చేయుచున్నాను. కావున పాన్నూరు వాస్తవ్యులును, పాన్నూరునకు చుట్టుపట్టు నున్న గ్రామవాసులును ఈ తరుణమును పోగొట్టుకొనక హిందీభాష నభ్యసించవలయునని ప్రబోధించుచున్నాను.

ఇతర గ్రామముల నుండి విచ్చేయువారలకు తగిన ఏర్పాటులుచేయబడును ప్రత్యుత్తరములకుగాను అర్థజాబిల్ల పంపుచు నాకు వ్రాసినయెడల విశేషములు తెలియగలవు.

పాన్నూరు, గుంటూరుజిల్లా } గ. వె. సుబ్బారావు,
18-7-22 హిందీ ప్రచారము.

విశాఖపట్టణము జిల్లా జాతీయోపసంఘము

జాక్ నెల ఆదాయవ్యయ నివేదికను

జనులు

క్రిందటి నెల (మే నెల) తాలూకు నిల్వ రు.	273-4-1
తీలకు స్వరాజ్యనిధి, సాధారణవిరాళము	౧32-౯-౬
ఖద్దరు వ్యాప్తికి ప్రత్యేకవిరాళము	౯౧-౯-౮
సభ్యుల చెందాలసగము	౧౨-౬-౦
జిల్లాసంఘసభ్యత్వపు రుసుములు	౨-౦-౦
పట్టు ఏకలు మొలి వాని అచ్యుతమునలన	27-౯-౮

మొత్తము రు. ౧౦2౨-౯-౯

ఖర్చులు

ప్రత్యేకవిరాళములనుండి విద్యుత్ కాక నేవాసమితికి	౪-౪-౦
విద్యుత్	2౨-౬-౬
ఖద్దరు వ్యాప్తికి	౯౧-౯-౮
ప్రచారములకు ధనసహాయములు	౬3-౦-౦
కార్యాలయము	ఖర్చులు 3-౦-౦ ఉత్తరములు ౪-౧-౧౦
ప్రచారపు అనామకులెక్కి	౧2౨-2-3
క్రిందటి సంవత్సరపు కోశాధికారిద్వ నిల్వ	౬౧-౧-౧-3
ప్రస్తుతపు కార్యదర్శికిద్వ నిల్వ	౦-3-౨

ఖర్చు మొత్తము రు ౧౦2౨-౯-౪

గ. వె. న. శర్మ.

వేశ్యావివాహము

కళాపంతులూ ప్రసిద్ధపురుషులను, మృదంగవాద్యచేతనవాదము చిరస్మరణీయులుగా నాంధ్రలోకమున వ్యాపింపజేయుటలో, తృప్తిపొందక స్వజాతీయుల దురక్షణుల దొలగించుటకై లభ్యమగు సమయము తన తోడిసోదరు, సోదరీమణుల మాడ్చుకై హితోపదేశము వ్యాపార సుపయోగించుచున్న బంధు కాపురస్తులగు శ్రీమాన్ ఆ. రామమూర్తిగారి, ద్వితీయపుత్రునకును శ్రీశాయి వాసుని ధర్మకైంకర్యంబునకై తన సర్వస్వము నర్పించుచు ధన్యరాలై ఆనేకభక్తుల యాశీర్వాదంబునకు పాత్రురాలై పవిత్రజీవితముచే తనవారల మార్పునకు మార్గదర్శకురాలైన శ్రీమతి శిర్డీబాబ్తుల నరసమ్మ పెంపుడుకుమరీకుమరు వివాహ నిశ్చయమైనట్లు వివరముల నే నెంతయు హర్షహృదయముతో ఉభయుల శ్రేయస్సునకై పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఇదిచర కేందరో తమ పెంపుడు, కొమార్తెలను చెడు వృత్తిలో ప్రవేశపెట్టమని వాదనామొనరించుచు కార్యకూరులుగాక యెన్నియొ పుణ్యముచే లభించిన ఈ పరిశుద్ధ శరీరమును ధవాళపీఠావస్థనకు లోనై పుణ్య పాప మను భీతిలేని ప్రత్యక్షురారులనులనడగు, ధనమదాండులకు తమ యెక్కయు తమ కిడ్డలయొక్కయు మానార్యణంబుకై కృషిసల్పు, కులటుల కేందరకో వైవారల సంబంధబంధవ్యయ గుణపాతముగా నుండునని తలంచుచున్నాడను.

"నరసమ్మగారున్న, ఇంతటితో తన కర్తవ్యమునుగించినట్లు తలచక ప్రపంచ ప్రమాణమునుసూచి నూలుసంవత్సరములు బ్రతుకుదును నాకచే బెటుగుచుండు తన ముద్దు మనమరాండరిదరి యోగ్యులగు యువకులెవ్వరు లభించుచురో, వెదకివేసారక వ్యయప్రయోగలైన కోర్కె తన పాపనశ్చరితకు సరిబోవువారల తానే స్వయముగా జూచుకొని అతి గారాబంబుచే పోషించు తన ప్రియ మనమరాండ్రును, వివాహితులుగాజేసి తనవంశయునంతయు శ్రీశైలేశుని కృపకు పాత్రులుగాజేసి కాశ్యోతకుని కీర్తిచంద్రికను వేశ్యాచతుర్లుల మృదయపురుషుల నలంకరించు గావుత యని ప్రార్థించుచున్నాడను."

విలేఖరుడు,

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యాపీఠ పరీక్షలు

(1922 ఫిబ్రవరి 18, 19, 20 తేదీల జరుపబడినవి)

ఫలితములు - ఉత్తీర్ణులు

Table with 3 columns: పేరు (Name), ఉత్తీర్ణము (Passed), వివరములు (Remarks). It lists names of students who passed the examination, such as మధిర యజ్ఞన్నగారు, తటపర్తి హనుమంతరావుగారు, కేశరి గురుమూర్తి శాస్త్రిగారు, etc.

శ్రీమాన్ ప్రతివాది భయంకర కృష్ణమూచార్యులు విద్యాపీఠ మంత్రి.

నీచుడు-మహాత్ముడు

[హిందూ పత్రిక]

నీచప్రవృత్తి గల మానవులకు ప్రపంచమునందు గుణముగల కొందరున్నట్లే స్ఫురింపదు. అజాతికి ఆసరపట్టుకొని పాపముచేయుట సహజము. ప్రజానరంజకమైన యోగ్యుడని ప్రసిద్ధిచెందినవాని నట్టి క్షుద్రుడు మోసగాడనియు కపటోపాయముల బున్నటుయం దారి తీసినవాడనియు వ్యవహరించును. సర్వ మైకేలు ఓడ్యయరు పాత్రచారిత్రిము నెరింగినవారి కెవరును గాంధీమహాత్మునివంటి మానవునిగూర్చి అడు తెలిపెడియభిప్రాయము తెట్టివా యని నిరీక్షింపవలసరములేదు. ఓడ్యయరు యభిప్రాయములను అనుసరించుట మరయొకరి కట్టివి స్ఫురించుననియు గావు. ఆతడు మరల తొత్తగ వ్రాసిన రాజకీయసంఘమున అతని స్వభావమును మరియొకమారు చాటుచున్నది. దొంగల నీతి సిద్ధాంతములును, తొత్తకపు సత్యమార్గములతో గూడి గాంధీమహాత్ముల నైనను కరిగింప గలిగి నట్టిదిగను నున్నది. ఈమధ్య లండను నందలి మధ్యాసియా సంఘమునందు జరిగిన సభలో సర్ వాలంటైను ఛిరాలు గాంధీని గూర్చి యుభయపక్షించిన సర్. మైకేలు ఛిరాలు ఆభిప్రాయములతో "కేకీ భ విం ప క ఇంగ్లండుమెన్ పత్రిక విలేజుకుడు వ్రాసినట్లు "సభ్యులు కరతాకధ్యనులు గావించుచుండ, గాంధీ తెలివెగల కపట స్వభావుడని వర్ణించెను. ఒకవిరిపు దేశభక్తుడు కొన్నిమానములు భారతమునందు కాలముగ గడపి ఇంగ్లాండుకు వెళ్ళితరువాతక నతో నీక్రిందివిధముగ చెప్పినట్లు సర్ ఓడ్యయరు పలికెను: "భారతమునకు వెళ్లుటకు పూర్వము:కు గాంధీనిగూర్చి నాకు చాలమంచి యభిప్రాయముండెను. ఆతనిని నాకును ఎక్కువపరిచయముగలుగుట తటస్థించెను. ఆతనిని బాగుగ కనుగొన గలిగితిని. ఏమి తెలియని వారిని మోసముచేయుటలో ఆతడు గొప్పమేధావి. సర్ మైకేలు "అలిసాదరుల వంటివారి బద్ధవైరము నైనను నచ్చువచ్చును గాని మనస్సులో మాత్ర తాభిప్రాయములు గలిగి బయటకు కొంతనికొనవారవలె నటించి గాంధీవంటివారిని నచ్చురా"దని యనెను. ఆతని యుభయపక్షమును వినినతెంచిన యల్లులు వాస్తవిక యుండుటయు మాకు వింతక కన్పట్టుటలేదు. గ్రెడ్డివారిని గ్రెడ్డివాడు నరుపుటకు నున్నది. ఇదియట్లుండ, సర్. మైకేలుతో నింత స్పష్టముగ కలసి గులాబుగులా దిన ఆయిరిపువాడు ఎట్టి వాడుగ నుండు నా యని మేమాలోచించుచుంటిమి. తా ను చూచుకొని తోకలసి మెలసియుండె నని అతడే స్వయముగ తెలుపుకొనుచున్నాడు. అకడెడో, సర్ మైకేలుమేధావికి తగినవాడుగనంపవచ్చును. తేనా సర్ మైకేలు సామాన్యుడుగ బలుకునట్లే, సమయమున కనుకూలించునట్టిమాటలను కల్పించి యుండవచ్చును. సర్. మైకేలు ఈకృత్రష్టుమగు దేశమునండి దొంగవలె కనించుకొని పారిపోయినది మొదలు, అతనికడకుబోతుకడము నెవని ఆశ్చర్యముననింపుటలేదు. కాని ఆనీయని ప్రలాపమా ఇంగ్లీషు ప్రజాభిప్రాయమునై కొంతమార్పు కలిగించిన కలిగింపవచ్చును. కూలివాడుతాను పుచ్చుకొనుకూలికి దండగ నుండుటలేదు. ఈవిశ్వసనీయుడగు సేవకుడు భించన పుచ్చుకొని కృత్రష్టునివలె మారకయొండక రెండు దేశములకును గల సంఘర్షణ నింకను వాస్తవికముటకు నిరంతరక్రమి సలుపుచున్నాడు. భారతదేశపు ఉత్తమాత్రిముని వై మన్న గొట్టుటలో, ఆతడు సామ్రాజ్యమునకు విజితునింకను తెచ్చివెట్టుచున్నాడు.

వేమూరు వేంకటకృష్ణమ సెట్టి ఆన్డ్ సన్స్ వారిచే ప్రకటింపబడిన ఆంధ్ర గంధము లన్నియు ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి ఆన్డ్ కంపెనీ వారిచే విక్రయింపబడును. నెం. 286, అప్పా బిల్డింగు, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు. క్యాటలాగు ఉచితము

శ్రీత్యాగరాజ హృదయము సంగీతాభిమానులకు అగత్యముగా కావలసిన యొక గ్రంథము. ఇది సంగీత సాహిత్య విద్వాంసులైన కె. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారిచే రచియింపబడినది. ఈ పుస్తకము సుమారు 580 పుటలుగల వాలుగు సంపుటములుగ మంచి గ్లేజుకాకిములలో ముద్రింపబడి మేలులైందు చేయబడి యుండునది. 4 సంపుటములుగల సెట్టు 1-కి ధర రూ. 16. సంపుటము 1-కి రూ. 4. మొదటి సంపుటము తయారై యున్నది. రెండురూపాయలు ముందుగా మా కంపెనీకి పంపి ఆర్డరును రిజిస్టరు చేస్తూ కొనువారికి ఒక సెట్టు 12 రూపాయల కివ్వబడును. తపాలాభివృత్తి ప్రత్యేకము. ఇందలి విషయములు:—మహానీయులగు శ్రీత్యాగరాజ అయ్యగారిచే రచియింపబడిన కీర్తనములలో 800 కీర్తనములను చక్కబఱచి వానికి అవతారిక, మూలము, ప్రతిపదార్థము, విశేషార్థములును, రాగలక్షణము, స్వర సాహిత్యములును వ్రాయబడియున్నది. గాన భాసర ఇందు సంగీతశాస్త్ర రహస్యములన్నియును స్వరతాళములతో అనేక కీర్తనలును, స్వరములు, పల్లవులు మొదలగునవి పాడుటకున ఈ పత్రములును ఇందు గలవు. దీక్షకు శాగితములలో ముద్రితమైన మేలులైందు చేయుబడినది. కల రూ. 7—0—0. (147) ఎమ్. ఆది కంపెనీ, ఎన్.ప్లనేడు, మద్రాసు.

అతి మూత్ర వ్యాధికి తగిన ఔషధము తమవద్ద నున్నట్లు అనేకులు ప్రచురించుచున్నారు గాని, సంపూర్ణముగా వ్యాధిని రూపుమాపునట్టి ఔషధ మిదివర కెవ్వరును కనిపెట్టి యుండలేదు. గాన నమ్మకమైన ఔషధము అతిమూత్ర వ్యాధికి తమవద్ద గలదని ప్రచురణచేయుట గొప్ప పొరపాటు. మేము తయారుచేసిన ఆంటి-గ్లైకోసూరియా యనెడి ఔషధమును సేవించుటచే తప్పక గుణము గలుగును. ప్రతిబుడ్డి చుట్టును చుట్టియుండు కాగితమునందు మందు సేవించినలసిన విధము, పత్యపానములు గలవు. బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 4—8—0. బుడ్డి 1-కి రూ. 4—8—0.

డబ్ల్యు. స్మిత్ అండు కో., (లిమిటెడ్) మాంట్యురోడ్డు, మదరాసు W. E. Smith & Co., Ltd, Mount Road Madras.

పురాణోపాసన సంగ్రహము ఇహపరముల విషయములు 840 ప్రధానాంశముల గురించి 18 పురాణములు, ఇతిహాసములు, భగవద్గీత మొదలగు గ్రంథములనుండి ఓపికచేసి ఎత్తి వ్రాయబడినది:— వెల పోస్టుభద్రులు గాక రు 1-8-0 బుక్కుపట్టణం తిరుమల వెంకటాచార్యులు ఈ. రంగారావులు, పాతిరానున్న పేట, మచిలీపట్నం. (విజ్ఞాన డిస్ట్రిబ్యుటర్)

అమృతాంజనము తలనెవ్వలకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది ఇతర ఏదేమైన నెవ్వలను కూడా మా అమృతాంజనము వాగినంత మాత్రమున నయముగను. వెల 0-10-0 అణాలు అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు.

పరిశ్రమ విద్య

942

చేతిపనులు శిష్యులనువారికి ఫోటో గ్రాఫరును, ఆంధ్ర పత్రిక అర్జిస్తు అయిన ఎన్. గోపాలస్వామి నాయనిచే ననుభవమును బట్టి వ్రాసిన తెనుగు గ్రంథములు. ఇం దనేక ప్రతిమలు పనులుచేయురీతిని ఉడుటచే నెట్టివారును నితరుల సహాయములేక నేర్వవచ్చును.

భార్యగ్రహణతంత్రము 1 భాగము:— ఇందు ఫోటోలు తీయువిధము, డెవలపింగు రీతివింగు పద్ధతు లున్నవి. మెల 8 అణాలు డిబీ 2 వ భాగము 1 వ భాగమున అభ్యాసులగు కఠినము లని విడిచిన బ్రామె డెవలార్, ప్లాటినోటైప్ విచిత్ర ఫోటోలు, చేతిగుడ్డలపై ఫోటోత్రేటుట, కంటికి కనబడకయుండి కావలసిన కనబడుటలు జేయు వివిధకళలము లున్నవి. మెల 8 అణాలు.

విద్యుదురు 1 వ భాగం:— లోహముల జేయుట ముద్రాక్షర సిరాలు, గ్రాతసిరాలు, సబ్బులు, సెంటు, రబ్బరు స్టాంపులు, ఎలక్ట్రిక్ బ్యాటరీలు, బెల్, ఎలక్ట్రిక్ ట్రేపు, లైటు గ్లాసు, ఎచ్చింగ్, కొవ్వంత్రులు, అగ్గిపుల్లలు, మనమే చేసికొన నేర్పును. మెల 8 అ. డిబీ 2 వ భాగం:— ఫోటోలకు కావలసిన సామానులు, ఎలక్ట్రిక్ కనెక్షనులు, క్రుత్తిపెట్టెలు, రకం వారి సబ్బులు, వివిధమైనసెంటు, సిరాలు, పన్నీర్, అత్తరులు, వార్నిషులు, బ్రెండింగుపనులు ఇంకా అనేకవిధములైన పనులు గలవు. మెల 8 అణాలు.

చిరునామ ఎన్. గోపాల్ అందు కంపెని, 7, వినాయక మొదలి వీధి, సామలకాటపేట, మద్రాసు.

ఆయుర్వేద పంచరత్నములు

1. చిరట అసవ: సర్వజ్వరముల తప్పుక బరిహారు విశ్వావధము. సీసా రు 2. రు 1-4-0.
2. మధుమూత్ర భంజిని: మధుమేహము, బహుమూత్రము, కుక్షనవ్దము, కుసుమగోగముల నిర్మూలము చేయు సుజీవీ సుధ తులం రు 15.
3. సిద్ధ ముకరధ్వజ: అకాల జరాప మృత్యుభయముల తొలగించు అమృతకల్పము 15 పౌ. రు 4.
4. శంకరతైల: కుష్టు చర్మవ్యాధుల నిర్మూలము చేయు అనలాస్త్రము రు 1.
5. మంత్ర కవచమ్: మహా ఋషిప్రాత సర్వసిద్ధిదాయక మంత్రోపధరసాయనిక ప్రక్రియ. తానేజు 8 అణాలు.

ఈ కెటలాగు ఉచితము. చూచితీరవలెను. ఆయుర్వేదరత్న వి. కేశవనారాయణ, మేనేజింగ్ ప్రొఫ్రయిటరు. (182) మెస్సర్సు, బి. యన్. రావు బ్రదర్సు వాణి ఆయుర్వేదావధాలయము, బరంపురం.

ఆంధ్ర నాటకములు

హరిశ్చంద్ర	1-4-0	రుక్మాంగద	1-4-0
రామరాజు	1-4-0	చాందుబీబి	1-4-0
కుశలవ	1-4-0	దాపదీవస్త్రావహరణ	1-4-0
ప్రహేద	1-4-0	పాదుకాపట్టాభిషేకం	1-4-0
ఆంధ్రకృతాగస్త్య బాల భారతము	0-12-0		

ప్రహసనము
అన్యాయధన్యపురి మహిమము 0-3-0
నాచిపార్తి 0-3-0
పోట్టుభర్తలు ప్రత్యేకము:—
యా అద్వైతలలో నెవరికైనను వ్రాయుడు.
కె. శత్రుఘ్న రావు,
మద్రాసు ఏజంట్లు:— సివిల్ లైన్సు బల్లారి.
యం. పి. శర్మ అండ్ కంపెని,
(62) పోస్టుబాక్స్ నెం. 287 మద్రాసు

(3081) "కత్తి కట్టలు"
తెదకత్తి గల్లి గజము పొడుగు గలవి. సాగనైనవి.
1-కి రూ 4-కి 0.
దజను కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్ట్ జియ్యులతో
మలయువారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు
పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో
కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc.
నెల్లూరు (గోదావరిజిల్లా)
తెలిగాటిక అడ్రసు: "ఇంద్ర సీమ" నెల్లూరు.

వ్యవసాయము-ఫలవృక్షములు

సఫోటా

సఫోటా చెట్టు, మనదేశములో కొన్నిచోట్ల మాత్రమే వైరు చేయుచున్నది. బొంబాయిలోను, పశ్చిమతీరభూమి, కలకత్తాలోను, విశాఖపట్టణములోను, ఆదయాల్లోను విశేషముగా వైరుచేయుచున్నది. బొంబాయి, కలకత్తానగరములలో ద్రవ్యసంతుల ఎక్కువ వెలయిచ్చి కొనుటవలన పండ్లు, చాలాభాగము, ఆనాగములకు ఎగుమతి చేయుచున్నది.

సఫోటా పండ్ల:— పాలపండ్ల చెట్టు బాటికి సంబంధించినది. పండ్లు బామపండ్లకంటె పెద్దవిగాను, తోలు గోళము వర్ణముగాను, లోపల కొంచెము పసుపువర్ణముగాను, ఒకటిగాని లేక రెండు నల్లని గింజలు గలిగియుండును. సఫోటాపండు చాల తియ్యగ నుండును.

బాతులు.

వీటిలో మాడునాలుగుబాతు లున్నవి. వీటిలో నొక బానిపండ్లు గుండ్రముగాను, మరియొకదానిని కొంచెము పొడవుగానుండును. కాని యీ రెంటిలో పొడవుగానుండు బాతియే ఎక్కువ రుచికరముగా నుండును. ఈబాటికి ఒకవిచిత్రగుణమున్నది. పొడవుపండ్లబాతి చెట్టున కొన్ని నెలలందు గుండ్రని పండ్లు కాయును. కాని గుండ్రని పండ్లబాతి చెట్టు ఎక్కువ పెద్దవియు, ఎక్కువబలమైనవియుగా నుండును.

ఉపయోగములు.

మనదేశముందు పండ్లమూత్రమే నుపయోగింతురు; కాని మెక్సికోదేశముందు చెట్టులన జిగురు లభించును.

శీతోష్ణ సీతిగతులు

ఉష్ణదేశములందంతటను వృద్ధి కచ్చును. కాని సముద్ర తీరముందును సముద్రతీరమునకు 10 మైళ్లలోపలను బాగుగ పెరుగును. దానిమ్మ చెట్టు వలె నే దీనికిని మిగత ఫలవృక్షముల కంటె నెక్కువమార్తె శ్మి యుండవలెను. కా బట్టి నీడ యుండెడి ప్రదేశములలో ఎక్కువ బాగుగ పెరుగును. సముద్రమునకు చాలదూరముండుండెడి ప్రదేశములలోను సముద్ర తలము నకంటె 2000 మొదలు 2500 అడుగుల ఎత్తునైనా నుండెడి ప్రదేశములలోను సఫోటా చెట్లు పెరుగునుగాని ఫలించవు. పూర్వా, కడప మొదలయినచోట్లలోగాని నీలగిరి కొండలమీదగాని యీ చెట్టు ఫలించవు. అంతేగాక, ఆసముద్రతీరమునకు దూరము గాలించెడి పండ్లకంటె సముద్రమునకు సమీపమున ఫలించెడి పండ్లరంగు ఎక్కువబాగుగా నుండుట వలన ఎక్కువ వెలకు అమ్ముచుచున్నది.

ప్రదేశము

ప్రతిఫలవృక్షమునకును, ముఖ్యముగా, సఫోటా చెట్టుకును దానిమ్మ చెట్టుకును, బహిరంగముగాను మెరకగా నుండు ప్రదేశములు శ్రేష్ఠమైనవి. చెట్టు చిన్నవిగా నుండునప్పుడు కొంచెము నీడయావశ్యకమైనను, పెద్దవియైనతరువాత నీడ కొంచెమైన నుండకూడదు.

నీలము

ఎట్ట గలుములును, ఇసుకగలుములును సఫోటాకు శ్రేష్ఠతమైనవి. కాని నల్ల నీలలలోను బంక నీలలలోను యీవృక్షములు పెరుగును. నీరు నిలుపుకొనెడి నీలలలో కంటె నీరు నిలుపుకొనే నీలలలో బాగుగవృద్ధికివచ్చును. చెట్టును నాటుటకు ముందు, క్రింది నీల ఏ లాగు నున్నది. తెలిసికొనవలెను. వైసేల రెండడుగుల లోతువరకు సఫోటా చెట్టు కుపయోగపడున దైనను, క్రిందినీల విశేష బంక పారుగాను, గట్టిగాను రాళ్లు మొదలయినవి గలిగియుండినయెడల, వేర్లు వ్యాపించజాలక పోవుటచేత, మొదటి మూడు నాలుగు సంవత్సరములు బాగుగ నెరిగినను అటుతరువాత పెరుగక అటలు పసుపురంగునకు మారి, రాల్చి, చెట్టునకించును. కాబట్టి వేర్లు వ్యాపించుటకును, నీరు ధారకముగా క్రిందికి పోవుటకును కొంచెము గరుపగా క్రింది నీలయుండవలెను. లేనియెడల ద్రవ్యమున కష్టమున వృధాయగును.

ఫలవృక్షములకు జలనిర్గమము ఎంతముఖ్యమైనదియు, ఎరువులను ఎప్పుడు ఎంతెంతవేయవలసినదియు, అట్లు ఏలాగుకట్టువదియు, ఎన్నివిధములకట్టువదియు. నీరు ఎప్పుడు కట్టువలసినదియు, వైసేలను కుగ్గించుట ఎంత ముఖ్యమైనదియు, చెట్టును ఎప్పుడు నాటవలసినదియు, వివిధముగా నాటవలసినదియు, మొదలయిన విషయములను రెండవ, మూడవ, నాలుగవ వ్యాసములలో పూర్తిగా వ్రాసియుంటిమి. అలాగే సఫోటాకును చేయవలెను. మహున లేక ఇప్పి మొక్కలకు సఫోటాకు అంటుకట్టుదురు! కాబాంతురమును సహితము దానికి కట్టవచ్చును.

చీడపురుగులు-వ్యాధులు

సఫోటాకు సాధారణముగా వ్యాధులుగాని చీడపురుగులుగాని యుండవు. కొన్ని సమయములందు ఎట్టగానుండెడి చిన్న పురుగు కొమ్మలలో రంధ్రము చేయును. అయితే గులభముగా దానిని కనిపెట్టవచ్చును. స్వల్ప ఇనుపతీగను రంధ్రములోనికి చొప్పించి బయటలాగియెడల అతిగమిద, రక్తమువంటి రంగుం దినయెడల పురుగుచచ్చినదని తీర్మానించు కొనవచ్చును. రంధ్రము తీన్నగా యుండక వంకరలు తిరిగిన యెడల చంపుట కష్టముగా నుండవచ్చును. ఏలైనను ఫీనెలును నీటిలో కలిపి రంధ్రములోనికిపెచ్చికారును గట్టిగా కొట్టినయెడల అనీటికలన పురుగు చచ్చిపోవును. నాలుగుదినముల లోలగు ఫీనెలు నీటిని సివికారు కొట్టిన యెడల పురుగు చావక తప్పదు. అటుతరువాత రంధ్రమునకు కొంచెము తారుపూయవలెను.

ఎప్పుడైనా యొకప్పుడు చెట్టుబోవె మీదగాని కొమ్మ మీదగాని కణతిలేక మడి ఏర్పడినయెడల దానిని వెంటనే కొనివేయవలెను. కొనివేయుటలో మంచిభాగమువర కతీరా నముగా కొనిపారవేయవలెను. ముడిని గులభముగా తెలిసికోవచ్చును. ఉంగరములవలె యుగ్రగ నుండును. కాబట్టి ఆ భాగ మంతయును గులభముగా తెలియును. లేనియెడల ముడి దగ్గర నుండి వేర్లు మొలచును. కొనివేయవలె ఫీనెలురాచిన యెడల గాయము మానిపోవును. కొన్ని నెలలలో లేతయాకులకు ఒక విధమైన వ్యాధివచ్చును. కాని ఇది చెట్టును బాధపెట్టుటలేదు.

అట్లుకట్టుటకు ముందు ఏచెట్టున అమితముగా ఫలితము లభించుచున్నదో చూచి అట్టిచెట్టును మాత్రమే అట్టుకట్టుచు వాటివచ్చివృద్ధి తెచ్చిన యెడల తోటయంతయు ఒకేవంక మునకు సంబంధించియుండుట వలన అన్నియు జల్లిచెట్టువలెనే ఫలించును. అందువలన లాభము ఎక్కువగా నుండును. చెట్టుఫలితమును యాలోచింపక చేసిన యెడల అట్లు రాశిగా నుండుట వలన కొన్ని చెట్టుమాత్రమే బాగుగ ఫలించువేకాని అన్నియు లాభకారిగా నుండవు. సర్వాపురములో నొక తోటలో కొన్ని సఫోటా చెట్లును చూచితిని. అన్నియు కలకత్తా నుండి వచ్చినవే. ఒక చెట్టున కుండినన్ని పండ్లు మిగత పది చెట్లకు కలసి యుండవు. కాబట్టి జాగ్రత్తగా చూచి లేవలెను. ఈ విషయములో ఆదయాల్లోని జస్సీనాలాగారు చేసినది వ్రాసెదను. వాడు బొంబాయిలో ఫలవృక్షముల తోటను కలిగి, యుండిరి. ఈ వృత్తియందు గొప్ప నిపుణులు. వారు ఆదయాల్లో రాకముందు బొంబాయి తోటలలో విశేషముగా ఫలించుచుండెడి యొకసఫోటా చెట్టును చూచియుండిరి. ఆదయాల్లోకు గాగానే అనెలయు, సముద్రతీర సమీపమును సఫోటాకు శ్రేష్ఠమనితలంచి, బొంబాయికివెళ్లి తానుచూచి యుండినచెట్టుకు అట్లుకట్టుకొని ఒక్కొక్క యెండుకు ఎనిమిది రూపాయలు యిచ్చిరెచ్చిరి. అంతవెలవెట్టి నందుకు ఇతరులు పరిహసించిరి. ఆయంట్లు ఆశ్చర్యవర్తనముల చెట్టు అయినది. ఒక్కొక్క చెట్టువలన ప్రస్తుతము రు 10 వంతు లభించుచున్నది. ఇక నాలుగు సంవత్సరములలోగా చెట్టు ఒకటికి రు 80 లభించునని తెలియుచున్నది. ఈ చెట్టుకు అట్లుకట్టి పదియెకరముల తోట చేయుచున్నాడు. ఇతరులు అట్లు 1-కి 10-0-0 యిచ్చెదరనినను అమ్ముటలేదు. తన పదియెకరముల తోటయంతటికి అట్లును వాటిని తరువాత మాత్రమే యిరుల కమ్మునట. వ్యవసాయుండు శాస్త్రజ్ఞానమును సమానముగా యుండుటవలననే ఆయన అంత నిపుణుడగా పనిచేయుచున్నాడు. సఫోటానుగురించి మద్రాసు రాజధానిలో వారియంత తెలివితలవారు లేరని తలంచెద. సఫోటా తోటలు వేసికొన దలచినవారు వాతతోటను చూచి, వారిసలహాను పుచ్చుకొనుట మంచిది.

దరిశి చెంచయ్య.

ప్రకటన
కురుక్షేత్ర సంగ్రామము.
1922-23 సం॥ ఇంటర్మీడియేటును పఠనీయ గ్రంథము
ఇందు బాండవులకు రాజ్యాధికారము లేమి నిర్ణయంప
జరచినది. మెల రు 1-0-0.
శంబుకవధ (నాటకము)
(ఉత్తర రామచరిత్ర)
రామాయణమువై నర్తకదృశ్యమగు వివర్ణనము.
మప్పది పుటల పీఠిక.
రామాయణ యుద్ధకాలము నిర్ణయంపబడినది. వెళ్ళు
నూతనాంశములు సవిమర్శకముగా డెబుబబడినవి. రామా
యణకథ నెరిగినవా రెల్ల జనువడగినది. మెల 0-12-0.
జలయువారు: రైతు వెన్, మారిస్ పేట, తెనాలి.
(గుంటూరుజిల్లా)

POLINES

18 సంవత్సరముల నుండి చాలా ప్రసిద్ధి చెందినది. ఔషధము గానేరక మొదలగు అన్ని విధములైన ములకు గ్యాంగ్రిన్ గా చెప్పబడినది. ఇది నువ్వులను వనమూలికలచేత మాత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక మోతాదు నేనించిన ఉపశమనము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో వ్యాధిని ఆపును. అయిదు రోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చేయును. ఇంతకు మించి వ్రాయబడినది. ఒకసేపామందు తెప్పించుకొని నేనించినది రోగులకే అనుభవముచూపిన గుణమును తెలియగలదు. పోస్టుచార్జీతో సహా బుడ్డి 1 కి రు 8-7-0 రెండింటికీ రు 6-10-0 మూడింటికీ రు 9-12-0 మాత్రమే. [8458] ఈ త్రవములు యింగ్లీషులో వ్రాయబడి యున్నవి.

D. Polines & Co.
Chemists, No. 5 Harimohan Roy Lane
Calcutta.

అగత రోహము

రు 116 లు బహుమానము

తయ, దగ్గు, ఒండుపు, ఉప్పునము, మొదలగు క్షేమ్య వ్యాధులకు ఈ ఔషధము అమోఘముగా పనిచేయును. 1 నెల రోజులకు ఎటువంటి తయారోగ్యమైనను పూర్తిగా నివారణయగును. దీనికి పద్ధత్యులేదు, వారంగోజులలోనే చాలా భాగము దీనిని కనిపించును. అట్టి నమ్మకము లేనివారు రాకపోకల ఖర్చులు మాత్రం పంపియింపడం మేము స్వయముగా వచ్చి పూర్తిగా వ్యాధి నివారణచేసి అటుపిమ్మట వైద వ్రాసిన బహుమానము తీసికొనెదము. వారంగోజులకు సరఫరా చేయకుండు. పి. పి. ఖర్చులతో రు 1-6-0 లు అగును. 1 నెల రోజులకు రు 4-6-0 లు అగును. కావలసినవారికి కేటలాగు ఉచితము.

మేనేజరు

శ్రీ వేణుగోపాల వైద్యశాల, గోపాలపురం
(213) కొత్తపేట ప్రోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

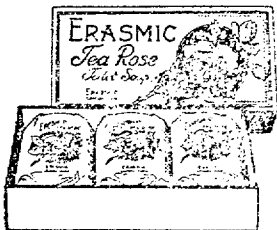
తెనుగు కాలికో బైందు

సివిల్ ప్రొజెక్టు కోడ్	5	0	0
క్రిమినల్ ప్రొజెక్టు కోడ్	6	0	0
ఇండియన్ పీస్ కోడ్	3	0	0
శతకరత్నావళి (గ్రేజు)	2	0	0
సుమతీశతకము	0	2	0
వేమనరత్నములు	0	2	0
శృంగార రత్నశతకము	0	3	0
వేణుగోపాలశతకము	0	3	0
నరసింహశతకము	0	2	0

విక్టోరియా డిపో,

మెలాపూరు - మదరాసు.

ERASMIC

ఎరాస్మిక్ తెయోకు గులాబి సబ్బు

ముఖము, హస్తములు మున్నగువాని సహజపు అంగసౌందర్యమును చెడకుండు సుందరీంచుకొని, సౌందర్యవతులుగా నుండు వారీమణుల కిది ప్రథమ సహాయము నిచ్చును మీ శరీరములకు కావలసిన సువాసన గల సబ్బు.

(2) ఈ సబ్బుయొక్క ఉపయోగము నిరుపమానము. అన్ని దుకాణములలో దొరకును.

ఆంధ్ర దేశము

నిరాకరణము, కద్దరు

జొంబయి కానికొల స్వకీయ విలేజువడిల్లు వ్రాసెను:-
రాజమహేంద్రవరము, జూన్ 20:- ప్రతి ఆంధ్రుడును తనవ్యక్తిత్వమును గ్రహించియు, ఆంధ్రరాష్ట్రము వాస్తవముగానే ఏర్పడినదికలంచుచుండ, ప్రభుత్వము వారాంధ్రదేశము నింకను మద్రాసురాజధానిలోనే నుంచుట విచిత్రముగ నున్నది. మానా యకుడును పూజ్యుడునుగు దేశభక్తకొండ వెంకటప్పయ్య స్థాపించినచారిత్రాత్మకమగు ఆంధ్రోద్యమము ఆంధ్రులయందు ఆత్మగౌరవమును సంచలనమును పురికొల్పెను. భాషాసాంప్రదాయముల ననుసరించి రాష్ట్రముల నిర్మించవలె నను నూతనము భారతదేశీయవాదానభ గుర్తించి ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రము నొసగిన తరువాత ఆంధ్రోద్యమమునకు ముక్తిగలుగుట యయ్యెను.

నిరాకరణోద్యమము

రాష్ట్రవిభాగాందోళన జాతీయోత్సాహమును పురికొల్పెను. ఆంధ్రదేశమునందు ముఖ్యముగ గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాలలో జాతీయ విద్యకై పలు ప్రయత్నములు జరిగెను. రాజమహేంద్రవరమునందు, బందరునందు పెంట్ల జాతీయకళాశాలలు స్థాపింపబడెను. దురదృష్టవశమున రాజమండ్రి జాతీయపాఠశాల విజేషకౌన్సిల్ కృష్ణితి గాంచలేదు గాని బందరులోని కళాశాల మాత్రము దేశమునకంతటికిని ఆదర్శప్రాయముగ నిలిచియున్నది.

కీ. కే. కోవ్వలి నానుమంక రావుసంతులు ఎం.ఎ. బి.ఎల్ గారు బందరుజాతీయ కళాశాలాధ్యక్షులుగ నుండి తన జీవిత సర్వస్వమును కళాశాలకు సమర్పించిరి. ఆ మహనీయుని కృషికి బందరుకళాశాల గొప్పస్ఫూర్తికచిహ్నముగ నిలిచియున్నది. నిరాకరణోద్యమము ప్రారంభమైన తరువాత జాతీయ విద్య కింకను ప్రోత్సాహముకలిగెను. రాజమండ్రి జాతీయవిద్యాలయము సంస్కరింపబడెను. కాకినాడ, ఏలూరు, బెజవాడ, గుంటూరు, తెనాలి, ఒంగోలు మున్నగు ప్రదేశములందు నూతన విద్యాలయములు స్థాపింపబడెను.

శాసనసభా బహిష్కారము

ఈరాష్ట్రమునందు శాసనసభాబహిష్కారము మిక్కిలి జయప్రథముగ కొనసాగెను. ఈయుద్యమమువలన రాజకీయము లందు వెనువడియుండి జనసామాన్యమునకు రాజకీయవిషయములను బాగుగజాగ్రహించుటకు తగినయవకాశము లభించెను. జాతీయవాదులకు నభ్యర్థులైతరు శాసనసభల బహిష్కరించిరి. వోటు యలు నూటికి ఎనుబదియింది వోటు చేయుటకు నిరాకరించి పోలింగుస్టేషనులకు వెళ్లేలేదు.

ఆంధ్రస్థానములకు వందమందికి వైగా తమ వ్యక్తులను కట్టి వెట్టి జాతీయసేవకు బూనుకొని, వారిలో ననేకులు ప్రస్తుతము కారాగృహమునందున్నారు. కాని పంచాయతులను స్థాపించుటకు మాత్ర మెట్టి గొప్పప్రయత్నములు జరిగి యుండలేదు.

మద్యపాననిషేధోద్యమమునం దాంధ్రరాష్ట్రము గొప్ప విజయము గాంచగలిగెను. ప్రతివోటును, కంట్రాక్టును యేలము పాడుటకు నిరాకరించిరి. రయితులు భూస్వాములు తమచెట్లను కట్టుగియుటకు బాధుగ కిమ్మటకు లేదనిరి. అందువలన ప్రాగుడు చాలవలె తగ్గెను. ప్రభుత్వమువారికి గొప్ప నష్టము కలిగెను. కృష్ణాజిల్లా నూజివీడునందు నిరోధము బాగుగ జరిగెను. నిరోధపరులనేకులు కారాగృహమునకు బంపడిరి. నిరాకరణోద్యమమువలన ఆనేకులు ప్రాగుబోతులు బాగుపడిరి. ప్రాగు బోతులుగ నుండి తెలివి తెచ్చుకొనినవారు స్వయముగ నిరోధమునకు బూనుకొనిరి.

కద్దరు

కద్దరులో ముఖ్యముగ ఆంధ్రదేశము ప్రసిద్ధి చెందియున్నది. గాంధీమహాత్ముడు ఆంధ్రులు బాగుగ నూలువడకగలరనియు, వారిలోగొప్ప సేతగాంధ్రు కలరనియు ప్రశంసించియుండెను ప్రతి సమర్థిగ నున్నది. నూలునకుటకుయందును, బట్టులనేయుట యందును సుమధులు ఆనేకులుగలరు. కద్దరు ఇచ్చట బాగుగ నుత్పత్తియగుచుండెను. కొన్ని మాసములనుండి జొంబయి, మున్నగు ప్రదేశములకుగూడ ఎడమతిరుగుచుండెను. కద్దరు ఉత్పాదమును తమ కవళాముచేసికొని జొంబయివారు ఆంధ్రదేశమునండి కావలసినంత తెప్పించుకొనుటకై కొందరాంధ్రనర్తకులతోకలసి యొచింతి కృత్రిమపు కద్దరునకు ప్రోత్సాహ మొసంగుచుండిరి. ఈవిధముగ మోసము వ్యాపించినది. ఏదిశుద్ధమైనదియో, ఏది మోసమైనదనియు కనుగొనుట యిప్పుడు దుర్లభమైనది. జొంబయి, ఆంధ్రనర్తకులిట్లు కృత్రిమపుకద్దరును ప్రోత్సహించి దేశమునకు మహాపరామము గావించిరి. కాని భరల ఈపథ్యయోమోసమును తప్పించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇదివరకుకద్దరు ఉత్పత్తి యగుచుండెనేగాని వారువారు స్వయముగ జూచుకొను చుండిరి, మచిలీపట్టణపు ఆంధ్రజాతీయకళాశాలయూ, కాతవరము ఆంగలూరు (పట్న) ఈ విషయమై గట్టిగ బూనుకొనెను. గాంధీ మహాత్ముని నిష్పంధానతరము కద్దరు పరిశ్రమ నెడల ఆందరును పట్టుదల గలిగి పనిచేయుచున్నారు.

ముఖ్యప్రదేశములందు కద్దరు ఫ్యాక్టరీలు స్థాపింపబడుచున్నవి. రాజమండ్రియందు రూ 50,000 ల మూలధనముతో నొక జూయంటు ప్లాంట్ కంపెనీ స్థాపింపబడెను. ఒక కొలఱకు డిపోనూడ స్థాపింపబడెను. మొదటి కంపెనీ పతనమున 100 మగ్గుములును రెండవదిపోపతనమున 25 మగ్గుములును పనిచేయుచున్నవి. ఒంగోలులో రూ 50,000 ల మూలధనముతో నొక కంపెనీ స్థాపింపబడెను. నెల్లూరునందు 5 లక్షల రూపాయల మూలధనముతో నొక కంపెనీ స్థాపింపబడుచున్నది. కాకినాడ గుంటూరు, తణుకు మున్నగు చోట్ల కొత్తవి ప్రారంభముగా నున్నవి. ఈ కంపెనీలు స్వచ్ఛమగుకద్దరు ఉత్పత్తికి తోడ్పడును. ఈ విధముగ ఆంధ్ర దేశమునందు కద్దరు పరిశ్రమ అధికముగ వాటుకొనినది కాని ద్రవ్యలోపమువలన అనుకొనినంత జరుగుటకు వీలులేకున్నది. జొంబయి వంటి ధనికులతో నూడిన రాష్ట్రములు మాత్రమోడ్పడిన ఇతర రాష్ట్రములలోనివారికిగూడ మేము బట్టలను సమృద్ధిగ బంపగలమియు. 'మహారాటా' పత్రికయు, ఇతరులును కనుగొనదగిన విషయము మరియొకటి గలదు. ఇతర రాష్ట్రములు తమ యవసరములకు ఆంధ్రదేశమువై సాధారణడియించుటకువలననే, ఆంధ్రనర్తకులయందు మోసము వ్యాపించుట కవకాశము గలిగినది. కనుక ప్రతిరాష్ట్రమును తన కవసర మగు కద్దరును కైకొలిది తానే యుత్పత్తిచేసికొనుట యుత్తమము.

ప్రస్తుత మట్లు వీలుకాకుండైన, ఇతర రాష్ట్రములవారు స్వచ్ఛమగు ఆంధ్ర కద్దరును ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారి ద్వారా స్వయముగ తెప్పించుకొనుట సమంజసముగ నుండును.

చేంబర్లెన్ గారి
పెయిన్ బామ్
వాత నొప్పులు, నడకము
నొప్పి, కాలినగాయములు,
తలనొప్పి, పండ్ల నొప్పి,
నరుకులు, దెబ్బలు
మున్నగునవి దీనివలన
తప్పుక గుణ మగును.
అన్ని జాగాలలో
విక్రయమునకు
దొరకును. (1)

నవలలు	కథలు
శృంగారవాటిక - గొప్పనవల	1 0 0
వీరపూజ - గొప్పనవల	1 0 0
విజయనగరరాజుల కథలు	0 8 0
చిత్తూరురాజుల కథలు	0 4 0
దీర్ఘచక్రవర్తుల కథలు	0 4 0
గోల్కొండ నవాబుల కథలు	0 2 0

0-8-0 అబాల పుస్తకములకు తక్కువ సంచము.
కలాభివర్ధని పరిషత్తు, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

రిజిస్టరు చేయబడిన మేల్లెన లక్ష్మీ బ్రాండు
జమా ఆయిలు
సర్వరోగ నివారిక.
ఇంగువల్ల జ్వరము, దగ్గు, పిత్తము,
గొంతునొప్పి, కలరా, యిన్ ఫ్లుయెంజా,
పల్లు నొప్పి, బడలు నొప్పులు యింకా
యితర వ్యాధులనున్న, ఉపయోగము.
వెల బుడ్డి 1-కి రు 0-6-0
డబులు 1-కి రు 2-12-0
గ్రాను 1-కి రు 80-0-0
అడ్రుతో ఆద్యాస్యపంపించవలయును.
8 గ్రాములు ఒకేదా తీయువారికి
రైలుచార్జీ ప్యాకెంతు కర్కలు యివ్వాలి.
మా యొక్క జామా ఆయిలు లక్ష్మీ
బ్రాండు అడ్రును చూచి తీయవలెను.
అమర్ చెందు, సోబా చెందు
యింగ్లీషుమందు పలకరుకు
సల్ఫరిక్, నైట్రిక్ మెయరటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్తులు.
నెం 68, వైస్పావాయునిపిల్లి, మదరాసు.

ZAMA OIL
TRADE MARK

ZAMA THE BEST PAIN CURE

Mysore Government Security Life & Marriage Assurance Co., Ltd. Mysore.

Loans From Rs. 1,000 to Rs. 8,000.

Will be Given Without Interest and Without Security To 200 Bondholders Every Year.

Houses from Rs. 1,000 and Upwards will be Purchased Without Capital and Without Trouble for our Life Policy holders. For Prospectuses and Agency Terms, Please Apply to Messrs. P. K. Rau & Sons, Chief Agents, Madras Presidency, Native States & Ceylon, 57, Thambu Chetty Street, MADRAS.

ఇ సా న షే లె

మలేరియా జ్వరమునకు ఆమోఘమైన ఔషధము.

జ్వరగడ్డను కరిగించి, 15 దినములలో వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొట్టును. మలేరియాను రానియ్యక ఆటంకపరచుటకై ఉదయం, సాయంకాలములందు పూటకు ఒకమాత్ర చొప్పున తీసుకొనవలెను.

అ ష్టా

తిమురువాయువు, మూత్రరోగము మూత్రకృచ్ఛిరోగము మున్నగువాటి తగిన దివ్యౌషధ మిది యొక్కటియే. నవ్యక్తమైనట్టి మందుల దుకాణములందు, ఔషధశాలలందు దొరకును.

మెస్సర్సు గోరియో (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం 159, పోర్టు - బొంబాయి. Esanafele. ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు పోల్ ఏజెంట్లు.

ప్రోటెలిన్

దంతవ్యాధిసంహారిణి

శరీరలోగములను పోగొట్టు నొక కుటుంబౌషధము

ఈ లోషను 5 బొట్లు 2 బొట్లు నిక్కొల్పి కలిపి దినము రెండుపూటలు పుక్కిలించిన పంటికోప్పి, కండ్లు జిలుపరించుట, పంటినుండిరక్తము, చీము ప్రవించుట, దుర్వాసన, పండ్లుఆడట, వీటిని పోగొట్టి, పండ్లుగట్టిపరచును, నోటిని మువ్వనతో నుంచును. పండ్లను కుద్దముగ నుంచును. బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0.

సుఖిన్జాన్ (నూతనోత్పత్తి)

గాయములకు, కీళ్ళపట్టుకు, నొప్పులకు రొమ్మునొప్పులకు, కాళ్ళచేతుల పట్టుకు, మెదనోప్పి, కఠినోప్పి, చర్మముమీద మంటలకు, దగ్గులకు, శీతలము, జలదోషము, విజ్వరములకు, నవమనోప్పి, కత్తిగాణములకు పోచ కాటుక, ఇతరవిషకాటుకలకు, ఇంకను అన్ని నొప్పులకు వైపుత, లైలము మొదలగునవి పూత పూయ గుకల నొప్పులకును ఉపయోగించును. బుడ్డి 1-కి రూ 0-8-0.

మదరాసు కెమికలు ఇండస్ట్రీసు (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం నెం. 1208, మదరాసు.

ఖ్యాతిచెందిన ఆంధ్రప్రముఖులచే పోషించబడుచున్నది.

THE ASIAN COMMERCIAL ASSURANCE CO., LTD., BOMBAY.

ది ఏషియన్ కమర్షియల్ అస్సూరన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

ఏషియన్ అను యీభీమా కంపెనీ పాలిసిదారులకు మిలిటేరి లాభములను, సౌకర్యములను యిచ్చుచున్నది.

ఏషియన్ స్పెషల్ ఎన్ డోమెంటు పాలిసి రెండువిధముల ఆధారముల కలుగజేయవచ్చును.

మొదటిసారి మీ మునితనమునందును, మరియొకసారి మీ అంతరము మీ కుటుంబములకు ఎన్ డోమెంటు (రధార ద్రవ్యము) యిచ్చును. భీమా చేయించుకొనగోరువారు ముందుగా ఏషియన్ కంపెనీ వారి నిబంధనల మున్నగు విషయములను సాకల్యముగా చదివి తరువాత తమ కిష్ట మున్నవోట భీమా చేయించుకొన గోరెదము ఇతర వివరములను ఈ దిగువ విలాసములకు వ్రాసిన పొందగలరు.

- (1) జె. కె. రాజారావు పంతులు, కార్యదర్శి, మద్రాసు బ్రాంచి, పోస్టు గుంటూరు.
- (2) జె. ఏ. ఎన్. రావు. బి. (Com) చీఫ్ ఆర్గనైజింగు ఇన్ స్పెక్టరు, మకాం నూబూరుపేట పోస్టు.
- (3) తాడిమెల్ల వెంకట్రామయ్య. బి. ఏ. ఎల్. టి. చీఫ్ ఏజెంట్లు, మచిలీపట్నము.

సిద్ధమకరధ్వజ (వైషజ్యరత్నావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదౌషధములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కస్తూరి, పచ్చ కర్పూరము మొదలగు విలువగల ద్రవ్యములు చేరియున్నవి. వై గ్రంథములలోని యోగము ప్రకారము నిర్వహణ మచే తయారుచేయబడియున్నది.

శ్లో॥ శ్వేచ్ఛాశరవిహారో నకవాచిద్విపద్యతే । మేధాయాః కాంతిజనః కామోద్దీపకకృచ్ఛహరః॥

బుద్ధిని, ఆయుర్దాయమును వృద్ధిచేయును. శరీరమునకు కాంచినీయును. హెచ్చుగ ధాతుపుష్టిజేసి కామోద్దీపనము గలిగించును. అతిమాత్రము, తయ, నుఖరోగములు, మొదలగు ధాతుక్షయకరములగు వ్యాధులలో హెచ్చుగ నుపయోగకరము. ఉపయోగించువిధానము మందుతో బంపబడును. మె 25 మాత్రలు రూ 5-0-0

ఆంధ్రఆయుర్వేద సార్వసీ (లిమిటెడ్) వసూలైన మూలధనము 1,12,925.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. యె., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపించబడినది.

19 హాస్రోడ్డు హంటురోడ్డు, మద్రాసు.

నిర్వహణ తయారుచేయబడిన శాస్త్రీయౌషధములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మశూచి (స్ఫటికము) కి మందు లేదా? కలదు.

డాక్టరు గోవిందరాజులు (కాతమ మెడికల్ హాల్) వారు కనిపెట్టిన "మశూచి సంజీవి" ఆమోఘముగా నా వ్యాధిని మాన్పటకును, ఇతరుల కది అంటు బుండ వాపుటకును, మంచి వస్తాదు. వెట్కుమాట లేల ఒక సారి తేప్పించి చూచిన నిశ్శిథి తేలియగలదు.

సీసా 1-కి తపాలఖర్చులు వస్తే గాక రూ 1-0-0

వలయువారు యిట్లు వ్రాసి:

భారతవస్తుభవనము, బెజవాడ.

కండ్లకలక, కామిర్లు, జ్వరములు వస్తే గాక రోగములకు ఔషములు దొరకును. క్యాటలాగుకు వ్రాసుకోనును.

నవరంబంగారుకు మంచివెండికి గ్యారంటీ

మావద్ద సకలము బంగారుతో తయారుచేయబడిన నకలవిధనగలు, కెండిసామానులు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. అర్జును యిచ్చినవారి యిష్టప్రకారము వారు కోరుకాలమునకు తయారుచేసి యిచ్చుబడును. నగలు శృష్టికర్ముగా లేనివో వాచను తీసికొని వైక మియ్యబడును.

కచ్చు-సాపు 198

టంకకాలపీడి పుద్రాను, టెలిఫోన్ నెం. 880 } మరాపు శ్రీనివాసులు నాయుడు, మునిరత్నం నాయుడు అందునన్ను

వకలత్వములు 87 చెనాబజారు మద్రాసు.

గృహ నిర్మాణము 109

కృష్ణా, గుంటూరు, మైదరాబాదు, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంజాము జిల్లాల వారికి, హెచ్చరిక.

మా గృహం పడవలమీద రంగుననుంచి. టేకు కలక తేప్పించుటచే చతురగా ప్రకృతమైన, టేకుమానులు కమ్మలు, చూలములు, రత్నములొడ్డు చిల్లరగానున్న, వర్షపుటకు టేకు భరిలనున్న విక్రయించు చున్నాము. చెన్నపట్టణం శేట్టకంటే మా శేట్లు తక్కువ, రయిలు చార్జీలు కూడా తక్కువగ నుండును, కానతిప్పి వారు, ఇట్లు వ్రాయవలెను.

ఆ. సుబ్బారాయుడు, కంపెనీవారికి

టేకు కలకవర్షము, కాకాడ.

శ్రీ బాలగంగాధర తిలకుగారి

సెక్యూరటీ కేసు

న్యూరాజ్య ఉపన్యాసములు

ప్రతి 1-కి రూ 0-14-0.

పండిత ముదన మోహన మాధవ్య

గారి జీవితము, పంజాబు ఆల్లరి

ప్రతి 1-కి రూ 0-8-0.

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రులు అండునన్ను,

392, ఎన్ ట్లనేడు, చెన్నపురి.

కంటివిలాసము:- వావిళ్ల, పడరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2118-688) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడి, యోగ ద్విహ స్తలాభువము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక రిమా మాలు విచిత్రనినోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, బీముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు ఆకేము లున్నవి. ఈ పాత్రము తెలుగుభాషలో అతి సులభమైన శైలిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యున్నతముగా మేజర్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనిమే రూ 4-0-0. త్వరపడుడు. శి. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, హింగోలు, గుంటూరుజిల్లా

వెంటుకలే అందము.

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు చువ్వనతో ఊడి రాకమును శ్రేయకమును.
అశుభమును మొదలు పెట్టినయెడల వెంటుకలు పాడైపోవును.
అంతవరకు రానీయవద్దు.

నేడే

కామినీయూ నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు.

ఇది రిజర్వరు చేయబడినది.

వెంటుకల కట్టి శోగ మున్నను, శోగ మాంవ్య మున్నను,
యిది దివ్యవధము.

వెంటుకలు చిట్లుట గాని, గరుకుగ గాని యుండదు.

మీ వెంటుకల మరల యెప్పుటి మెల్లదనమును గల్గి పట్టు
కల నుండి మెరయి చుండును.

ఈ శోభననే దీనిని పరిక్షించి చూడుము.

వెంటుకలు యెట్లు వృద్ధి యగునో కనిపెట్టుడు.

కామినీయూ లెనినానే నిన్ను సర్వోత్కృష్టమనిగ జేయును.

కల బుడ్డి 1-కి 2-క రూపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని చోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము

విక్రయించబడుచున్నది.

ఇది మందు లమ్ముగా రందరివద్దనున్న, నరకు లమ్ము

వాతవద్దను గూడ దొరకును, లేకున్న,

సాక్షి యేకెంటు:—

ఆంగ్ల యిండియన్ డ్రగ్స్ కంపెనీ

కెమికలు కంపెనీ,

155 బామ్బాయ్ రోడ్, బొంబాయి.

(126)

మీకు ఈ వాసన ప్రకటన, లేక అరేబిక్ కానలినెస్ వాసన

"ఓటో దిల్ బహారు" కు వ్రాయుడు.

ఇది రిజర్వరు చేయబడినది. అత్యద్భుతమైన గుణముగలది.

1 బొట్టు బుడ్డి 1-కి ధర రూ 2-0-0

1 డ్రామ " " 0-12-0

1 డ్రామ " " 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతి రమాలయందు చల్లిన విక్కిరి

మనోహరమైన వాసన చుట్టుకొలకు వ్యాపించును.

శ్రీమాన్ వైద్యరత్న డి. గోపాలాచార్య గారి చే

పేగు, కలరా మున్నగు ఘోర
వ్యాధులకును అతిమూత్రము,
మధుమేహము, నెగరోగము,
మూత్రము, మద మూర్ఛలు,
ముట్టుకుటు, క్షయము,
ఉబ్బసము, దగ్గు, శూలనొప్పి,
మున్నగు వ్యాధులకును తగిన
ఆయుర్వేదావధములును

గర్భిణీ స్త్రీలకును, తదితర
స్త్రీలకును, పురుషులకును,
ఆరోగ్య దాయకములగు
లేహములు, సిరప్సులు,
తైలములు వగైరా ఆయుర్వేద
దివ్యవధములు ఇందు గలవు.
క్యాటలాగు ఉచితముగా
సంపాదము.

స్థాపించబడిన

అలిగ్రాఫ్ ఆద్రసు:

"పండిట్" మద్రాసు. (1045)

ఆయుర్వేదాశ్రమం.

నెం. 41, ఆచారప్ప వీధి, మద్రాసు.

మార్గోస బు

వేపచెట్టులోనుండు మంచి వైద్యగుణములు యందులో గలవు. చర్మరోగ మున్నటికిని ఇది చాలామందిని
దీనిని వాడుటచే ఎట్టి చర్మవ్యాధియు రాదు. వేపనూనెనుండి తయారు చేయబడినది ముత్యవర్ణముగా పోగొట్టును
కాక్సాలిక్, ఇతరవాసన సబ్బులకంటె ఇది మంచి గుణమిచ్చును. ఇందులోను మంచి సువాసనగలదు. ప్రతిదినము ఉప
3 బిల్లుగల పెట్టె 1-కి రూ 0-12-0
యోగించుటకు తగినది.

ఇందులో జంతువుల క్రొవ్వు కలియింపలేదు. హిందూదేశమందు హిందువులచేతయారు
చేయబడుచున్నది.

THE CALCUTTA CHEMICAL COMPANY Ltd. FACTORY BALLYGUNGE, CALCUTTA.

ది కలకత్తా కెమికల్ కంపెనీ (లిమిటెడ్) ఫ్యాక్టరీ, బల్లిగంజి కలకత్తా.

ఈ క్రింది వాసనలకు యెదురైనవారకును!

- (1) మెసర్సు శ్రీ కృష్ణ బ్రదర్సు, 323 రంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.
- (2) మెసర్స్, టి. ఎన్. రావు 19, డబ్ల్యూ. వ. కౌంటిలోర్డ్ బస్ వన గుడిపోస్టు, బెంగళూరుసిటీ.
- (3) మెసర్సు, పి. సర్వేంద్రారావు, అందుసన్న రాజమండ్రి.

ఓరియంటల్
గవర్నమెంట్

మెంటు నెక్యూరిటీ

లైఫ్ అన్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

1874 సం॥ స్థాపితము.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బొంబాయి.

మానేజరు:— హెచ్. ఎడ్విన్ జోన్సు.

ఫస్టును రూ 5,46,00,00 వైగానే యున్నది
1920-వ సంవత్సరము వందల
వరుంబడి 91,06,338.0.11

ఇవ్వబడు జరుగుచున్న అవార్డు
లెన్సుల మొత్తము 15,44,24,596-11-3

మునుపటికంటె ఇవ్వబడు పాలిసి

దారులు వాటిగా చెల్లించిన

మొత్తము 6,50,00,000

ఈ కంపెనీ లెక్కలను పనిచేయుటకు ఏకంట్లా
కావలయును. వారు అనుభవ శాలురగ నుండు
నలయును. ధరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాస
మునకు వ్రాయుడు. 673

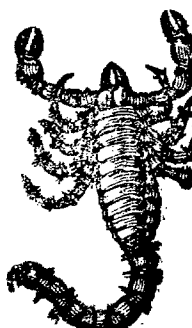
Apply to:—

F. E. Vaid Esq, Branch Secretary

Oriental Assurance Building,

Post Box No. 8, Madras.

భయపడవద్దు

తేలుకుట్టిన తక్షణము ఈ
జంతువు వాడిన విషమును
తీసివేయును. బుడ్డి 1-కి కల
రూ 0-8-0. 1 బుడ్డి మొదల
8 బుడ్డవరకు పోస్తే 0-8-0
రూ 4-8-0 మద్యారకు తీసిన
వారికి 1 డబ్బు బుడ్డు పోస్తే
లేకుండ పంపబడును.
పక్షివాసము, పిచ్చు, కుప్పము
క్షయము, మూలము, అతి

మాత్రము, గర్భవ్యాధులు మొదలగువాటి కన్నిటికి

సమృద్ధిమైన యావధములు గలవు.

క్యాటలాగునకు వ్రాసినవో ఇవానుగా పంపెదము.

మీకు గల వాధలను వ్రాసి మంచి యావధమును

జూందుడు.

(119-980)

Telegrams-

Rajvaid

Calcutta.

Rajvaid Sri Bamandaji Kaviraj

152, Harrishn Road,

CALCUTTA.

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి గామిశాస్త్రి

పి. కే. పి. సి. వారి

ఈ దివ్యవృక్షము కల్లలకు పాలను వృద్ధి చేసి

కలిగి పుష్టిని కలిగించును.

పిల్లలకు నుండి. పల్లము లేని రుచిగల రసాయన
ము. వారి కున్నవిల్లిను బుడ్డతో పునరుత్పత్తి. పిల్లలు, క

ల్లలు గుభవడదురు. బలహీను లగు పిల్లలకిచ్చి జబ్బు

లు పోయి చేపాపుష్టి కలుగును. కల బుడ్డి 1-కి 1-8-0

(8347) వి. పి. శో కలసి రూ 2.

మానవ ముద్రాపిద్దమును ఆయుర్వేదావధములు చిక్కము

ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.